

Извјештај о екстерној евалуацији студијских програма Универзитета „Бијељина“

ХЕААРС број и датум: 01/1.3.114-4-1-1/19 од 9.2.2021. године

Датуми посјете: 21., 22. и 23. децембар 2020. године

Локација: Бијељина

Комисија за екстерну евалуацију:

- Проф. др Радослав Грујић, представник академске заједнице у БиХ, предсједник,
- Проф. др Саша Вукмировић, међународни стручњак, члан,
- Џенан Омановић, представник привреде и праксе, члан и
- Дајана Ђурашиновић, представник студената, члан.

Координатор: Татјана Радаковић

Критеријуми евалуације: Стандарди и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања – ESG (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area - European Association for Quality Assurance in Higher Education, 2015*), Критеријуми за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријуми за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске

Садржај:

1.0	Апликација	3
1.1	Информација о процесу акредитације	3
1.2	Подаци о високошколској установи	4
1.3	Подаци о захтјеву	5
2.0	Екстерна евалуација	6
2.1	Претходне активности	6
2.2	Посјета високошколској установи	8
3.0	Мишљење о исходу екстерне евалуације	10
3.1	Оцјена квалитета по појединачним критеријумима	11
3.2	Извјештај о акредитацији студијских програма	11
3.3	Препорука за акредитацију	172

1.0 Апликација

1.1 Информација о процесу акредитације

Универзитет „Бијељина“, Бијељина (у даљем тексту: Универзитет) предао је пријаву за акредитацију Универзитета и рецензију у сврху акредитације 5 студијских програма актом број: 01-2802/19 од 02.04.2019. године Агенцији за акредитацију високошколских установа Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) која је заведена под бројем протокола Агенције 01/1.114/19, 8.4.2019. Агенција је 27.6.2019. године актом број 01/1.3.224/19 затражила од Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске (у даљем тексту: Министарство), као надлежног органа управе, провјеру легитимности рада установе, а 27.6.2019. године актом бр. 01/1.3.224-1/19 од Републичке управе за инспекцијске послове податке у вези са вршењем инспекцијског надзора над Универзитетом. Министарство је информисало Агенцију да су за све студијске програме који су предмет рецензије у сврху акредитације издата рјешења и дозволе за извођење студијских програма, те да се у Министарству не води ниједан другостепени поступак у којем је жалитељ Универзитет. Републичка управа за инспекцијске послове је дописом број 24.120/9993-251/19 од 17.07.2019. заведеним у протоколу Агенције под бројем 01/1.3.224-2/19, 15.7.2019. године и обавијестила Агенцију да није било неправилности које би биле основ за доношење мјера од стране републичког просвјетног инспектора.

Агенција је 15.10.2019. године са Универзитетом закључила Уговор за услуге рецензије студијских програма број: 01/1.3.114-1/19 у сврху акредитације које ће Агенција извршити на основу:

- анализе усаглашености документације са законским захтјевима (легитимност захтјева), комплетности документације у односу на прописе Агенције, према важећим законским прописима Републике Српске и Босне и Херцеговине, као и правилима европских асоцијација у овој области и
- рецензије студијских програма у сврху акредитације са циљем утврђивања усаглашеност са захтјевима Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у европском простору високог образовања, БиХ – РС критеријума и процјене усаглашености структуре и садржаја студијских програма са утврђеним излазним профилима.

Уговором за услуге рецензије студијских програма у сврху акредитације као предмет рецензије дефинисани су сљедећи студијски програми:

- Психологија (240 ECTS)
- Пољопривредна производња (240 ECTS)
- Агроекономија (240 ECTS)
- Фармација (300 ECTS)
- Сестринство (180 ECTS)

Уговором су дефинисане обавезе Универзитета и Агенције као и повјерљивост свих информација пружених у току поступка рецензије.

Агенција је спровела поступак одабира чланова комисије стручњака у складу са Правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма, те у складу са Законом о високом образовању Републике Српске, актом број 01/1.3.114-2/19 од 9.7.2020. године упутила Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ захтјев за именовање Комисије домаћих и међународних стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији (даље: Комисија стручњака) у сљедећем саставу:

- Проф. др Радослав Грујић, представник академске заједнице у БиХ, предсједник,
- Проф. др Саша Вукмировић, међународни стручњак, члан,
- Џенан Омановић, представник привреде и праксе, члан и
- Дајана Ђурашиновић, представник студената, члан.

Након вишемјесечне кореспонденције, а имајући у виду да предложени састав комисије није оспорен у погледу избора стручњака са Листе, приступило се припреми посјете високошколској установи. У међувремену је извршено и именовање комисије стручњака од стране Агенције за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ рјешењем број 05-33-2-251-8/20 од 16.11.2020. године које је заведено у протоколу Агенције под бројем 01/1.3.114-3/19, 18.11.2020. године..

Уговор за услуге акредитације високошколске установе број 01/1.3.114-4/19 закључен је 27.11.2020. године између Агенције и Универзитета гдје је дефинисано да су предмет евалуације систем обезбјеђења квалитета високошколске установе и студијски програми који су обухваћени поступком рецензије у сврху акредитације. Уговором су дефинисане обавезе Универзитета и Агенције као и повјерљивост свих информација пружених у току поступка акредитације.

Агенција је по запримању пријаве Универзитета за реакредитацију рјешењем број 01/1.3.114-1/19 од 15.4.2019. године за координатора поступка реакредитације Универзитета и поступка рецензије студијских програма именovala стручног савјетника за акредитацију у високом образовању, дипл. инж. Татјану Радаковић, ма.

1.2 Подаци о високошколској установи

Подаци о високошколској установи:	
Назив, адреса и е-маил адреса институције	Универзитет „Бијељина“ Бијељина, Павловића пут бб, 76300 Бијељина, Република Српска, БиХ
Интернет адреса	www.ubn.rs.ba
Назив, број и датум акта о оснивању	Уговор о оснивању Универзитета Бијељина, ОПУ – 778/2010 од 29.06.2010.године
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	ЛИБ: 4403180380002
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	11066283

Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Љиљана Томић, Рачанска 50 Бијељина, Дијана Божић, Незнаних јунака 17, Бијељина
Број и датум одлуке о именовану лица овлашћеног за заступање	03-300/12 од 24.07.2012 и 03-2061-1/16 од 24.07.2016.год.
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.023/602-399-8/10 од 05.10.2012.године
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	-
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Фармацеутски факултет – доц.др Љиљана Томић Факултет здравствених студија – доц. др Дражен Јовановић Факултет за психологију – проф.др Мирослав Комленић Пољопривредни факултет - доц.др Боро Крстић
Контакт особа (за посјету)	Доц. др Боро Крстић, директор Универзитета Бијељина
Број телефона	065/237-072

1.3 Подаци о захтјеву

Универзитет је уз захтјев за реакредитацију доставио попуњен апликациони образац који прати структуру стандарда и критеријума у односу на које се врши акредитација, самоевалуациони извјештај Универзитета, те осталу пратећу документацију која је хиперлинковима повезана с апликационим обрасцем (Статут, Рјешења и дозволе за рад, Стратегију, Правилник о осигурању квалитета на Универзитету, План за отклањање примједби комисије за акредитацију за период 2013-2017, Стандард за обезбјеђење квалитета на Универзитету и факултетима и др.). Истовремено, на обрасцу прописаном од стране Агенције је достављене су посебно апликације и за све пријављене студијске програме пратећи одговарајуће стандарде и критеријуме, као и самоевалуациони извјештаји за све пријављене студијске програме и пратећа документација.

Студијски програми које је Универзитет пријавио за акредитацију, а који су претходно прошли поступак рецензије:

Студијски програми пријављени за акредитацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Интегрисане академске студије фармације	Први циклус	Магистар фармације – 300 ECTS
Сестринство	Први циклус	Дипломирана медицинска сестра – 180 ECTS

Основне академске студије психологије	Први циклус	Дипломирани психолог – 240 ECTS
Пољопривредна производња	Први циклус	Дипломирани инжењер пољопривреде - 240 ECTS
Агроекономија	Први циклус	Дупломирани инжењер агроекономије – 240 ECTS

2.0 Екстерна евалуација

2.1 Претходне активности

Након прегледа достављене документације за рецензију студијских програма од стране Агенције, увидом у Листу домаћих и међународних стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији високошколских установа, односно њихових студијских програма констатовано је да на Листи нема стручњака из свих научних области и поља којима припадају студијски програми пријављени за рецензију. Агенција је стога предузела мјере како би се обезбиједили стручњаци из свих адекватних научних области и поља и формирала Листу рецензента (<http://heears.com/index.php/sr/lis-r-c-nz-n>) која је листа отвореног типа с циљем континуираног допуњавања. Приликом одабира рецензента вођено је рачуна да се бирају међународно признати домаћи и инострани универзитетски наставници, научници или умјетници који су бирани у звања у ужој научној области предметног студијског програма како би се дошло до што квалитетнијих рецензентских извјештаја. Сви рецензенти који су ангажовани за рецензије студијских програма су били стручњаци из региона.

Сви рецензенти су потписали изјаве о непостојању сукоба интереса, уговоре који их обавезују на професионално поступање и трајно чување свих информација стечених у поступку рецензије. Рецензенти су на разматрање добили попуњене апликационе образце студијских програма, самоевалуационе извјештаје, бројну пратећу документацију, Стандарде и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске, образац упутства за рад рецензента који је представљао и чек листу рецензента, као и образац извјештаја о рецензији. Након достављања прелиминарног извјештаја, исте је разматрао стручни колегијум Агенције и прихватио извјештаје у првој верзији или евентуално тражио допуну извјештаја уколико нису били обухваћени сви захтјеви критеријума и стандарда.

Извјештаји рецензена студијских програма:

Р. бр.	Студијски програм	Број Извјештаја рецензије
1.	Психологија	01/1.3.114-1-9-2/19
		01/1.3.114-1-10-2/19
		01/1.3.114-1-17-2/19
2.	Пољопривредна производња	01/1.3.114-1-3-2/19
		01/1.3.114-1-4-2/19
		01/1.3.114-1-5-2/19
3.	Агроекономија	01/1.3.114-1-6-2/19
		01/1.3.114-1-7-2/19
		01/1.3.114-1-8-2/19
4.	Фармација	01/1.3.114-1-11-2/19
		01/1.3.114-1-13-2/19
		01/1.3.114-1-15-2/19
5.	Сестринство	01/1.3.114-1-12-2/19
		01/1.3.114-1-14-2/19
		01/1.3.114-1-16-2/19

Након завршетка активности са рецензијама студијских програма у сврху акредитације отпочеле су припреме Комисије стручњака у сљедећем саставу:

- Проф. др Радослав Грујић, представник академске заједнице у БиХ, председник,
- Проф. др Саша Вукмировић, међународни стручњак, члан,
- Џенан Омановић, представник привреде и праксе, члан и
- Дајана Ђурашиновић, представник студената, члан.

Комисија је на разматрање добила документацију Универзитета, попуњен апликациони образац, самоевалуациони извјештај, бројну пратећу документацију, рецензије студијских програма (укључујући и извјештаје и чек листе рецензена), те планове и извјештаје за унапређење студијских програма направљене на бази рецензентских извјештаја. Комисија је, такође, добила Стандарде и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Критеријуме за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици

Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске, обрасце чек листе за члана комисије стручњака и образац извјештаја.

Агенција је организовала састанак Комисије стручњака 9.12.2020. године којем су присуствовали координатор и сви чланови Комисије стручњака. Том приликом Комисија је утврдила методологију рада и између осталог усагласила, поштујући акте Агенције и све релевантне прописе у Републици Српској и БиХ, да сваки члан комисије има обавезу да на основу анализираних документације високошколске установе попуни образац индивидуалне контролне листе која служи као подсјетник члану Комисије са питањима, запажањима и захтјевима за додатне документе за посјету установи. На истом састанку су договорене све појединости рада, усаглашено заједничко разумијевање захтјева стандарда и критеријума. Претходно је Комисија усагласила План и програм посјете високошколској установи, а предвиђа посјету у трајању од три радна дана. Комисија је договорила датуме посјете 21.12.-23.12.2020. године. Такође, Комисија је потписала и индивидуалне изјаве о непостојању сукоба интереса.

Прије посјете Комисије за екстерну евалуацију, руководство и представници служби Универзитета су упознати са детаљима и током предстојеће посјете, те им је благовремено достављен План и програм посјете који су допунили именима учесника на сваком поједином састанку. Предмет екстерне евалуације је високошколска установа и студијски програми и то кроз процјену обављања основне дјелатности у односу на степен испуњености Критеријума за акредитацију високошколске установе у Републици Српској и БиХ и релевантних Европских стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у високом образовању те кроз процјену студијских програма у односу на Критеријуме за акредитацију студијских програма у Републици Српској и БиХ, као што је наведено у апликацији за акредитацију Универзитета и апликацијама за акредитацију студијских програма.

Прије посјете Универзитету, Комисија је анализирала самоевалуационе извјештаје, све облике екстерне евалуације институције и студијских програма. На бази тога, Комисија је анализирала озбиљност приступа у отклањању уочених недостатака, планирање и реализацију корективних мјера, те поступке за оцјену ефикасности примјене корективних мјера према појединачним запаженим недостацима.

Други састанак Комисије стручњака је одржан 17.12.2020. године. Током састанка је усаглашен фокус на поједина питања, размијењена су мишљења стечена након прегледа апликације високошколске установе, усаглашен начин вођења разговора као и друга питања од важности за професионалан рад Комисије стручњака. Посебна пажња је посвећена извјештајима о рецензији пријављених студијских програма и извјештајима о унапређењу за сваки студијски програм.

2.2 Посјета високошколској установи

Посјета високошколској установи реализована је 21, 22. и 23. децембра 2020. године, а План и програм посјете Универзитету (даље: План посјете) доступан је у Архиви Агенције, уз досије Универзитета, и усаглашен је са свим члановима Комисије стручњака, те благовремено достављен високошколској установи како би се припремила документација и да би рад на евалуацији био што боље организован.

Планом посјете било је предвиђено да током првог и другог дана Комисија стручњака разговара са сљедећим саговорницима:

- Руководство Универзитета (пет представника међу којима су били оснивач и ректор, директор, проректор за квалитет и кадрове),
- тим за квалитет (пет представника),
- представници студентске службе, библиотеке, правне службе Универзитета, рачуноводства Универзитета (пет представника), представници тима за међународну сарадњу Универзитета (четири представника),
- руководства и представници академског особља Универзитета,
- представници дипломираних студената/алумни (пет представника)
- представници привреде и праксе (пет представника),
- те да се изврши обилазак и презентација физичких ресурса Универзитета,

Да током трећег дана Комисија стручњака одржи:

- интерни састанак на којем би припремила нацрт извјештаја
- презентацију нацрта извјештаја руководству Универзитета

Сви састанци су реализовани у складу са планом посјете.

Тако је током првог радног дана (21.12.2020.) Комисија одржала састанке са руководством Универзитета, тимом за квалитет и тимом за припрему самоевалуационог извјештаја, представницима стручних служби Универзитета, директором и члановима тима за међународну сарадњу, руководством и представницима академског особља студијских програма Пољопривредна производња, Агроекономија, Психологија, Фармација и Сестринство, студентима свих година студија наведених студијских програма, представницима дипломираних студената/алумни асоцијације, представницима привреде и праксе (пет представника).

Комисија је током другог дана у оквиру обиласка ресурса посјетила ресурсе Универзитета и свих факултета. Посјета је обухватала обилазак просторија у којима се одвија настава као и: -

- Рачунарску салу која има 20 рачунара
- Апотеку која служи за извођење праксе студената Фармације
- Канцеларија Комисије и Одбора за обезбјеђење квалитета
- Учионицу за групно учење
- Просторију студентског парламента
- Лабораторију за психолошко савјетовалиште
- Архиву
- Амфитеатар
- Лифт и рампу за студенте са посебним потребама (Правилник о студирању студената са посебним потребама)
- Оставу
- Лабораторију за вјежбе из хемије
- Лабораторију за хроматографске и спектрофотометријске анализе (имају два спектрофотометра од којих један није у функцији)
- Лабораторију за аналитику лијекова и фармацуетску хемију

- Лабораторију за фармакогнозију и ботанику
- Лабораторију за сестринску праксу
- Комору са ламинарним протоком ваздуха
- Просторију за аналитичке ваге
- Лабораторију за фармацевтску технологију и козметологију
- Лабораторију за хемијске анализе
- Библиотеку (на увид Комисије дат Списак прибављене литературе 2016-2018, Списак приновљене библиотечке грађе 2013-2016). У библиотеци се налази и опширна грађа у електронском облику на CD-овима).
- Студентску службу (стављен на увид досије једног студента и једна матична књига, дипломаи додаток дипломи, записници са испитних рокова)
- Управну зграду Универзитета гдје се налазе канцеларије ректора, свих проректора, генералног секретара, рачуноводство, сала за састанке)
- Апартамент за смјештај гостујућих професора

Затим су настављени састанци са менаџментом, професорима и студентима појединих студијских програма.

Током трећег радног дана посјете, 23.12.2020. чланови Комисије су одржали интерни састанак на којем су усагласили садржај и смјернице прелиминарног извјештаја са процјеном стања и препорукама за унапређење, којим је наглашено саопштавање добрих и слабих страна, те основних препорука за унапређење по сваком критеријуму и подкритеријуму понаособ.

Након усаглашавања ставова, одржан је заједнички завршни састанак на којем је Комисија представницима руководства Универзитета и тиму за квалитет и самовалуацију представила прелиминарни извјештај о вањској евалуацији. Током тродневне посјете вођен је записник који је доступан у Архиви Агенције, досије Универзитета.

Листа учесника на свим разговорима је доступна у Архиви Агенције као саставни дио Плана посјете Универзитету.

Након одржаних састанака и обављених разговора, чланови Комисије су на крају сваког радног дана одржавали интерне састанке на коме су износили индивидуална запажања и утиске са појединих састанака, коментарисали добијене информације и анализирали рад комисије. Током дискусије сви чланови Комисије су усагласили ставове који представљају добру основу за израду извјештаја са свим детаљним анализама по сваком појединачном критеријуму за високошколске установе. О овим запажањима дате су и посебне препоруке у наставку извјештаја.

Увидом у приложену документацију и документацију коју је високошколска установа поставила на свој званични сајт, Комисија је утврдила да је Универзитет Бијељина и након предаје апликације наставио са измјеном и долуном постојећих аката, те израдом нових аката и на тај начин у потпуности дефинисао све области својих дјелатности. Комисија је то оцијенила као посебан допринос унапређењу квалитета на Универзитету Бијељина. У опису испуњености појединачних критеријума, Комисија је најчешће наводила најновију везрију правних аката.

Докази који се наводе у Извјештају доступни су на сајту Универзитета Бијељина (www.ubn.rs.ba) и у архиви Агенције.

3.0 Мишљење о исходу екстерне евалуације студијских програма

Екстерна евалуација је урађена провјером нивоа испуњености захтјева ЕСГ стандарда, Критеријума за акредитацију високошколских установа и Критеријума за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија.

Критеријуми за оцјену нивоа испуњености захтјева:

Ниво I – нема доказа или постоје дјелимични, непоуздани докази испуњења захтјева (потпуно ново или страно у организацији),

Ниво II – захтјев је планиран, постоји само на папиру и/или дјелимично спроведен,

Ниво III – захтјев је планиран, спроведен и прате се ефекти,

Ниво IV – захтјев је планиран, спроведен, прате се ефекти, са/без увођења сталних прилагођавања и побољшања на основу поређења са најбољима.

I	ВШУ не испуњава захтјев
II	ВШУ дјелимично испуњава захтјев
III	ВШУ претежно испуњава захтјев
IV	ВШУ у потпуности испуњава захтјев

3.1 Оцјена квалитета по појединачним критеријумима

3.2 Извјештај о акредитацији студијских програма

Екстерна евалуација студијских програма урађена је на бази:

- Извјештаја о рецензије 5 студијских програма од стране независних, анонимних рецензента, угледних стручњака из ужих научних области студијских програма који су били предмет посматрања,
- Плана за унапређење које су студијски програми припремили на основу извјештаја рецензента,
- посјете високошколској установи и увида у реално стање обављено од стране комисије стручњака.

Студијски програми евалуирани су у односу на Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија и то:

- 1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3),
- 2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6),
- 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7),
- 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3),
- 5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4),
- 6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5),
- 7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2),

- 8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1),
- 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4) и
- 10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3).

Своје ставове Комисија је градила и на великом броју доказа који се налазе похрањени у архиви ЈУ Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске.

Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
Интегрисане академске студије Фармације	Први циклус	Магистар фармације – 300 ECTS

Критеријум 1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)

1.1. Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања

Анализа стања

Универзитет у Бијељини је потпуно интегрисан са наглашеним функцијама заједничких тијела. Као један од четири организационе јединице, функционише Фармацеутски факултет. На њему се организује настава на једном студијском програму Интегрисане академске студије Фармације. На овај начин активности факултета и студијског програма су идентичне и потпуно су интегрисане у активности универзитета као цјелине. Током ове анализе, Комисија је посматрала политику осигурања квалитета универзитета (политика квалитета се доноси на том нивоу!) и активности факултета/студијског програма у њеној имплементацији.

Политика осигурања квалитета званично је ступила на снагу са усвојеном *Политиком квалитета Универзитета Бијељина* од 15.05.2013. године (Број: 02-694-1 /13) доступној на веб страници Универзитета (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_kvaliteta_UBN.pdf).

Универзитет је усвојио нову *"Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2020-2026."*, и иста је доступна на званичној веб страници високошколске установе https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_2020-2026.pdf.

Нова Стратегија је наставак стратегије Стратегије развоја *Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2013-2019.*, која је такође доступна на веб страници "Универзитета Бијељина" http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_Univerziteta_Bijeljina_2013-2018.pdf. То доказује да универзитет редовно ревидира своју стратегију.

Увидом у предметну Стратегију, која је усвојена за период од шест година, видљиво је да Стратегија има све кључне елементе који обезбјеђују квалитет на Универзитету, усклађене са другим документима Универзитета. У тачки VII приказана је анализа ресурса за обезбјеђење квалитета у наставном процесу, док су у Циљевима (тачка XII) посебно издвојени стратешки циљеви који се односе на унапређење квалитета студијских програма и развој нових, те осигурање квалитета у циљу повећања ефикасности студирања.

У децембру 2019. године Сенат Универзитета је донио нову *Стратегију обезбјеђења квалитета на Универзитету* (Број: 02-3188-6/19), заједно са *Акционим планом за реализацију циљева Стратегије обезбјеђења квалитета* која је такође доступна на веб страници Универзитета на следећем линку: http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_osiguranja_kvaliteta.pdf. Увидом у Нову

Стратегију обезбјеђења квалитета видљиво је да су унапређени циљеви нове Стратегије, што посебно укључује континуирано спровођење поступака самовредновања, утврђивање фактора који утичу на осигурање квалитета кључних процеса, остваривање интеракције односно јединства образовног и научно истраживачког рада, укљученост свог особља у интерни систем обезбјеђивања квалитета, активно учешће студената, његовање културе квалитета и осигурање јавности у раду. У Стратегији осигурања квалитета обухваћено је више области које се односе на унутрашње обезбјеђење квалитета студијских програма: статус студијских програма, наставни процес, научно-истраживачки и стручни рад, вредновање студентског рада, опремљеност за образовање и научно-истраживачки рад (уџбеници, литература, библиотечки и информатички ресурси), развој људских и физичких ресурса, улога студената у самовредновању и провјери квалитета, систематско праћење и периодична провјера квалитета, квалитет наставника и сарадника, сарадња са другим високошколским институцијама и организацијама у земљи и иностранству, управљање високошколском установом и ненаставна подршка, јавност у раду.

Комисија је мишљења да ће измјене Правилника о обезбјеђењу квалитета утицати на унапређење система осигурања квалитета на Универзитету, те у потпуности подржава настојања Универзитета да унаприједи постојећи систем.

1.2 Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија

Правни основ за провођење овог критеријума Универзитет Бијељина је поставио у Стратегије обезбјеђења квалитета 2020.-2026.

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_obezbjedjenja_kvaliteta.pdf) и

Правилнику о обезбјеђењу квалитета

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf).

Као подорганизационе јединице Универзитета формиран су центри: Центар за истраживачку дјелатност, Центар за међународну сарадњу и Центар за континуирану едукацију (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centri>). Усвојени су документи који дефинишу оснивање и рад центара, усвојени њихови планови рада. Формирани центри раде кратко, те се ефекти њиховог рада очекују у наредном периоду. Иако дјелују као подјединице Универзитета, сваки од центара подједнако утиче на активност свих студијских програма, па тиме и Интегрисаних академских студија Фармације. Комисија је мишљења да ће рад ових центара, уз остале активности, свакако допринијети унапређењу рада високошколске установе и задовољењу потреба друштва и студијског програма Интегрисане академске студије фармације.

Међународна сарадња на Универзитету „Бијељина“ се одвија кроз рад Центра за међународну сарадњу (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju>). Основни пропис на основу којег ради Центар је Правилник о међународној сарадњи (Одлука Сената Број: 02-1674-1/15, од 03.07.2015; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_medjunarodnoj_saradnji.pdf). Поред тога, усвојен је документ „Правци и циљеви развоја међународне сарадње на универзитету“ (усвојеном на Сенату број: 03-1594-1/15 од 02.06.2015.). Овим настојањима ће допринијети усвојена Стратегија интернационализације Универзитета „Бијељина“ 2020-2026 (Број: 02-3322-14/20; сајт https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf), са Акционим

планом Стратегије интернационализације на Универзитету „Бијељина“ (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf), планови везани за мобилност и укључење у међународне пројекте, те интензивирање стручних активности у циљу пружања савјета и помоћи привреди, друштвеној заједници и становништу.

Активности у оквиру научноистраживачког рада координишу се путем Канцеларије проректора за научни рад и међународну сарадњу. Важећи интерни прописи (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_naucnoistrazivackom_radu.pdf) стимулишу активно учешће наставника и студената студијског програма Интегрисане академске студије Фармације (пројекти, научне конференције, семинари итд). До сада су представници овог студијског програма учествовали у организацији два научна скупа: *Бол као медицински, биолошки, психолошки, социолошки и културолошки феномен, међународни симпозијум* (<http://www.uzps.rs/wp-content/uploads/2019/10/Program-UZPS-konacni.pdf>) и *Здравствени професионалци-прошлост, садашњост и будућност, међународни конгрес* (<http://www.uzps.rs/wp-content/uploads/2019/08/Program-final.pdf>).

Током разговора са наставницима факултета за Интегрисане академске студије Фармације, Комисија је добила информације о начину спречавања плагирања туђих резултата приликом писања завршних радова. То је дефинисано и у Правилнику о завршном раду. Информатичар који је запослен у рачунском центру пред члановима Комисије је демонстрирао поступак приликом поређења текста завршног рада са текстовима доступним на интернету.

С обзиром на тренутни број организационих јединица и студијских програма, а након тродневног боравка на установи, Комисија је мишљења да тренутни систем обезбјеђења квалитета осигурава претпоставке за развој и напредак високошколске установе, а тиме и студијског програма Интегрисане академске студије Фармације, те пружа подршку побољшању наставног процеса, истраживачког рада, доприноси развоју друштва, те управљачким и административним процесима.

1.3 Политика подржава развој културе квалитета у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе

Наставници, административни радници и студенти су укључени у активности, развоја, реализације и унапређења студијског програма Интегрисане академске студије Фармације. У разговору са руководством и академским особљем Универзитета и Фармацеутског факултета, Комисија је дошла до сазнања да се сви захтјеви везани за студијске програме процесуирају на начин да се раде анализе по свим појединачним критеријумима за акредитацију, анализе везане за уписну политику и наставни процес, анализе за наставно и ненаставно особље, анализе физичких ресурса, доноси се финансијски план улагања средстава из добити, анализа управљања информацијама, анализа научноистраживачког рада и анализа алумниста. Анализе се раде на нивоу ННВ, Сената, Комисије за квалитет, Студентског парламента и других тијела. Подаци добијени током ових анализа су дио самоевалуационих извјештаја (Доказ: Самоевалуациони извјештаји који се приложени уз Апликацију и налазе се у архиви Агенције).

У циљу прикупљања информација о квалитету студијских програма, проводе се различити облици анкета, које обухватају унутрашње и вањске учеснике. У *Процедури за праћење и мјерење задовољства корисника услуга, Упутству за анкетирање* другим актима (сви акти се налазе на сајту

<http://www.ubn.rs.ba/propisi>) дефинисани су поступци анкетања и методологија анализе и интерпретације података добијених анкетањем на студијском програму Интегрисане академске студије фармације. Комисија за обезбјеђење квалитета усваја план спровођења анкете и анализе квалитета на универзитету

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/5.godisnji_plan_anketnog_vrednovanja_i_analiza.pdf).

Анкетање за прикупљање мишљења обухвата: редовне студенте, алумни студенте, студенте који су одустали од даљег студирања на студијском програму, запослене на Универзитету, послодавце који запошљавају дипломиране студенте Универзитета (болница Свети Врачеви, Дом здравља Бијељина, апотеке) и друге кориснике (локална заједница, Завод за запошљавање, представници привреде). У Упуству за анкетање детаљно су описане радње током и после анкетања, начин попуњавања образаца и друго. Као и у другим областима, и овдје подаци исказани су на нивоу Универзитета и подаци по студијским програмима (Доказ су извјештаји који су приложени у Апликацији). Као додатни доказ, од великог броја различитих проведених анализа, које је Комисија имала на увид, Комисија прилаже Извјештај о анкетном вредновању послодаваца о запосленима који су завршили студије, те Одлуку Сената о спроведеним анализама (Докази 15.-16).

Универзитет је увео информациони систем што значајно олакшава и убрзава процес прикупљања и обраде података.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Планирање, провођење, анализа и унапређење унутрашњег осигурања квалитета је добро планирана. Универзитет има усвојене документе Политика квалитета, Правилник о обезбјеђењу квалитета у којима су јасно дефинисани поступци унутрашњег обезбјеђења квалитета.
- У Правилнику о обезбјеђењу квалитета дефинисане су улога, одговорности и надлежности органа Универзитета (Управни одбор, Сенат и ННВ-а), тијела одговорна за праћење, њихове надлежности, начин рада, поступак самовредновања и оцјена квалитета. За оперативно провођење унутрашњег обезбјеђења квалитета су задужени Комисија и Одбор за обезбјеђење квалитета чије су надлежности, такође, дефинисане у Правилнику.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачким функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем центара за међународну сарадњу, издавачку дјелатност и континуирану едукацију.
- Руководство, наставници, административни радници и студенти студијског програма Интегрисане академске студије Фармације укључени су у све фазе унутрашњег осигурања квалитета, директно путем прикупљања података о реализацији индикатора квалитета и индиректно путем Научно-наставног вијећа Факултета, путем органа и тијела Универзитета у току планирања, анализе и унапређења квалитета.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета на студијском програму Интегрисане академске студије фармације је чврсти дио система унутрашњег обезбјеђења квалитета Универзитета Бијељина.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачким функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем три центра у области међународне сарадње, издавачке дјелатности и

континуиране едукације. - Усвојена је Стратегија интернационализације 2020-2026 са Акционим планом. - Наставници са студијског програма Интегрисане академске студије Фармације учествују у организацији научних и стручних конференција. - Универзитет редовно проводи поступке прикупљања мишљења заинтересованих страна о квалитету на универзитету (локална заједница, болница Свети Врачеви, Дом здравља Бијељина, апотеке, Завод за запошљавање, представници привреде), при чему се прикупљају и анализирају релевантни подаци који се односе на студенте, наставнике и остале ресурсе. - Универзитет користи постојеће информационе алате и алате доступне на интернету за обраду података везаних за квалитет рада (подаци који се односе на студенте, наставно и ненаставно особље, материјалне ресурсе).	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
- <i>У свим стратешким документима и документима система обезбјеђивања квалитета разматрати могућност раздвајања индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе на Универзитет у цјелини од индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе на ниво Фармацеутског факултета, односно на ниво студијског програма Интегрисане академске студије Фармације, те исте надzirати и давати приједлоге за побољшање</i> - <i>Интензивније укључити наставнике и студенте студијског програма Интегрисане академске студије Фармације у реализацију Стратегије интернационализације.</i> - <i>Током припреме годишњих извјештаја о раду центара, посебно издвојити активности које су реализоване на студијском програму Интегрисане академске студије фармације.</i> - <i>Дефинисати кључне индикаторе система обезбјеђења квалитета за појединачне студијске програме (на примјер, Интегрисане академске студије Фармације), који ће се системски процесуирати кроз информациони систем.</i>	
КРИТЕРИЈУМ 1. Политика обезбјеђивања квалитета - Интегрисане академске студије Фармације	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	IV

Критеријум 2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране

Универзитет има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма. Начин успостављања студијских програма дефинисан је *Правилником о доношењу измјени и допуни студијских програма* из јуна 2014. године. Поменути Правилником дефинисано је да поступак израде новог студијског програма започиње елаборатом оправданости покретања студијског програма који се након усвајања од стране Сената Универзитета доставља надлежном Министарству Републике Српске за добијање дозволе за извођење студијског програма (лицензирање). Поменути документ може се пронаћи на званичној веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti у категорији „СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ“. Детаљан опис поступака за обезбјеђење квалитета студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_obezbjedjenje_kvaliteta_studijskih_programa_Univerzitet%20%20Bijeljina.pdf), и поступака током иновирања студијских програма дат је у одговарајућим процедурама усвојеним на сједници Сената 05.08.2020. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf).

На основу иницијатива алумнија, Здравственог сектора, Студентског парламента и Комисије за обезбјеђење квалитета, наставно-научно вијеће Факултета проводи анализу за ревизију студијских програма и то предлаже Сенату на усвајање. У току разматрања иницијативе у анализи учествују све унутрашње и вањске заинтересоване стране, међу којима студенти, бивши студенти, послодавци итд.) Комисија за квалитет припрема Извјештај о спроведеним анализама са препорукама и на крају године доставља Сенату ради усвајања (Докази 14. и 49).

2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса

Током утврђивања потребе за креирањем нових и иновирањем постојећих студијских програма, Универзитет обавља широке консултације, а одлуке доноси на основу потреба тржишта рада (запошљивост) и потреба локалне заједнице (доказ је низ записника са састанака представника студијског програма Интегрисане академске студије фармације, односно Фармацеутског факултета и универзитета са заинтересованим странама, који се налазе у архиви Агенције).

Студијски програм Интегрисане академске студије Фармације припада Здрављу и заштити здравља (област образовања), односно Здравље (поље образовања) и Фармација (дисциплина образовања), а што је у потуности усклађено са Правилником о областима образовања број: 07.05/020-1908/14 од 28.07.2014. године који је донијело Министарство просвјете и културе Републике Српске. (Доказ: Елаборат за оснивање студијског програма Интегрисане академске студије фармације, који је приложен у Апликацији и налази се у архиви Агенције и сајт <https://www.ubn.rs.ba/farmaceutski-fakultet>), што је у складу са важећим актима који се примјењују у овој области. Увидом у курикулум види се да су испоштовани принципи мултидисциплинарности током стицања знања студената. Такође, јасно су дефинисани циљеви студијског програма, резултати учења, матрица исхода учења, академски назив у складу са

номенклатуром академских назива Републике Српске (магистар фармације), услови за упис на студијски програм, листа обавезних и изборних предмета, садржај сваког појединачног предмета, укључујући садржај теоретске и практичне наставе, методе извођења наставе, вредновање рада студента, самостални рад студента, облици провјере знања, критеријуми и услови за пренос ECTS, доказ о подударности са другим студијским програма, те обавезе студената и динамика студирања.

2.3 Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

Циљеви студијског програма су јасно написани и доступни су јавности (https://www.ubn.rs.ba/ciljevi-studijskog-programa_ff). За сваки појединачни предмет постоји дефинисан циљ, резултати учења и садржај који је потребно изучити за постизање циља и исходи учења. Они су међусобно усклађени. Комисија је мишљења да се овако детаљно дефинисаним резултатима учења у потпуности испуњава извршност Универзитета, са извршним начином повезивања резултата учења са свеобухватним квалификацијским оквирима.

Развој студијског програма Интегрисане академске студије Фармације и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета, а односе се на повећање ефикасности студирања и побољшање квалитета студијских програма, наставног процеса и услова рада. Након дипломирања студент посједује сљедеће компетенције: теоријско знање и практичне вјештине, те познаје стандарде професионалне комуникације у току обављања стручне дјелатности.

У поступку лиценцирања студијског програма Интегрисане академске студије Фармације урађена је детаљна анализа упоредивости са сличним студијским програма у региону: Универзитет у Београду – Фармацеутски факултет, Универзитет у Нишу – Медицински факултет – Одсек за фармацију, Faculty of Pharmacy, The National and Kapodistrian University of Athens, Greece (доказ су елаборати за формирање студијског програма Интегрисане академске студије Фармације, који се налазе у архиви Агенције).

Анализом осталих стратешких докумената и докумената система обезбјеђивања квалитета, Комисија је утврдила усклађеност развоја студијских програма са кључним циљевима којима се постиже извршност Универзитета.

2.4 Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA)

Исходи учења су утврђени и детаљно описани у Елаборату, а јавно су доступни на сајту (https://www.ubn.rs.ba/ishod-procesa-ucenja_ff). За студијски програм Интегрисане академске студије Фармације постоји одговарајућа документација (Доказ 19.) у којој се налазе резултати учења усклађени према генеричким дескрипторима нивоа, односно према нивоу 7. Одлуке о усвајању Основа квалификацијског оквира у БиХ (Слижбени гласник БиХ 31/11, 39/12), као и резултати учења појединачних предмета усклађени према резултатима учења студијског програма. Такође израђена је матрица резултата учења из сваког појединачног предмета, те кључна знања, вјештине и компетенције стечена његовим завршетком. За студијски програм постоји дефинисан укупан број сати теоријске наставе, укупан број сати вјежби на Универзитету и у локалној заједници, број сати других облика наставе (семинари, истраживачки рад), број сати самосталног

рада студената.

Програм је урађен у складу са европским смјерницама реформе високог образовања садржаних у Болоњској декларацији (увођење Европског система преноса бодова, промовисање мобилности студената и наставног особља, усвајање нове структуре студија) и Лисабонској конвенцији (односи се на узајамно признавање квалификација високошколског образовања у европском региону).

Комисија је утврдила да сви студијски програми имају јасно дефинисане резултате учења у потпуности усклађене са генеричким дескрипторима у складу са Одлуком о усвајању Основа квалификацијског оквира у Босни и Херцеговини и свеобухватних оквира, односно Европског квалификацијског оквира за цјеложивотно учење (EQF LLL) и Квалификацијског оквира Европског простора високог образовања (QF EHEA) (Доказ 19: Студијски програм Интегрисане академске студије Фармације, странице 9. и 10. Одлуке о усвајању Основа квалификацијског оквира у БиХ).

2.5 Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијелену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.

За сваки предмет дати су сљедећи подаци: назив предмета, наставник, статус предмета, година студија/семестар, услов за слушање наставе, матичност предмета (научна област, научно поље, ужа научна област), циљ предмета, исходи учења, садржај предмета (предавање и практична настава), методе извођења наставе, литература (обавезна и допунска), метрика предмета изражено у ECTS, вредновање студента (предиспитне обавезе и завршни испит) (сајт <https://www.ubn.rs.ba/nastavni-plan-ff>).

Сенат Универзитета 2020. године усвојио Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре предмета и силабусу, а који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. Према одредбама Правилника, 1 ECTS кредит представља 30 сати радног оптерећења студента, при чему је 10-12,5 сати предвиђено за практичну наставу, а преостали дио на све остале активности студента. Предвиђено радно оптерећење је горња граница 1 ECTS на европском нивоу гдје 1 ECTS представља 25-30 сати студентског оптерећења. Увидом у документацију студијског програма Интегрисане академске студије фармације, Комисија се увјерила да је Правилник у потпуности испоштован.

2.6 Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научном/умјетничком истраживању у оквиру студијског програм

Анализом наставних планова и програма студија Интегрисане академске студије Фармације, види се да исти има интердисциплинарни карактер, јер, осим предмета из дисциплине

Фармација, укључује више предмета из других здравствених дисциплина, те обухвата предмете из базичних природних наука, друштвених наука и др.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет је усвојио и примјењује правилнике и процедуре, које се односе на усвајање и измјене студијских програма, па тако и студијског програма Интегрисане академске студије Фармације (Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма из 2014. године, Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма и Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма).
- Евидентно је задовољство садашњих студената и алумни студената са нивоом знања које стичу током реализације студијског програма Интегрисане академске студије фармације.
- Послодавци (представници Болнице, Дома здравља у Бијелини, представници апотека и произвођача у области фармације) су задовољни знањем и вјештинама студената које су запослили.
- Развој студијског програма Интегрисане академске студије Фармације и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета.
- Током развоја студијског програма Интегрисане академске студије Фармације обезбјеђена је усклађеност поступака са кључним циљевима којима се постиже извршеност Универзитета
- Током развоја студијског програма Интегрисане академске студије Фармације проведена је упоредивост са сличним студијским програмима у региону
- Постоји Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре и силабуса предмета.
- Одређивање ECTS бодова је усклађено са ECTS User Guide 2015, односно документима болоњског процеса којима се дефинише радно оптерећење.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Наставити процесе сталног унапређења постојећег студијског програма уважавајући важеће прописе,*
- *Наставити сталне измјене резултата учења у односу на захтјеве здравственог и сродних сектора,*
- *У сарадњи са представницима послодаваца и другим актерима који утичу на тржишта рада, радити на увођењу нових студијских програма на Фармацеутском факултету,*
- *Именовати ECTS координатора на Фармацеутском факултету,*
- *Направити расподјелу радног оптерећења студената по седмицама извођења наставе за сваки студијски програм, са јасном расподјелом радног оптерећења на врсте извођења наставе (теоретска настава, практичан рад, семинари, истраживачки рад, добороволни рад, семинарски рад, пројекти, радионице, студије случаја, рад код куће)*

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма- Интегрисане академске студије Фармације

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

3.1 Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.

Током разговора са наставницима са студијског програма Интегрисане академске студије фармације, Комисија је информисана о њиховим ставовима у вези са статусом, платом, позицијом, подршком напредовању и учешћу на научним конференцијама итд. Јасно је видљиво њихово задовољство статусом на Универзитету, односом оснивача и менаџмента Универзитета према њима. Међу наставним особљем је видљива позитивна енергија и међусобно уважавање.

Наставници и сарадници у процесу наставе изградили су посебан однос, чиме је обезбјеђена интеракција између наставника и студената ван времена одређеног за редовну наставу и консултације. Студент има могућност да се наставнику или сараднику обрати путем електронске поште, те тако добије све упуте и смјернице везано за наставне активности. На овај начин либерализовани су критеријуми консултација. Наиме, за разлику од ранијег принципа по коме се студент могао обратити наставнику, везано за предметну материју, само у времену одређеном за консултације, данас је на Универзитету напуштен тај принцип, тако да се поред те, класичне, могућности студенти служе и непосредним обраћањем путем електронске поште. Овај концепт нарочито је битан код израде семинарских и дипломских радова, гдје се наставник-ментор са студентима о свему договара путем електронске поште.

У разговору са студентима, Комисији је потврђено да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на e-mail, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, а по мишљењу Комисије то је управо из разлога односа између броја наставног особља и студената (у академској 2020/21 години однос наставник: студент је 1:9,9 који је бољи од Европских норми 1:15. 1:30). (Доказ 33.1)

3.2 Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку.

Током разговора са студентима (25 студената подијељених у 5 група), студенти потврдили да се све одредбе Правила студирања у потпуности поштују од стране наставног особља. Додатно, током овог разговора, Комисија је такође информисана да је однос са наставним особљем на изузетно високом нивоу и да се оцјена студената формира искључиво на основу њиховог знања. Више студената са којима је Комисија разговарала показали су огромну енергију и научни ентузијазам. Неки од студената су још током средњошколског образовања показали склоност ка истраживачком раду и били награђивани, а Универзитет су препознали као мјесто на којем могу наставити са научноистраживачким активностима.

Као резултат студентских истраживачких активности, они су презентовали своје радове на научним конференцијама у Бијељини и у Србији. Студенти су потврдили да имају потпуну подршку од наставника у току ваннаставних активности.

Увидом у достављене документе, као и током разговора са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је стекла мишљене да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету и да на тај начин активно утичу на квалитет Универзитета и студијских програма. Поред тога, кроз учешће у раду органа и тијела универзитета, студенти остварују своја права.

3.3 Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.

Вредновање рада студента прописано је посебним поглављем у Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). Предметни наставник обавезан је на првом часу наставе да упозна студента са облицима праћења рада, предиспитним и испитним обавезама, терминима и начином провјере знања, карактером и садржином завршног испита и начином формирања оцјене. Детаљна правила везана за провјеру знања студента, оцјене и могућности студента, уколико није задовољан оцјеном, регулисана су [Правилником о полагању испита](http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf) (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf), који има основ у [члановима 80-82 Статута](#). Систем бодовања формулисан је на начин да студент за предиспитне обавезе може добити максимално 50 бодова, те за завршни испит такође 50 бодова. Знање студената се провјерава и вреднује примјеном сљедећих облика провјере: испит, колоквијум, тест и активност студената. Евиденција о оцјењивању студената води Студентска служба и предметни наставник и сарадник. Наставник је обавезан да јавно саопшти студентима резултате о освојеним бодовима. Оцјењивање се врши оцјенама од 5 до 10, гдје је 5 непролазна оцјена, која се не евидентира у индексу.

Надаље, Комисија посебно цијени Одлуку о праћењу испитних активности (бр.02-844-1/13, од 06.09.2013) којом се обавезује менаџмент Универзитета, односно да директор Универзитета повремено прати испитне активности, а све у циљу побољшања испитног процеса, регуларности спровођења испита и заштите права студената (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/Odluka_o_pracenju_ispitnih_aktivnosti.pdf).

3.4 Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.

Испити као и сви други провјере знања су јавни. Испит се спроводи под надзором наставника и сарадника. Уколико се испит организује усмено наставник треба да омогући свим заинтересираним странама да присуствују испиту. Резултати писменог завршног испита објављују се у року не дужем од седам дана. Наставник је дужан да студента на његов захтјев упозна са недостатцима његовог рада.

Такође, студент може на оцјену упутити жалбу декану Фармацеутског факултета који, у случају оправданости захтјева, формира трочлану комисију пред којом студент полаже испит. Предметни наставник не може бити члан поменуте комисије. Послије три неуспјела полагања испита, студент такође има право да полаже пред Комисијом. Процедуре на основу којих студенти могу покренути жалбени поступак су јавно доступне (канцеларија проректора за наставу <http://www.ubn.rs.ba/prigovor-na-ocjenu>, <http://www.ubn.rs.ba/form/zalbena-prijava>).

3.5 Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.

Правилник о изради и одбрани завршног рада (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/3.pravilnik_o_izradi_i_odbrani_zavrshnog_rada.pdf) у потпуности дефинише начин оцјењивања израде и начин оцјењивања завршног рада. Овај правилник дефинише: процедуру избора ментора, пријаву, израду, одбрану и оцјену завршног рада, те садржај завршног рада, изглед и форму завршног рада. Осим штампане верзије, студент је у обавези да приложи електронску верзију рада.

3.6 Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима

Активан ангажман студената у процесима управљања на Универзитету Бијељина дефинисани су кроз сљедеће документе:

- Политика квалитета универзитета Бијељина,
- Стратегија развоја Универзитета Бијељина,
- Правилник о обезбјеђењу квалитета Универзитета Бијељина,
- Пословник о раду Сената Универзитета Бијељина,
- Правилник о студентском вредновању квалитета наставног процеса,
- Правилник о изборима за студентски парламент,
- Правила Студентског парламента Универзитета Бијељина

Сви документи доступни су на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti

Увидом у достављене документе, као и разговором са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је мишљена да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету путем којих утичу на квалитет Универзитета и студијских програма, али и остварују своја права.

Комисија посебно цијени укљученост студената у четири кључна органа на Универзитету: Управни одбор Универзитета, Сенат Универзитета, Комисију за квалитет и Одбор за квалитет (Докази 25.-28.), што је гаранција система обезбјеђивања квалитета са аспекта студената.

Такође, ставови студената се изражавају кроз различите анкете као нпр. Анализа о структури уписа студентске популације, анализа атрактивности студијских програма, анализа анкетног вредновања послодаваца, анализа мишљења алумни асоцијације, анализа квалитета наставног процеса, анализа научно-стручног усавршавања и слично. На основу проведених анкета раде се различити извјештаји. У мноштву извјештаја, који се раде за сваку академску годину, као доказ Комисија прилаже Извјештај о атрактивности студијских програма за 2019. годину (Доказ 29.) те Извјештај о квалитету наставног процеса 2017.-2018. година (Доказ 30.)

Комисија такође цијени координацију студената у процесима одлучивања, јер се сви захтјеви студената углавном усмјеравају путем Студентског парламента, који представља студенте и

њихове интересе. У разговорима са студентима сви су исказали задовољство радом студентског парламента. Комисија је утиска да су сви студенти у потпуности упознати са начинима њиховог учешћа у управљачким структурама и начинима остваривања њихових права и утицаја на квалитет Универзитета.

3.7 Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере

У оквиру Психолошког савјетовалишта студентима је обезбјеђено савјетовање о будућем развоју каријере.

Студенти су изразили задовољство начином и помоћи који имају од стране наставника, а посебно сарадника који у болници и Дому здравља изводе практичну наставу и који их свесрдно упућују у „тајне и чари будућег занимања“.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Процедуре за полагање испита дефинисане су у Правилнику о полагању испита, Правилима студирања на првом и другом циклусу студија и Правилнику о изради и одбрани завршног рада. Документи предвиђају начин оцјењивања током наставе и током полагања завршног испита. Сви документи се налазе на сајту и јавно су доступни.
- На првом часу су студенти упознати са начином учења, вредновања знања и својим правима.
- Предвиђене су жалбене процедуре у случајевима незадовољства оцјеном.
- Студенти су укључени у рад Управног одбора, Сената, Комисије за обезбјеђење квалитета, ННВ и стручна вијећа.
- Усвојено је више приједлога студената везано за унапређење студијских програма.
- На Универзитету постоји Студентски парламент

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *На почетку академске године усвојити распоред полагања испита*
- *Дигитализирати систем пријављивања испита и систем оцјењивања*
- *Са развојем информацијског система Универзитета размислити о могућности увођења е-индекса*
- *Диплому и Додатак дипломи обавезно издавати и на енглеском језику*
- *Проширити састав Комисије за квалитет и Одбора за квалитет представником сваке организационе јединице Универзитета*
- *Донијети Акциони план поступања по извјештајима о анкетирању*
- *Организовати округле столове и предавања стручњака из праксе (фармацеути из болничких апотека, фармацеути са искуством у раду у индустрији, фармацеути из јавних апотека), односно представника алумнија*

КРИТЕРИЈУМ 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента- Интегрисане академске студије Фармације

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање (4.1, 4.2, 4.3)

4.1 Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на веб страници установе и у медијима.

Процедуре којима су прописан упис студената доступне на званичној веб страници Универзитета https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti, категорија „СТУДЕНТИ“.

Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисана је у:

- Статуу (члан 89) (2012; на сједници Сената одржаној дана 24.08.2016.године, утврђен је пречишћен текст Статуа), сајт (Статут, а на сједници одржаној дана 04.06.2019.године, Сенат утврдио пречишћен текст Статуа;
<http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>.
- Правилима студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из августа 2020. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). (Претходни Правилник студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из јуна 2014. године, такође доступан на веб страници Универзитета на линку <http://www.ubn.rs.ba/akreditacija>).

Пријемни испит код уписа на студијски програм Интегрисане академске студије Фармације полаже се из Биологије и Хемије, током којег кандидат може освојити максималних 30 бодова на сваком од тестова, односно максималних 60 бодова укупно.

На студијски програм Интегрисане академске студије Фармације могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит (који по природи одговара пријемном испиту на Универзитету) на неком од сродних факултета. Упис се врши на основу броја бодова са пријемног испита са сродног факултета и броја бодова из средње школе. Упис ових кандидата се врши у термину предвиђеним конкурсом (после уписа кандидата који су радили пријемни на Универзитету).

Статус студента стиче се закључивањем уговора о студирању, у коме су дефинисане права и обавезе студента и Универзитета. Такође, студент са посебним потребама има право на ментора и право да испит полаже на начин прилагођен његовим могућностима. У посебним случајевима дефинисаних Правилима, студентима се може одобрити мировање права и обавеза.

Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Интегрисане академске студије Фармације под условима прописаним Правилима. У случају измјене структуре студијског програма студент наставља своје студије према измјењеном студијском програму уз обавезу полагања разлике предмета у погледу године студија коју је завршио. Студентима је омогућено да у току студија могу у склопу студентске мобилности провести најдуже једну годину на другој високошколској установи у земљи и иностранству, уз признавање остварених ECTS кредита стечених на другој установи.

У вези напредовања студената, на Универзитету се не изводе студијски програми другог и трећег циклуса, односно трећег циклуса на Фармацеутском факултету. Будући да је ово питање не само образовно него општељудско и регионално које може имати утицаја на остатак младих људи у региону Семберије, Комисија охрабрује високошколску установу да у наредном периоду учини

максималне напоре на увођењу студијских програма другог и трећег циклуса.

Студентима са посебним потребама Универзитет одређује менторе. Комисија се увјерила да особе са потешкоћама имају приступ свим просторијама Универзитета. Универзитет располаже са лифтом, а постоји путни приступ за први спрат зграде у којој се обавља настава.

4.2 Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.

Поступак признавања на Универзитету дефинисан је Правилником о признавању страних високошколских исправа доступног на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_priznavanju_stranih_visokoskolskih_isprava.pdf. Увидом у Правилник, Комисија је утврдила да, иако Правилник није усаглашен са одредбама Лисабонске конвенције о признавању, он садржи све одредбе о признавању формалних иностраних високошколских квалификација и периода студија. Међутим, Правилник не садржи одредбе које се тичу признавања осталих видова учења, што укључује признавање прекограничног образовања, заједничких степена, неформалног образовања, информалног учења, те признавања квалификација особа са недовољном документацијом укључујући избјеглице, расељена лица и лица у ситуацији сличној избјегличкој.

Увидом у Одлуку о академском признавању, Комисија за признавање извршава упоредбу кључних резултата учења студијског програма уз обавезу полагања додатних испита ако их студент није изучавао на другој високошколској установи, али не постоји довољно детаљно образложење поступања Комисије за признавање. Такође, Одлуком није остављена могућност жалбе студента, иако је постојећим Правилником жалба на Одлуку/Рјешење омогућена.

4.3 Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Поступак издавања диплома дефинисан је у Статуту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>) и Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti). Садржај дипломе је усклађен са Правилником о садржају јавних исправа које издају високошколске установе број:07.023/052-2775/11 од 11.07.2011. године. Додатак дипломе се издаје према моделу Додатка дипломи као једног од докумената Europass-а Европске комисије <https://europa.eu/europass/eng>.

Увидом у додатак дипломи Универзитета, који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/dodatak_diplomi-model.pdf, Комисија је утврдила да се Додатак дипломи у потпуности издаје у складу позитивним законским прописима и да су у додатку дипломи садржане све информације које одређују квалификације које Универзитет издаје.

Комисија је такође информисана да се Додатак дипломи на енглеском језику издаје на захтјев дипломаната.

ДОБРЕ СТРАНЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисана је у Статуту и Правилима струдирања на првом и другом циклусу - Правилник о студирању студената са инвалидитетом регулише услове за студирање особа са инвалидитетом те су на тај начин обезбијеђени услови за школовање свих заинтересованих. - Студент може поднијети приговор на резултате пријемног испита и ранг листу. - На студијске програме Универзитета могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета. - Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Интегрисане академске студије Фармације. - Постоји Правилник о признавању страних високошколских исправа - Универзитет издаје сва документа која су потребна студентима, међу којима је диплома и додатак дипломи. - На захтјев студента издају се Диплома и Додатак дипломи на енглеском језику 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Хармонизирати процедуре признавања. При томе користити користити Модел академског признавања развијен кроз структурални Erasmus+ STINT пројект</i> - <i>Унаприједити Одлуку/Рјешење о академском признавању, направити типски модел Одлуке/Рјешења за све организационе јединице</i> - <i>Правно регулисати могућности за признавање неформалних облика учења</i> - <i>Обучити академско особље о процедурама признавања усклађене са одредбама Лисабонске конвенције о признавању</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање- Интегрисане академске студије Фармације	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

Критеријум 5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)
5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лицензирање.
<p>Област коју покрива овај критеријум је дефинисана у Закону о високом образовању, Статуту Универзитета, Политици управљања људским ресурсима, и у неколико правилника: Правилник о раду, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о условима и поступку додјелјивања звања и правима професора емеритуса. Сви документи се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).</p> <p>Према подацима са сајта Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/nastavno-osoblje), наставу на</p>

Универзитету „Бијељина“ изводи 27 наставника и 10 сарадника у различитим наставним звањима од чега: 7 редовних професора, 8 ванредних професора, 12 доцената, 1 наставник страног језика, 7 виших асистената и 3 асистента. Универзитет запошљава довољан број сарадника (асистената) како би се осигурао квалитет наставног процеса и квалитет властитог кадра. На сајту универзитета дат је Картон наставника/сарадника са основним подацима и најзначајнијим референцама за сваког запосленог (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>).

Већина наставника је бирана на Универзитету Бијељина, док је одређени број наставника ангажован уз преузимање звања са других високошколских установа, што је у складу са важећим прописима. Број наставног особља је довољан да покрије извођење наставе на свим студијским програмима, тако да је испуњен услов да преко 50% наставе изводе запослени са Универзитета. Седмично оптерећење наставника не прелази норматив од 12 часова предавања, односно 10 часова вјежби (Доказ 33.2).

Надаље, у разговору са студентима, Комисија је информисана да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената.

5.2 Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење

План запошљавања и развоја каријере на Универзитету дефинисан је Законом о високом образовању (Службени гласник Републике Српске, број 67/20), Статутом високошколске установе као оквиром за поступање, а посебно Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета Бијељина из априла 2016. године (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf).

План запошљавања и планирања развоја каријере заснива се на различитим анализама проведеним од стране Универзитета, као што су анализа редовних и гостујућих наставника (Доказ 34. документи се налазе у архиви Агенције), анализа старосне и полне структуре наставника (Доказ 35 документи се налазе у архиви Агенције), анализа вредновања наставног и ненаставног особља (Доказ 36. документи се налазе у архиви Агенције) у циљу оцјене управљања у услова рада, те анализа вредновања квалитета наставног процеса.

Универзитет има кадровску политику током које планира задовољење потреба за новим наставницима и сарадницима. Кадровска политика се заснива на потребама за квалитетно остваривање студијских програма, наставног процеса и научноистраживачког рада. Обухваћени су: планирано напредовање наставника и сарадника, оптимално радно оптерећење наставника и сарадника, одласци у пензију наставника, планирана одсуства наставника и сарадника ради научног и стручног усавршавања или из других разлога предвиђених законом и општим актом Универзитета. Универзитет планира финансијска средства у складу са својим могућностима и другим околностима које утичу на кадровску политику.

Предметним Правилником дефинисане су могућности планирања развоја каријере. Комисија је мишљења да је законодавним оквиром, статутом Унивезитета и предметним Правилником у потпуности дефинисан план запошљавања и развоја каријере. У разговору са руководством Универзитета Комисија се увјерила да се план запошљавања осмишљава плански. Посебну погодност у осмишљавању плана запошљавања представља изузетан стратешки положај Универзитета, што омогућава запошљавање изузетног наставног кадра из сусједне Републике Србије, што као посљедицу има квалитет наставног и наставно-истраживачког рада, односно извршност Универзитета. У циљу будуће интернационализације Универзитета, Комисија је мишљења да се планирању развоја каријере и даље мора посвећивати посебна пажња.

5.3 Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изнајмавању грантова или стипендија.

Руководство посебно истиче да је једна од кључних претпоставки извршности Универзитета транспарентност и правичност током избора у научно-наставна звања. Приликом избора у научно-наставно звање користе се критеријуми из Закона о високом образовању. Комисија је на увид имала све Извјештаје о изборима у научно-наставна, те Одлуке Сената (сви извјештаји се налазе у архиви Агенције). Картон научног радника, документи са кључним референцама наставника Универзитета налазе се на сајту (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>). Поред тога, на сајту Универзитета се налазе најзначајније референце свих наставника (<http://www.ubn.rs.ba/odabrana-bibliografija-nastavnika>).

На основу анализе извјештаја о избору у научно-наставна звања, Комисија посебно цијени детаљност самих извјештаја комисије, који садржи јасно образложење поступања Комисије, те да су све комисије биле компетентне за писање извјештаја, чиме је постигнута максимална транспарентност самог поступка.

У циљу омогућавања научно-стручног усавршавања за све своје запослене, Универзитет организује конференције са међународним учешћем као што је Трећа конференција са међународним учешћем "Село и пољопривреда" (<http://www.ubn.rs.ba/odrzana-iii-konferencija-sa-medunarodnim-ucescem-selo-i-poljoprivreda-na-poljoprivrednom-fakultetu>). Такође, као резултат одржаних конференција издају се зборници радова (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>). Комисија цијени настојање Универзитета да организовањем различитих догађаја утиче на подизање квалитете наставног особља. Преглед осталих конференција, које је организовао Универзитет Бијељина, дат је на сајту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>).

Као резултат истраживачког рада наставника и студената на Универзитету „Бијељина“, публиковани су радови са афилијацијом Универзитета: Мирковић и сар. Kinetic Profile Of The Antioxidant Activity Of Propolis Extract: 2,2-Diphenyl-1-Picrylhydrazyl Radical Bleaching Assay 2018. <https://doi.org/10.2478/jas-2018-0004>, односно Гавриловић и сар. Optimization of ultrasound-assisted extraction of total polyphenolic compounds from *Juglans nigra* L. Leaves 2018. <https://doi.org/10.2298/10.2298/JSC180321069G> у међународним часописима са импакт фактором. Лабораторије и опрема која се користи у научноистраживачком раду такође користи и студентима Универзитета „Бијељина“, дајући могућност да се студенти уводе у свијет научноистраживачког

рада.

5.4 Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања

Професионални развој запослених на Универзитету прописан је Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf), којим су прописани стандарди наставника и сарадника, поступци за обезбјеђење квалитета наставника и сарадника, који садрже одредбе о научно-стручном усавршавању и истраживачком раду.

У циљу постизања изврности Универзитета Комисија посебно цијени доношење Правилника о научно-стручном усавршавању наставног и ненаставног особља Универзитета из августа 2020. године доступног на веб страници Универзитета на следећем линку:

https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_naucno-strucnom_usavsavanju_nastavnog_i_nenastavnog_osoblja.pdf.

Универзитет за све наставнике финансира учешће на конференцијама осигуравајући трошкове боравка и учешћа, као и плаћено одсуство током различитих облика научно-стручног усавршавања и истраживачког рада до године дана. Универзитет из добити издваја средства за финансирања наведених конференција (Према Прегледу финансијских улагања универзитет је у периоду 2013-2016 финансирао организовање конференција и одлазак професора на друге конференције и то са 10995 КМ, током 2016/17 са 2540 КМ и током 2017/18 са 155 КМ.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Постоји више правних аката који регулишу ову област
- Универзитет обезбјеђује квалитетан наставни кадар и потпуну покривеност наставе.
- Сваке академске године се усваја листа одговорних наставника, ради се анализа седмичне оптерећености сваког наставника/сарадника
- Испоштована је законска одредба о максималном оптерећењу наставника/сарадника
- Однос броја наставника/сарадника према броју студената је бољи од Европских норми (1:9,9)
- Покривеност наставе властитим кадровима на студијском програму Интегрисане академске студије фармације је преко 50%.
- Универзитет примјењује Правилник о поступку и условима за избор наставника и сарадника, који је усклађен са Законом о високом образовању Републике Српске. У Правилнику је дефинисана процедура за избор, а критеријуми за избор су пренесени из закона.
- Приликом избора наставника у научно-наставна звања расписује се јавни конкурс и тиме се обезбјеђује јавност избора.
- Извјештај о приједлогу за избор у звање наставника/сарадника је доступан у библиотеци
- Универзитет има усвојену Политику управљања људским ресурсима
- Универзитет има и примјењује Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника
- Универзитет има и примјењује Правилник о вредновању квалитета наставног особља и

процеса - Универзитет даје финансијску подршку свим наставницима за лично усавршавање, боравак на другим установама, публикавање радова, итд. - Извршена евалуација компетентности наставног кадра (за период 2013-2018) - Проведена је анализа Усавршавање наставног кадра у периоду 2013-2018	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
- <i>Потребно је ажурирати план запошљавања и исти усвојити на Сенату и Управном одбору Универзитета</i> - <i>Кроз увођење нових студијских програма другог и трећег циклуса, оспособити властито наставно особље</i> - <i>Посебним документом прописати планирање запошљавања наставника/сарадника и развој каријере, а у Акционом плану дефинисати индикаторе његове имплементације</i> - <i>Извјештај за избор наставника/сарадника дати на увид јавности, поред библиотеке, постављањем на сајт универзитета</i> - <i>Размотрити могућност за дефинисање додатних критеријума за избор наставника/сарадника у научно-наставна звања</i> - <i>Потребно је наставити евалуацију компетентности наставника,</i> - <i>Потребно је наставити провођење активности на анализи усавршавања наставног кадра</i> - <i>Урадити анализу утицаја усавршавања на наставни процес,</i> - <i>Остварити академску мобилност кроз ЕУ програме академске размјене,</i> - <i>Иако су већина професора истакнути и еминентни наставници, узимајући у обзир један од кључних принципа Болоњског процеса и Европског простора високог образовања, односно цијеложивотног учења, интензивирати научно стручну усавршавање и истраживачки рад,</i> - <i>Донијети Правилник о стручном усавршавању административног особља</i>	
КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали- Интегрисане академске студије Фармације	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

Критеријум 6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)	
6.1 Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.	
Ресурси на Универзитету су планирани у складу са Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку испуњености услова (Сл.гласник РС, 35/2011 и 51/2011) (Рјешење о испуњености услова за почетак рада Универзитета Бијељина - Бр 07.023/612-399-6/10 Министарство просвете и културе Републике Српске; Дозвола за рад - Бр 07.023/602-399-8/12 и други документи) (сајт http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti РЈЕШЕЊА).	

Рад лабораторија прописан је Правилником о раду лабораторија Универзитета линк (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_radu_laboratorija_Univerziteta_Bijeljina_20.pd). Правилником се прописује извођење наставе у лабораторији, права и обавезе студената, правила понашања и рада у лабораторији, правила одлагања отпада, складиштење и чување хемикалија и опреме и инцидентне ситуације. Комисија се увјерила да се сва правила рада универзитетских лабораторија поштују.

Универзитет израђује годишњи план улагања финансијских средстава како би се осигурала доступност средстава свих ресурса у складу са потребама, а Комисија за квалитет прати реализацију и његово провођење.

Универзитетски комплекс чини три објекта: Наставна зграда, Управна зграда и Помоћна зграда, укупне површине 2045,25 m². Пошто је број уписаних студената (2017/18) био 251, то обезбјеђује оптималну површину по броју студената. У наведеним објектима смјештени су учионице, канцеларије, библиотека, рачунарски центар кабинети, кафитерија, апартман и лабораторије. Универзитет посједује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста). Библиотека има 11540 библиотечких јединица.

6.2 Обавезна и специфична потребна опрема за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.

Унутар простора описаног у претходном подкритеријуму, дио просторија је намијењен искључиво за извођење наставе на студијском програму Интегрисане академске студије Фармације (лабораторије опремљене опремом и училима искључиво за обуку студената овог студијског програма), док се остали дио користи заједнички према распореду који прави надлежна служба проректора за наставу и директора универзитета.

Рад библиотеке Универзитета заснован је на Правилнику о раду библиотеке (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Pravilnik_o_radu_biblioteke.pdf).

Правилником је прописан положај, структура и рад библиотеке Универзитета. Правилником је до самих детаља прописан рад библиотеке Универзитета. Више информација о начину провођена одредби Правилника, који се односе на библиотечку грађу, начин кориштења библиотечке грађе, споразумом о сарадњи са другим библиотекама, приступу другим научним базама доступно је у Извјештају о самовредновању на станицама 61-63.

Такође, на веб страници Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/biblioteka>) налази се посебна категорија на којој се налазе све битне информације о раду библиотеке Универзитета, што укључује, законодавни оквир за рад библиотеке Универзитета, оснивање и рад библиотеке, планови и извјештаји, база библиотечке грађе, анализа новонабављене литературе, надзор над радом библиотеке те контакт детаљи библиотеке.

Библиотеку Универзитета сачињава библиотечка грађа намијењена за пет студијских програма (Преглед „Новонабављена библиотечка грађа“– табела „: Анализа стања библиотечке грађе по

факултетима за период 2013-2018“), од чега је за Интегрисане академске студије Фармације намијењено 3.997 библиотечких јединица. За већину штампане грађе постоји и електронска верзија исте.

6.3 Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.

Комисија посебно истиче чињеницу да библиотека има довољан број рачунара и приступ на 12 релевантних научних база, што даје посебну вриједност библиотечкој грађи и то: pubmed.ncbi.nlm.nih.gov, network.bepress.com, oapen.org, openlibrary.org, freemedicaljournals.com, jamanetwork.com, freefullpdf.com, scirp.org, sciencepublishinggroup.com, ispub.com, open.umn.edu, onlinebooks.library.upenn.edu

Уз саму просторију библиотеке налази се читаоница, у коју је могућ улаз кроз посебан вањски улаз, а могуће приступити из саме библиотеке. Комисија је мишљења да је рад библиотеке и читаонице у потпуности усклађен са потребама студената и академског особља.

Универзитет „Бијељина“ посједује рачунаре и сервер који су оспособљени за обраду разних типова података: Раунар HP Compaq 8200 Elite СМТ РС, Сервер и резервни сервер, Информациони систем Универзитета. Користе се сопствене апликације за вођење и анализу студената, професора и литературе у библиотеци.

6.4 Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност

Комисија је извршила увид у кључне документе који указују на системски и дјелотворно планирање, коришћење и провјеру ресурса Универзитета (Докази 43.-44.), односно евиденцију физичких ресурса и Извјештај о реализацији плана набавке физичких и осталих ресурса. Сврха извјештаја је предузимање мјера у вези доступности потребних средстава, стварање услова несметаног извођења наставе, обезбјеђење функционалности услова рада Универзитета.

Увидом у достављене документе, Комисија се увјерила да се Универзитет на систематичан и дјелотворан начин односи према ресурсима, дати су графички прикази структуре улагања, структуре реализованог плана улагања, кретања улагања, те приједлози Комисије за обезбјеђење квалитета по свим улагањима за све године (Докази 43.-44. – Архива Агенције).

6.5 Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса

Универзитет „Бијељина“ има могућност кориштења библиотечке грађе Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина, што је регулисано у Споразуму о сарадњи (Број 599/10, од 03.08.2010. године – дато као прилог Апликацији, а налази се у архиви Агенције).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има објекта под површином од 2045 m².
- Универзитет посједује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста).
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет има могућност да образује 460 студената, што је сасвим довољно за постојећи број студената

- Лабораторије за Интегрисане академске студије фармације су опремљене специфичном опремом намијењом за обуку студената овог студијског програма
- Постоји Правилник о раду библиотекe.
- Универзитет има библиотеку са 11540 библиотечких јединица у штампаном и електронском облику, од чега је 3.997 намијењено студентима Интегрисаних академских студија фармације. То је задовољавајуће за садашње потребе студената са свих студијских програма
- Библиотека има приступ у 12 релевантних научних база
- Дипломски радови студената су изложени у библиотеци
- Универзитет има читаоницу коју студенти и професори користе за рад.
- Библиотека има успостављену сарадњу са другим универзитетским библиотекама.
- У библиотеци је запослен један радник у сталном радном односу.
- Студенти могу да користе услуге библиотеке током цијелог радног дана.
- Проводи се екстерна евалуација рада библиотеке.
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет ради анализу испуњености плана набавки ресурса.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Инфраструктурни развој Универзитета усмјерити на стварање потребних услова за научно-истраживачки рад (односно, рад евентуално формираног Института за истраживање и развој),*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност изградње студентског смјештаја и објеката за спортске и културне активности*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност аутоматизације процеса задуживања и раздуживања библиотечке грађе.*
- *У наредном периоду планирати куповину једног броја научних часописа.*

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање- Интегрисане академске студије Фармације

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

7.1 Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.

Постојећи информациони систем се користи за прикупљање и обраду различитих података, који служе за анализу и планирање развоја Универзитета. У овом тренутку развијене су сљедеће базе података: база наставног кадра, база студената, база библиотеке и алумни база.

У оквиру Студентске базе воде се евиденције везане за професоре, студенте и наставу:

- евиденција основних информација о сваком појединачном студенту;
- евиденција одговорних професора за сваки предмет у односу за дату школску годину;
- евиденција предмета из наставног плана и програма за сваки студијски програм Универзитета;
- евиденција испитних и предиспитних бодова, оцјена са датумом полагања испита;
- евиденција признатих испита за студенте који се преписују са других високошколских установа са бројем и даном доношења Одлуке и подацима о признатим испитима;
- евиденција о Дипломском раду сваког студента обухватајући тему рада, ментора, оцјену и датум полагања истог и
- евиденција испитних књига за сваки предмет, односно податке са пријаве студента: основни подаци о студенту, предмет и професор код кога се испит полаже, предиспитне активности (присуство на предавању и вјежбама, семинарски рад, колоквијум и тест) и испит закључно са оцјеном и датумом полагања испита.

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о структури студентске популације, напредовању студената кроз студије, стопе успјешности, квалитету наставног кадра и слично. Правна основа за провођење ових активности налази се у *Правилнику о обезбјеђењу квалитета, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника*, који се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о студентском напредовању. Комисија се увјерила да се подаци редовно прикупљају и анализирају и то:

- Структура студентске популације (Доказ 52.),
- Напредовање студената кроз студије (пролазност и просјек оцјена и др.),
- Стопа успјешности студената и стопа напуштања студија,
- Ниво (степен) запошљавања свршених студената,
- Задовољство студената студијским програмима и начином студирања (Доказ 53.),
- Квалитет наставног кадра (квалификације, омјер властитог и гостујућег наставног кадра, старосна структура) (Докази 33.1, 54.)
- Економски аспекти и расположивост наставних ресурса (лабораторије, библиотеке, приступ интернету итд.) (Доказ 43.)
- Анализа односа наставник студент (Доказ 49, налази се у архиви Агенције).

7.2 Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и строчној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.

Правни основ за провођење ових активности налази се у *Правилнику о вредновању наставног особља, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника услуга* и другим интерним документима (Сајт Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti)).

База наставног кадра унутар информационог система садржи сљедеће податке: Евиденција о личним подацима наставног кадра; Евиденција оптерећености у настави и остале активности везане за наставу; Евиденција научних публикација; Евиденција присуства научним скуповима. Универзитет спроводи анализе квалитета академског особља. Проводе се сљедеће анализе: Анализа вредновања наставног процеса, Анализа усавршавања наставног кадра, Старосна и полна

анализа наставника (**Доказ 49.1, налази се у архиви Агенције**), Извјештај о квалитету наставног процеса, Извјештај о научно-стручном усавршавању наставног особља (**Доказ 32, налази се у архиви Агенције**), Извјештај о квалитету наставног процеса (**Доказ 30, налази се у архиви Агенције**). Детаљне информације о извјештавању доступне су у Извјештају о самовредновању на страницама 70.-71

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је Универзитет годинама континуираног рада на подизању нивоа академског особља успио да омјер властитог и гостујућег особља доведе у корист властитог особља.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има информациони систем у оквиру којег се налазе база наставника, студентска база, база библиотеке и алумни база, што омогућава прикупљање и обраду различитих података, те извјештавање.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља податке и анализира информације у вези са напредовањем студената кроз студије, стопи успјешности и напуштања студија, омјеру студената и наставног особља итд.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља и анализира податке о старосној структури и квалификацијама академског особља, укључујући однос властитог и гостујућег особља.
- Универзитет редовно (за сваки семестар) проводи анкете о студентском вредновању наставног процеса и административне службе и других служби универзитета.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Унаприједити методологију анкетања и извјештавања, са дефинисаним кључним индикаторима за праћење у циљу унапређења студентског стандарда и квалитете процеса учења и усавршавања.*
- *Унаприједити методологију анкетања и извјештавања наставног особља са дефинисаним кључним индикаторима за унапређење квалитета академског особља.*
- *Даље унаприједити информациони систем, те створити могућности за креирање извјештаја и статистичких анализа по различитим категоријама и захтјевима,*
- *Развити ДМС систем усклађен са одредбама прописа о канцеларијском пословању*

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима- Интегрисане академске студије Фармације

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

8.1 Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Правни основ за ову активност дефинисан је у сљедећим документима: Комуникацијска стратегија универзитета Бијељина за период 2020-26 година, са акционим планом за реализацију стратешких циљева (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Komunikacijska_strategija.pdf),

Политика комуникације са јавношћу

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_komunikacije_s_javnoscu.pdf), Правилник о односима с јавношћу

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_odnosima_s_javnoscu_Univ_ersziteta_Bijeljina.pdf). У овим документима предвиђени су различити облици комуникације са јавношћу, међу којима су издавање Информатора за будуће студенте, дани отворених врата, посјете средњим школама и презентовање студијских програма, наступи у електронским и штампаним медијима, представљање на YouTube, представљање на друштвеним мрежама, израда

и одржавање веб сајта универзитета итд.

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је веб страница Универзитета доживјела значајне промјене у посљедњем периоду, али да се иста још увијек ажурира и унапређује. Домена веб странице је: <http://ubn.rs.ba/>. Веб страница је двојезична, односно постоји и енглеска варијанта.

Комисија је извршила тестирање веб странице и утврдила да Универзитет објављује све кључне информације о свом раду и дјеловању. Структура веб странице је одговарајућа. У заглављу веб странице остављена је могућност промјене језика веб странице, постоје линкови за друштвене мреже Универзитета, те студентски веб сервис. Испод заглавља се налазе главне категорије гдје се могу пронаћи информације о Универзитету, организационим јединицама, студијима, наставно-истраживачком раду, центрима Универзитета, библиотеци, посљедњим вијестима те контакт детаљи.

На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Интегрисане академске студије фармације (<https://www.ubn.rs.ba/nastavni-plan-ff>).

Универзитет је представљен својим веб сајтом www.ubn.rs.ba и [Информатором за студенте](#). На сајту Универзитета дате су опште информације о факултетима (студијским програмима, гдје заинтересоване спољне стране могу наћи све битне информације о студијима, односно наставни план, звање које се стиче по завршетку студијског програма, циљеве студијског програма, исходе учења, прелазак са друге високошколске установе), руководству, организационим јединицама, запосленима. На сајту се објављују релевантни документи, као што су статут, одлуке, правилници и извјештаји (извјештај о самовредновању и сл). Посебан акценат стављен је на информације о студијама. Поред општих информација о студијском програму, студенти могу на сајту да пронађу материјале за појединачне предмете у електронском облику, као што су презентације са предавања, резултати испита и колоквијума - који се ажурирају по потреби.

Универзитет има страницу на енглеском језику <http://eng.ubn.rs.ba/>. Комисија је извршила увид у енглески дио веб странице и утврдила да је више од 90% информација енглеске верзије веб

странице на енглеском.

Информатор за студенте садржи основне податке о студијском програму, условима уписа на прву годину студија, као и делове из Правилника о студирању на Фармацеутском факултету. Поред овог стандардног начина, Универзитет објављује информације о активностима и путем средстава јавног информисања, телевизија и радио, што се може провјерити путем YouTube платформе (https://www.youtube.com/channel/UCAEoNt8s5e2A-jtjcZRk3iQ/videos?view=0&shelf_id=0&sort=dd).

На Универзитету се током године организује низ активности у зависности од студијских програма, семинари, научне конференције, разне врсте едукација. О свему наведеном обавјештавају се медији, који настоје прикупити битне информације када је у питању развој локалне заједнице. У вези са овим начином информисања израђује се и **Билтен** Универзитета који се пету годину заредом штампа у неколико хиљада примјерака (<http://www.ubn.rs.ba/bilteni>).

На сајту су доступни подаци о наставном особљу (Картон наставника/сарадника) (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>), те листа најзначајнијих научних референци (Доказ). Подаци су дати збирно за Универзитет, али је видљиво које референце се односе на наставнике са студијског програма Интегрисане академске студије фармације. Комисија посебно цијени часопис "Академски преглед" (<https://cas.ubn.rs.ba/>), који излази два пута годишње од 2018. године. Часопис има за циљ подстицање научно-истраживачке дјелатности и укључивање научних кадрова, не само са Универзитета, него и лица која се баве научно-истраживачким радом изван Универзитета.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има властиту интернет страницу на којој заинтересоване стране информише о својим активностима, о Универзитету, правним актима, систему унутрашњег осигурања квалитета, ресурсима, о студијама, научноистраживачком раду.
- Посебан дио сајта се односи на факултете у оквиру универзитета, центрима који раде у њиховом склопу и библиотеци.
- На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Интегрисане академске студије фармације.
- Универзитет има страницу на енглеском језику (<http://eng.ubn.rs.ba/>).
- У оквиру сајта посебан дио сајта се односи на научноистраживачки рад (научни скупови, пројекти, часопис, одабрани радови наставника ангажованих у наставном процесу на универзитету).

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Повећати број информација у категорији обавјештења, посебно везано за кључне активности Универзитета, односно студијског програма,*
- *Превести кључне документе Универзитета на енглески језик,*
- *Повећати садржајност веб страница организационих јединица и студијских програма,*
- *Увести посебну подкатегорију/подкатегорије да детаљнијим информацијама о раду свог академског особља (публикације, пројекти, конференције, итд).*

КРИТЕРИЈУМ 8. Информисање јавности о студијским програмима- Интегрисане академске студије Фармације

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

Критеријум 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

9.1 Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.

Праћење и даље развијање студијских програма на Универзитету дефинисано је сљедећим документима:

- Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма,
- Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма,
- Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина,

доступних на веб страници Универзитета на линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti.

Правилником о доношењу, измјени и допуни студијских програма из јула 2014. године дефинисан је садржај студијског програма првог и другог циклуса високог образовања, те поступак измјене и допуне студијског програма.

У складу са документом Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf), а „на основу анализе и интерпретације одговора добијених анкетирањем наставника, студената, завршених студената и послодаваца, одређују се евентуалне мјере у сврху побољшања, односно утврђује се потреба за провођењем процедуре за ревизију постојећих студијских програма, како би се отуда осигурао потребан квалитет у провођењу наставе и у крајњем исходу квалитет у образовању студената свих чланица Универзитета „Бијељина“. То значи да су све унутрашње и вањске заинтересоване стране укључене у давање иницијативе и процес усвајања измјена и унапређења. Мишљење студената и других заинтересованих страна састанци, записници (Доказ документ бр. 02-018-1/13, који је дио Апликације и налази се у архиви Агенције). Овом приликом уведени су предмети: Фармакоепидемиологија (3 ЕCTS), Фармакоекономика (3 ЕCTS), Клиничка фармација (6 ЕCTS), Клиничка фармација 2 (5 ЕCTS), Маркетинг у фармацији (3 ЕCTS), односно укупно 20 ЕCTS. Наредна измјена студиског програма Интегрисане академске студије фармације била је 2020. године. Измјене су се првенствено односиле на усклађивање студијског програма са одредбама Директиве Европске уније 2005/36/ЕС о признавању стручних квалификација. На приједлог Вијећа Фармацеутског факултета број 02-289-2/20, од 03-09.2020. године (Доказ 56.), Сенат Универзитета је донио Одлуку о измјени студијских програма Интегрисане академске студије фармације број 02-3342-3/20, од 04.09.2020 године (Доказ 55.). Ове измјене се састоје у промјени циљева и исхода студијског програма и појединачних предмета, радног оптерећења студената мјерено са ЕЦТС, литературе, метрике предмета и друго. Дјелимичном измјеном је обухваћено 7 предмета, укинута је 6 предмета док је уведено 9 нових предмета и 1 предмет који је прије био изборни. Такође извршено је усклађивање назива 1 предмета са његовим садржајем.. Посебно мјесто има проширење студентске праксе што је у складу са захтјевима Директиве.

Процедурама за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина из јула 2013.

године, посебно је дефинисан обухват студијског програма, називи студијских програма, јединствена структура програма, изглед и форма елабората оправданости, начин извођења наставе, анализе и евалуације у циљу унапређења студијских програма, те закључна разматрања након спроведених анализа садржаних у процедурама за осигурање квалитета студијских програма.

9.2 Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.

Процес наставе се оцјењује кроз редовно провођење „студентске“ анкете; која обухвата: оцјену наставних предмета, начина предавања, начина извођења вјежби, квалитет наставника и сарадника. Оне су израз задовољства студената реализацијом студијских програма по наведним областима. Анкетирају се и алумнији и послодавци о студијским програма.

Универзитет редовно проводи Анализу студијских програма, чија је сврха унапређење студијских програма. Комисија за обезбјеђење квалитета радила је анализе заинтересованих страна (документи су приложени у Апликацији и налазе се у архиви Агенције):

- анализа о структури уписа студентске популације;
- анализа о атрактивности студијских програма;
- анкета дипломираних студената;
- анкета задовољства послодоваца;
- анкета о вредновању задовољства студената радом Студентске службе, информисаношћу, радом библиотеке, хигијеном;
- анкета о вредновању студената који су одустали од школовања и
- анкета о вредновању квалитета наставног процеса на Универзитету.

На основу спроведеног анкетања студената, послодаваца и алумнија, те Извјештаја које је сачинила Комисија за обезбјеђење квалитета студијских програма, процедура за ревизију студијског програма Интегрисане академске студије Фармације покреће се на ННВ и Сенату.

Студијски програм Интегрисане академске студије Фармације школује кадрове из оквира регулисаних професија, тако да је студијски програм било потребно усагласити са одредбама Директиве Европске уније 2005/36/ЕС о признавању стручних квалификација. У складу са Директивом један од услова за стицање квалификације је *шест мјесеци приправничког стажа у јавној апотеци или у болници под надзором фармацеутског одјела те болнице*. Као потешкоћа за сами Универзитет је непостојање јавне апотеке нити стварног фармацеутског одјела у болници у Бијељини, што имплицира да се стручна пракса треба обављати у неком другом граду или регији. Комисија је мишљења да Универзитет, заједно са локалном заједницом треба иницирати разговоре у вези рјешавања поменуте проблематике.

9.3 Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.

Универзитет је усвојио Стратегију интернационализације за период 2020-2026

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf) и акциони план за реализацију Стратегије за период 2020-2026

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf). С обзиром да су ово новоусвојени документи, Комисија није имала увид у документ о евалуацији овог акционог плана.

Раније је на снази био документ Правци и циљеви међународне сарадње Универзитета Бијељина (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf).

Један од циљева међународне сарадње био је „Повећање мобилности особља и студената.

9.4 Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.

Евиденција физичких ресурса на Универзитету прави се сваке године, гдје је јасно видљиво који ресурси су специфични за Интегрисане академске студије Фармације, а који се користе заједно (налази се у архиви Агенције). Квалитет ресурса (библиотека, администрација) прати се путем анкетања наставног и ненаставног особља (Извјештај о евалуацији управљања и условима рада на Универзитету Бијељина, у Апликацији дати извјештаји за 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018 годину, налази се у архиви Агенције). Анкетање се обавља на основу одредаба Правилника о обезбјеђењу квалитета на Универзитету Бијељина

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf), односно верзији из 2013. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta.pdf)

и студената (документ Задовољство студената радом служби Универзитета и квалитетом студија у 2013-2018 год). Посебно је урађена анализа новонабављене литературе у библиотеци за период 2013-2018 (документ у прилогу Апликације), гдје је видљиво да је за потребе студијског програма Интегрисане академске студије Фармације купљено 179 (у периоду 2013-2016), односно 549 јединица (у периоду 2016-2018).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Усвојене Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене.
- Студијски програм Интегрисане академске студије Фармације је промијењен у складу са прописима (максимално 20 ECTS), уважавајући наведене документе
- Периодично се евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља.
- Редовно се проводи евалуација ресурса од стране менаџмента и проводе анкете међу запосленим и студентима о степену задовољства са постојећим ресурсима.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Редовно пратити и анализирати повратне информације добијене током евалуације студијског програма и исте користити за иновирање и унапређења програма*
- *Редовно усаглашавати садржај и исходе студијског програма са захтјевима докумената који се односе на регулисане професије у здравству*
- *Унаприједити међународну сарадњу кроз реализацију Акционог плана Стратегије интернационализације и редовно евалуирати остварење плана*

- Унаприједити систем анкетирања студената у вези са задовољством постојећим ресурсима за извођење наставе

КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма-Интегрисане академске студије Фармације

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

Критеријум 10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)

10.1 Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.

Универзитет има документ Правци и циљеви развоја међународне сарадње (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf) и Стратегију интернационализације 2020-2026 са Акционим планом (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf).

Универзитет је формирао Центар за међународну сарадњу (<http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju>). Један од задатака овог центра односи се на: мобилност студената и наставника.

Предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње, да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Заједно са партнерима, Универзитет је аплицирао пројекат VIRAL, који је одобрен и налази се у реализацији (<http://viralerasmus.org/>). Представници Универзитета су учествовали на састанцима и промоцији Erasmus+.

На сајту Центра дат је преглед мобилности студената и наставника у претходном периоду (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Видљиво је да су студенти били учесници научних конференција или су боравили на међународним едукацијама.

Универзитет није задовољан досадашњом међународном сарадњом и сматра да је то једна од слабости и планира да посвети посебну пажњу развоју међународне сарадње.

10.2 Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.

Процедуре за провођење стратегије за међународне аспекте рада на Универзитету прописане су Стратегијом интернационализације Универзитета Бијељина 2020. – 2026. У Стратегији је прописан појам и значај интернационализације, стратешка одређена Универзитета у вези међународних аспеката рада, стратешки циљеви везани за област науке, високог образовања и трансфера знања и технологија, стратешко позиционирање у регији, Европи и глобално, приоритети међународне

сарадње, билатерални и мултилатерални споразуми о сарадњи, стратешка партнерства, мрежно повезивање са страним организацијама, учешће у програмима ЕУ, инклузија у интернационализацији, те акциони план из мобилности.

Потребно је нагласити билатералне уговоре о сарадњи са више универзитета и високих школа из Србије. Универзитет је потписао 9 билатералних уговора са високошколским установама у региону, гдје су регулисали процедуре размјене студената (<http://www.ubn.rs.ba/bilateralni-sporazumi>). Са овим високошколским установама остварена је размјена професора и студената, заједничко организовање научних и стручних конференција, учешће професора и студената Универзитета Бијељина на научним конференцијама у Србији. Универзитет је реализовао одређени број активности у овом сегменту (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>).

Међутим, предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње, да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Током разговора са студентима, Комисија се увјерила да постоји велики интерес студената за учешће у програмима међународне размјене.

10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.

Међународна мобилност студената и наставног особља највећим дијелом реализована је путем учешћа на међународним научним конференцијама (Табела <http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Студенти подnose извјештај Декану Факултета здравствених студија и Канцеларији проректора, о чему проректор информише Сенат кроз зборну анализу извјештаја студената са других студијских програма.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Дефинисани су Правци и циљеви развоја међународне сарадње
- Постоји Правилник о академској мобилности студената
- Усвојена нова Стратегија интернационализације и Акциони план за период 2020-2026
- Проводе се одређени облици мобилности студената (учешће на међународним конференцијама)
- Постоји велики интерес студената за учешће у мобилности

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Интензивирати и проширити међународну сарадњу*
- *Донијети нови Правилник о мобилности заснован на Моделу развијеном унутар структуралног STINT пројекта,*
- *Развијати људске ресурсе, тражити међународне партнере и аплицирати путем ЕУ програма на заједничке студијске програме (Joint Degrees). При овоме успоставити сарадњу са високошколским установама које имају приближно сличне студијске програме,*
- *Формирати канцеларију за међународну сарадњу на високошколској установи, у складу са финансијским средствима размотрити могућност запослења више од једне особе,*
- *Достављати апликације за Erasmus+ кредитну мобилност кроз ICM компоненту, али и*

<p><i>побољшавати извршност Универзитета кроз апликације Jean Monnet компоненте,</i></p> <p>- На Универзитету у сарадњи са надлежним институцијама из области високог образовања организовати Erasmus+ дане или друге догађаје којима се подиже свијест студената и академског особља, о значају и могућностима мобилности.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената- Интегрисане академске студије Фармације	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
КОНАЧНА ОЦЈЕНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА: Интегрисане академске студије Фармације	III

Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
Сестринство	Први циклус	Дипломирана медицинска сестра – 180 ECTS

Анализа стања

Критеријум 1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3),

1.1. Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.

Универзитет у Бијељини је потпуно интегрисан са наглашеним функцијама заједничких тијела. Као један од четири организационе јединице, функционише Факултет здравствених студија. На њему се организује настава на једном студијском програму, Сестринство. На овај начин активности факултета и студијског програма су идентичне и потпуно су интегрисане у активности универзитета као цјелине. Током ове анализе, Комисија је посматрала политику осигурања квалитета универзитета (политика квалитета се доноси на том нивоу!) и активности факултета/студијског програма у њеној имплементацији.

Политика осигурања квалитета званично је ступила на снагу са усвојеном *Политиком квалитета Универзитета Бијељина* од 15.05.2013. године (Број: 02-694-1 /13) доступној на веб страници Универзитета (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_kvaliteta_UBN.pdf).

Универзитет је усвојио нову "*Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2020-2026.*", и иста је доступна на званичној веб страници високошколске установе https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_2020-2026.pdf.

Нова Стратегија је наставак *Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2013-2019.*, која је такође доступна на веб страници "Универзитета Бијељина"

http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_Univerziteta_Bijeljina_2013-2018.pdf.

То доказује да универзитет редовно ревидира своју стратегију.

Увидом у предметну Стратегију, која је усвојена за период од шест година, видљиво је да Стратегија има све кључне елементе који обезбјеђују квалитет на Универзитету, усклађене са другим документима Универзитета. У тачки VII приказана је анализа ресурса за обезбјеђење квалитета у наставном процесу, док су у Циљевима (тачка XII) посебно издвојени стратешки циљеви који се односе на унапређење квалитета студијских програма и развој нових, те Осигурање квалитета у циљу повећања ефикасности студирања.

У децембру 2019. године Сенат Универзитета је донио нову *Стратегију обезбјеђења квалитета на Универзитету* (Број: 02-3188-6/19), заједно са *Акционим планом за реализацију циљева Стратегије обезбјеђења квалитета* која је такође доступна на веб страници Универзитета на следећем линку: http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_osiguranja_kvaliteta.pdf. Увидом у Нову Стратегију обезбјеђења квалитета видљиво је да су унапређени циљеви нове Стратегије, што посебно укључује континуирано спровођење поступака самовредновања, утврђивање фактора који утичу на осигурање квалитета кључних процеса, остваривање интеракције односно јединства образовног и научно истраживачког рада, укљученост свог особља у интерни систем обезбјеђења квалитета, активно учешће студената, његовање културе квалитета и осигурање јавности у раду. У Стратегији осигурања квалитета обухваћено је више области које се односе на унутрашње обезбјеђење квалитета студијских програма: статус студијских програма, наставни процес, научно-истраживачки и стручни рад, вредновање студентског рада, опремљеност за образовање и научно-истраживачки рад (уџбеници, литература, библиотечки и информатички ресурси), развој људских и физичких ресурса, улога студената у самовредновању и провјери квалитета, систематско праћење и периодична провјера квалитета, квалитет наставника и сарадника, сарадња са другим високошколским институцијама и организацијама у земљи и иностранству, управљање високошколском установом и ненаставна подршка, јавност у раду. Комисија је мишљења да ће измјене Правилника о обезбјеђивању квалитета утицати на унапређење система осигурања квалитета на Универзитету, те у потпуности подржава настојања Универзитета да унаприједи постојећи систем.

1.2 Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.

Правни основ за провођење овог критеријума Универзитет Бијељина је поставио у Стратегије обезбјеђења квалитета 2020.-2026.

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_obezbjedjenja_kvaliteta.pdf) и

Правилнику о обезбјеђењу квалитета

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf).

Као подорганизационе јединице Универзитета формирани су центри: Центар за истраживачку дјелатност, Центар за међународну сарадњу и Центар за континуирану едукацију (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centri>). Усвојени су документи који дефинишу оснивање и рад центара, усвојени њихови планови рада. Формирани центри раде кратко, те се ефекти њиховог рада очекују у наредном периоду. Иако дјелују као подјединице Универзитета, сваки од центара подједнако утиче на активност свих студијских програма, па тиме и Сестринства. Комисија је мишљења да ће рад ових центара, уз остале активности, свакако допринијети унапређењу рада високошколске установе и задовољењу потреба друштва и студијског програма Сестринство.

Међународна сарадња на Универзитету „Бијељина“ се одвија кроз рад Центра за међународну сарадњу (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju>). Основни пропис на основу којег ради Центар је Правилник о међународној сарадњи (Одлука Сената Број: 02-1674-1/15, од

03.07.2015; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_medjunarodnoj_saradnji.pdf . Поред тога, усвојен је документ „Правци и циљеви развоја међународне сарадње на универзитету“ (усвојеном на Сенату број: 03-1594-1/15 од 02.06.2015.). Овим настојањима ће допринијети усвојена Стратегија интернационализације Универзитета „Бијељина“ 2020-2026 (Број: 02-3322-14/20; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf), са Акционим планом Стратегије интернационализације на Универзитету „Бијељина“ (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf), планови везани за мобилност и укључење у међународне пројекте, те интензивирање стручних активности у циљу пружања савјета и помоћи привреди, друштвеној заједници и становништу. Активности у оквиру научноистраживачког рада координишу се путем Канцеларије проректора за научни рад и међународну сарадњу. Важећи интерни прописи (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_naucnoistrazivackom_radu.pdf) стимулишу активно учешће наставника и студената студијског програма Сестринство (пројекти, научне конференције, семинари итд). До сада су представници овог студијског програма учествовали у организацији два научна скупа: Бол као медицински, биолошки, психолошки, социолошки и културолошки феномен, међународни симпозијум (<http://www.uzps.rs/wp-content/uploads/2019/10/Program-UZPS-konacni.pdf>) и Здравствени професионалци-прошлост, садашњост и будућност, међународни конгрес (<http://www.uzps.rs/wp-content/uploads/2019/08/Program-final.pdf>).

Током разговора са наставницима факултета за Сестринство, Комисија је добила информације о начину спречавања плагирања туђих резултата приликом писања завршних радова. То је дефинисано и у Правилнику о завршном раду. Информатичар који је запослен у рачунском центру пред члановима Комисије је демонстрирао поступак приликом поређења текста завршног рада са текстовима доступним на Интернету.

С обзиром на тренутни број организационих јединица и студијских програма, а након тродневног боравка на установи, Комисија је мишљења да тренутни систем обезбјеђења квалитета осигурава претпоставке за развој и напредак високошколске установе, а тиме и студијског програма Сестринство, те пружа подршку побољшању наставног процеса, истраживачког рада, доприноси развоју друштва, те управљачким и административним процесима.

1.3 Политика подржава развој културе квалитета у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.

Наставници, административни радници и студенти су укључени у активности, развоја, реализације и унапређења студијског програма Сестринство. У разговору са руководством и академским особљем Универзитета и Факултета здравствених студија, Комисија је дошла до сазнања да се сви захтјеви везани за студијске програме процесуирају на начин да се раде анализе по свим појединачним критеријумима за акредитацију, анализе везане за уписну политику и наставни процес, анализе за наставно и ненаставно особље, анализе физичких ресурса, доноси се финансијски план улагања средстава из добити, анализа управљања информацијама, анализа научноистраживачког рада и анализа алумниста. Анализе се раде на нивоу ННВ, Сената, Комисије за квалитет, Студентског парламента и других тијела. Подаци добијени током ових анализа су дио самоевалуационих извјештаја.

У циљу прикупљања информација о квалитету студијских програма, проводе се различити облици анкета, које обухватају унутрашње и вањске учеснике. У *Процедури за праћење и мјерење задовољства корисника услуга, Упутству за анкетирање* и другим актима (сви акти се налазе на сајту <http://www.ubn.rs.ba/propisi>) дефинисани су поступци анкетирања и методологија анализе и интерпретације података добијених анкетирањем на студијском програму Сестринство. Комисија за обезбјеђење квалитета усваја план спровођења анкете и анализе квалитета на универзитету (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/5.godisnji_plan_anketnog_vrednovanja_i_analiza.pdf).

Анкетирање за прикупљање мишљења обухвата: редовне студенте, алумни студенте, студенте који су одустали од даљег студирања на студијском програму, запослене на Универзитету, послодавце који запошљавају дипломиране студенте Универзитета (болница Свети Врачеви, Дом здравља Бијељина) и друге кориснике (локална заједница, Завод за запошљавање, представници привреде). У Упутству за анкетирање детаљно су описане радње током и послуже анкетирања, начин попуњавања образаца и друго. Као и у другим областима, и овдје су подаци исказани на нивоу Универзитета и по студијским програмима (Докази су извјештаји који су приложени у Апликацији). Као додатни доказ, од великог броја различитих проведених анализа, које је Комисија имала на увид, Комисија прилаже Извјештај о анкетном вредновању послодаваца о запосленима који су завршили студије, те Одлуку Сената о спроведеним анализама (**Докази 15.-16**).

Универзитет је увео информациони систем што значајно олакшава и убрзава процес прикупљања и обраде података.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Планирање, провођење, анализа и унапређење унутрашњег осигурања квалитета је добро планирано. Универзитет има усвојене документе Политика квалитета, Правилник о обезбјеђењу квалитета у којима су јасно дефинисани поступци унутрашњег обезбјеђења квалитета.
- У Правилнику о обезбјеђењу квалитета дефинисане су улога, одговорности и надлежности органа Универзитета (Управни одбор, Сенат и ННВ-а), тијела одговорна за праћење, њихове надлежности, начин рада, поступак самовредновања и оцјена квалитета. За оперативно провођење унутрашњег обезбјеђења квалитета су задужени Комисија и Одбор за обезбјеђење квалитета чије су надлежности, такође, дефинисане у Правилнику.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачким функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем центара за међународну сарадњу, издавачку дјелатност и континуирану едукацију.
- Руководство, наставници, административни радници и студенти студијског програма Сестринство укључени су у све фазе унутрашњег осигурања квалитета, директно путем прикупљања података о реализацији индикатора квалитета и индиректно путем Научно-наставног вијећа Факултета, путем органа и тијела Универзитета у току планирања, анализе и унапређења квалитета.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета на студијском програму Сестринство је чврсти дио система унутрашњег обезбјеђења квалитета Универзитета Бијељина.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном

<p>процесу, управљачкм функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем три центра у области међународне сарадње, издавачке дјелатности и континуиране едукације.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Усвојена је Стратегија интернационализације 2020-2026 са Акционим планом - Наставници са студијског програма Сестринство учествују у организацији научних и стручних конференција - Универзитет редовно проводи поступке прикупљања мишљења заинтересованих страна о квалитету на универзитету (локална заједница, болница Свети Врачеви, Дом здравља Бијељина, Завод за запошљавање, представници привреде), при чему се прикупљају и анализирају релевантни подаци који се односе на студенте, наставнике и остале ресурсе. - Универзитет користи постојеће информационе алате и алате доступне на интернету за обраду података везаних за квалитет рада (подаци који се односе на студенте, наставно и ненаставно особље, материјалне ресурсе). 	
<p>ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>У свим стратешким документима и документима система обезбјеђења квалитета размотрити могућност раздвајања индикатора система обезбјеђења квалитета који се односе на Универзитет у цјелини, од индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе на ниво Факултета здравствених студија, односно на ниво студијског програма Сестринство, те исте надzirати и давати приједлоге за побољшање.</i> - <i>Интензивније укључити наставнике и студенте студијског програма Сестринство у реализацији Стратегије интернационализације,</i> - <i>Током припреме годишњих извјештаја о раду центара, посебно издвојити активности које су реализоване на студијском програму Сестринство.</i> - <i>Дефинисати кључне индикаторе система обезбјеђења квалитета за појединачне студијске програме (на примјер, Сестринство), који ће се системски процесуирати кроз информациони систем.</i> 	
<p>КРИТЕРИЈУМ 1. Политика обезбјеђивања квалитета- Сестринство</p>	
<p>ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>IV</p>

<p>Критеријум 2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)</p>
<p>2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране</p>
<p>Универзитет има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма. Начин успостављања студијских програма дефинисан је <i>Правилником о доношењу измјени и допуни студијских програма</i> из јуна 2014. године. Поменути Правилником дефинисано је да поступак израде новог студијског програма започиње елаборатом оправданости покретања студијског програма који се након усвајања од стране Сената Универзитета доставља надлежном</p>

Министарству Републике Српске за добијање дозволе за извођење студијског програма (лицензирање). Поменути документ може се пронаћи на званичној веб страници Универзитета на следећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti у категорији „СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ“. Детаљан опис поступака за обезбјеђење квалитета студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_obezbjedjenje_kvaliteta_studijских_programa_Univerzitet%D0%B0_Bijeljina.pdf), и поступака током иновирања студијских програма дат је у одговарајућим процедурама усвојеној на сједници Сената 05.08.2020. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijских_programa_Univerziteta.pdf).

На основу иницијатива алумнија, здравственог сектора, Студентског парламента и Комисије за обезбјеђење квалитета, Наставно-научно вијеће Факултета проводи анализу за ревизију студијских програма и то предлаже Сенату на усвајање. У току разматрања иницијативе у анализи учествују све унутрашње и вањске заинтересоване стране, међу којима су студенти, бивши студенти, послодавци итд. Комисија за квалитет припрема Извјештај о спроведеним анализама са препорукама и на крају године га доставља Сенату ради усвајања (Докази 14. и 49).

2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.

Током утврђивања потребе за креирање нових и иновирање постојећих студијских програма Универзитет обавља широке консултације, а одлуке доноси на основу потребе тржишта рада (запошљивост) и потребе локалне заједнице (доказ је низ записника са састанака представника студијског програма Сестринство, односно Факултета здравствених студија и Универзитета са заинтересованим странама, који се налазе у архиви Агенције).

Студијски програм Сестринство припада области образовања Здравље и заштита здравља, пољу образовања Здравље и Сестринству као дисциплини образовања (Доказ: Елаборат за оснивање студијског програма Сестринство, који је приложен у Апликацији и налази се у архиви Агенције и сајт: <http://www.ubn.rs.ba/fakultet-zdravstvenih-studija>), што је у складу са важећим актима који се примјењују у овој области. Увидом у курикулум види се да су испоштовани принципи мултидисциплинарности током стицања знања студената. Такође, јасно су дефинисани циљеви студијског програма, резултати учења, матрица исхода учења, академски назив у складу са номенклатуром академских назива Републике Српске (дипломирана медицинска сестра), услови за упис на студијски програм, листа обавезних и изборних предмета, садржај сваког појединачног предмета, укључујући садржај теоретске и практичне наставе, методе извођења наставе, вредновање рада студента, самостални рад студента, облици провјере знања, критеријуми и услови за пренос ECTS, доказ о подударности са другим студијским програма, те обавезе студената и динамика студирања.

2.3 Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

Циљеви студијског програма су јасно написани и доступни су јавности (<http://www.ubn.rs.ba/index.php/ciljevi-fzs>). За сваки појединачни предмет постоји дефинисан циљ, резултати учења и садржај који је потребно изучити за постизање циља и исходи учења. Они су међусобно усклађени. Комисија је мишљења да се овако детаљно дефинисаним резултатима учења Универзитет у потпуности испуњава изврност Универзитета, са извршним начином повезивања резултата учења са свеобухватним квалификацијским оквирима.

Развој студијског програма Сестринство и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета, а односе се на повећање ефикасности студирања и побољшање квалитета студијских програма, наставног процеса и услова рада. Након дипломирања студент посједује следеће компетенције: теоријско знање и клиничке вјештине, те познаје стандарде професионалне комуникације у току обављања стручне дјелатности.

У поступку лиценцирања студијског програма Сестринство урађена је детаљна анализа упоредивости са сличним студијским програмима у региону: Универзитет у Бањој Луци, Здравствена њега, Свеучилиште у Сплиту, Медицински факултет, УП Факултета за веде о здрављу Изола, (доказ елаборати за формирање студијског програма Сетринство, који се налазе у архиви Агенције).

Анализом осталих стратешких докумената и докумената система обезбјеђења квалитета, Комисија је утврдила усклађеност развоја студијских програма са кључним циљевима којима се постиже изврност Универзитета.

2.4 Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QФ-ЕХЕА)

Исходи учења су утврђени и детаљно описани у Елаборату, а јавно су доступни на сајту (<http://www.ubn.rs.ba/index.php/ishod-procesa-ucenja-fzs>). За студијски програм Сестринства постоји одговарајућа документација (**Докази 21.**) у којима се налазе резултати учења усклађени према генеричким дескрипторима нивоа, односно према нивоу б., као и резултати учења појединачних предмета усклађени према резултатима учења студијског програма. Такође израђена је матрица резултата учења из сваког појединачног предмета, те кључна знања, вјештине и компетенције стечена његовим завршетком. За студијски програм постоји дефинисан укупан број сати теоријске наставе, укупан број сати вјежби на Универзитету и у локалној заједници, број сати других облика наставе (семинари, истраживачки рад), број сати самосталног рада студената.

Програм је урађен у складу са европским смјерницама реформе високог образовања садржаних у Болоњској декларацији (увођење Европског система преноса бодова, промовисање мобилности студената и наставног особља, усвајање нове структуре студија) и Лисабонској конвенцији (односи се на узајамно признавање квалификација високошколског образовања у европском региону).

Студијски програм Сестринства је у сагласности са препорукама Свјетске здравствене организације, Међународног вијећа медицинских сестара и Европске федерације медицинских сестара које се односе на основне захтјеве и структуру процеса акредитације програма образовања из области здравствене његе.

Комисија је утврдила да сви студијски програми имају јасно дефинисане резултате учења у потпуности усклађене са генеричким дескрипторима у складу са Одлуком о усвајању Основа

квалификацијског оквира у Босни и Херцеговини и свеобухватних оквира, односно Европског квалификацијског оквира за цјеложивотно учење (EQF LLL) и Квалификацијског оквира Европског простора високог образовања (QF ЕНЕА) (Доказ 21: Студијски програм Сестринство, странице 9. и 10. Одлуке о усвајању Основа квалификацијског оквира у БиХ).

2.5 Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђивања квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.

За сваки предмет дати су сљедећи подаци: назив предмета, наставник, статус предмета, година студија/семестар, услов за слушање наставе, матичност предмета (научна област, научно поље, ужа научна област), циљ предмета, исходи учења, садржај предмета (предавање и практична настава), методе извођења наставе, литература (обавезна и допунска), метрика предмета изражено у ECTS, вредновање студента (предиспитне обавезе и завршни испит) (сајт <http://www.ubn.rs.ba/nastavni-plan-fzs>).

Сенат Универзитета 2020. године усвојио Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре предмета и силабусу, а који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. Према одредбама Правилника 1 ECTS кредит представља 30 сати радног оптерећења студента, при чему је 10-12,5 сати предвиђено за практичну наставу, а преостали дио на све остале активности студента. Предвиђено радно оптерећење је горња граница 1 ECTS на европском нивоу гдје 1 ECTS представља 25-30 сати студентског оптерећења. Увидом у документацију студијског програма Сестринство, Комисија се увјерила да је Правилник у потпуности испоштован.

2.6 Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научном/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Анализом наставних планова и програма студија Сестринство, види се да исти има интердисциплинарни карактер, јер, осим предмета из дисциплине Сестринство, укључује више предмета из других здравствених дисциплина, те обухвата предмете из више медицинских дисциплина, биологије, хемије, комунологије и др. Поред предмета са теоријским предзнаком у план је укључено више предмета са практичним предзнаком (Општа клиничка пракса I и II, њега болесника обољелих од различитих болести, завршни рад).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет је усвојио и примјењује правилнике и процедуре, које се односе на усвајање и

измјене студијских програма, па тако и студијског програма Сестринство (Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма из 2014. године, Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма и Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма).

- Евидентно је задовољство садашњих студената и алумни студената са нивоом знања које стичу током реализације студијског програма Сестринство
- Послодавци (представници Болнице и Дома здравља у Бијељини) су задовољни знањем и вјештинама студената које су запослили
- Развој студијског програма Сестринство и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета
- Током развоја студијског програма Сестринство обезбјеђена је усклађеност поступака са кључним циљевима којима се постиже изврност Универзитета
- Током развоја студијског програма Сестринство проведена је упоредивост са сличним студијским програмима у региону
- Постоји Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре и силабуса предмета.
- Одређивање ECTS бодова је усклађено са ECTS User Guide 2015, односно документима болоњског процеса којима се дефинише радно оптерећење.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Наставити процесе сталног унапређења постојећег студијског програма уважавајући важеће прописе*
- *Наставити сталне измјене резултата учења у односу на захтјеве здравственог и сродних сектора,*
- *У сарадњи са представницима послодаваца и другим актерима који учествују на тржишта рада, радити на увођењу нових студијских програма на Факултету здравствених студија*
- *Именовати ECTS координатора на Факултету здравствених студија,*
- *Направити расподјелу радног оптерећења студената по седмицама извођења наставе за сваки студијски програм, са јасном расподјелом радног оптерећења на врсте извођења наставе (теоретска настава, практичан рад, семинари, истраживачки рад, доборовољни рад, семинарски рад, пројекти, радионице, студије случаја, рад код куће)*

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма- Сестринство

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

3.1 Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.

Током разговора са наставницима са студијског програма Сестринство, Комисија је информисана

о њиховим ставовима у вези са статусом, платом, позицијом, подршком напредовању и учешћу на научним конференцијама итд. Јасно је видљиво њихово задовољство статусом на Универзитету, односом оснивача и менаџмента Универзитета према њима. Међу наставним особљем је видљива позитивна енергија и међусобно уважавање.

Наставници и сарадници у процесу наставе изградили су посебан однос, чиме је обезбјеђена интеракција између наставника и студената ван времена одређеног за редовну наставу и консултације. Студент има могућност да се наставнику или сараднику обрати путем електронске поште, те тако да добије све упуте и смјернице везано за наставне активности. На овај начин либерализовани су критеријуми консултација. Наиме, за разлику од ранијег принципа по коме се студент могао обратити наставнику везано за предметну материју само у времену одређеном за консултације, данас је на Универзитету напуштен тај принцип, тако да се поред те, класичне, могућности студенти служе и непосредним обраћањем путем електронске поште. Овај концепт нарочито је битан код израде семинарских радова и дипломских радова, гдје се наставник-ментор са студентима о свему договарају путем електронске поште.

У разговору са студентима, Комисији је потврђено да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената (у академској 2020/21 години однос наставник: студент је 1:1,4). (Доказ 33.1)

3.2 Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачком, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће умјеравање, консултације и подршку

Током разговора са студентима (25 студената подијељених у 5 група), студенти су потврдили да се све одредбе Правила студирања у потпуности поштују од стране наставног особља. Додатно, током овог разговора, Комисија је такође информисана да је однос са наставним особљем на изузетно високом нивоу и да се оцјена студената формира искључиво на основу њиховог знања. Више студената са којима је Комисија разговарала показали су огромну енергију и научни ентузијазам. Као резултат студентских истраживачких активности, они су презентовали своје радове на научним конференцијама у Бијељини у Србији. Студенти су потврдили да имају потпуну подршку од наставника у току ваннаставних активности.

Један од начина на који се студенти стимулишу да преузму активну улогу у креирању процеса учења јесте укључивање у научно-истраживачке активности, каква је Научна конференција коју су организовали Факултет за психологију и Факултет здравствених студија Универзитета „Бијељина“.

Увидом у достављене документе, као и током разговора са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је стекла мишљене да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету и да на тај начин активно утичу на квалитет Универзитета и студијских програма. Поред тога, кроз учешће у раду органа и тијела универзитета, студенти остварују своја права.

3.3 Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма

Вредновање рада студента прописано је посебним поглављем у Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). Предметни наставник обавезан је на првом часу наставе да упозна студента са облицима праћења рада, предиспитним и испитним обавезама, терминима и начином провјере знања, карактером и садржином завршног испита и начином формирања оцјене. Детаљна правила везана за провјеру знања студента, оцјене и могућности студента уколико није задовољан оцјеном, регулисана су [Правилником о полагању испита](http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf) (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf), који има основ у [члановима 80-82 Статута](#). Систем бодовања формулисан је на начин да студент за предиспитне обавезе може добити максимално 50 бодова, те за завршни испит такође 50 бодова. Знање студената се провјерава и вреднује примјеном сљедећих облика провјере: испит, колоквијум, тест и активност студената. Евиденција о оцјењивању студената води Студентска служба и предметни наставник и сарадник. Наставник је обавезан да јавно саопшти студентима резултате о освојеним бодовима. Оцјењивање се врши оцјенама од 5 до 10, гдје је 5 непролазна оцјена, која се не евидентира у индексу.

Надаље, Комисија посебно цијени Одлуку о праћењу испитних активности (бр.02-844-1/13, од 06.09.2.13) којом се обавезује менаџмент Универзитета, односно да директор Универзитета повремено прати испитне активности, а све у циљу побољшања испитног процеса, регуларности спровођења испита и заштите права студената.

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/Odluka_o_pracanju_ishpitnih_aktivnosti.pdf).

3.4 Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.

Испити као и сви други провјере знања су јавни. Испит се спроводи под надзором наставника и сарадника. Уколико се испит организује усмено наставник треба да омогући свим заинтересираним странама да присуствују испиту. Резултати писменог завршног испита објављују се у року не дужем од седам дана. Наставник је дужан да студента на његов захтјев упозна са недостацима његовог рада.

Такође, студент може на оцјену упутити жалбу декану факултета који, у случају оправданости захтјева, формира трочлану комисију пред којом студент полаже испит. Предметни наставник не може бити члан поменуте комисије. Послије три неуспјела полагања испита, студент такође има право да полаже пред Комисијом. Процедуре на основу којих студенти могу покренути жалбени поступак су јавно доступне (канцеларија проректора за наставу <http://www.ubn.rs.ba/prigovor-na-ocjenu>, <http://www.ubn.rs.ba/form/zalbena-prijava>).

3.5 Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права и обавезе студента и ментора и услове за менторство.

Правилник о изради и одбрани завршног рада

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/3.pravilnik_o_izradi_i_odbrani_zavrshnog_rada.pdf)

у потпуности дефинише начин оцјењивања израде и начин оцјењивања завршног рада. Овај правилник дефинише: Процедuru избора ментора, пријаву, израду, одбрану и оцјену завршног рада, те садржај завршног рада, изглед и форму завршног рада. Осим штампане верзије, студент је

у обавези да приложи електронску верзију рада.

3.6 Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.

Активан ангажман студената у процесима управљања на Универзитету Бијељина дефинисани су кроз сљедеће документе:

- Политика квалитета универзитета Бијељина,
- Стратегија развоја Универзитета Бијељина,
- Правилник о обезбјеђењу квалитета Универзитета Бијељина,
- Пословник о раду Сената Универзитета Бијељина,
- Правилник о студентском вредновању квалитета наставног процеса,
- Правилник о изборима за студентски парламент,
- Правила Студентског парламента Универзитета Бијељина

Сви документи доступни су на веб страници Универзитета на сљедећем линку:
https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti

Увидом у достављене документе, као и разговором са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је мишљена да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету путем које утичу на квалитет Универзитета и студијских програма, али и остварују своја права.

Комисија посебно цијени укљученост студената у четири кључна органа на Универзитету: Управног одбора Универзитета, Сенат Универзитета, Комисије за квалитет и Одбора за квалитет (Докази 25.-28.), што је гаранција система обезбјеђења квалитета са аспекта студената.

Такође, ставови студената се изражавају кроз различите анкете као нпр. анализа о структури уписа студентске популације, анализа атрактивности студијских програма, анализа анкетног вредновања послодаваца, анализа мишљења алумни асоцијације, анализа квалитета наставног процеса, анализа научно-стручног усавршавања и слично. На основу проведених анкета раде се различити извјештаји. У мноштву извјештаја, који се раде за сваку академску годину, као доказ Комисија прилаже Извјештај о атрактивности студијских програма за 2019. годину (Доказ 29.) те Извјештај о квалитету наставног процеса 2017.-2018. година (Доказ 30.)

Комисија такође цијени координацију студената у процесима одлучивања, јер се сви захтјеви студената углавном усмјеравају путем Студентског парламента, који представља студенте и њихове интересе. У разговорима са студентима сви су исказали задовољство радом студентског парламента. Комисија је утиска да су сви студенти у потпуности упознати са начинима њиховог учешћа у управљачким структурама и начинима остваривања њихових права и утицаја на квалитет Универзитета.

3.7 Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

У оквиру Психолошког савјетовалишта студентима је обезбјеђено савјетовање о будућем развоју каријере.

Студенти су изразили задовољство начином и помоћи који имају од стране наставника, а посебно сарадника који у болници и Дому здравља изводе практичну наставу и који их свесрдно упућују у

„тајне и чари будућег занимања“.	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Процедуре за полагање испита дефинисане су у Правилнику о полагању испита, Правилима студирања на првом и другом циклусу студија и Правилнику о изради и одбрани завршног рада. Документи предвиђају начин оцјењивања током наставе и током полагања завршног испита. Сви документи се налазе на сајту и јавно су доступни. - На првом часу су студенти упознати са начином учења, вредновања знања и својим правима. - Предвиђене су жалбене процедуре у случајевима незадовољства оцјеном. - Студенти су укључени у рад Управног одбора, Сената, Комисије за обезбјеђење квалитета, ННВ и стручна вијећа. - Усвојено је више приједлога студената везано за унапређење студијских програма. - На Универзитету постоји Студентски парламент 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>На почетку академске године усвојити распоред полагања испита</i> - <i>Дигитализирати систем пријављивања испита и систем оцјењивања</i> - <i>Са развојем информацијског система Универзитета размислити о могућности увођења е-индекса</i> - <i>Диплому и Додатак дипломи обавезно издавати и на енглеском језику</i> - <i>Проширити састав Комисије за квалитет и Одбора за квалитет представником сваке организационе јединице Универзитета</i> - <i>Донијети Акциони план поступања по извјештајима о анкетирању</i> - <i>Организовати округле столове и предавања стручњака из здравствене праксе (главне медицинске сестре, сестре са дугогодишњим искуством у раду на одређеним одјелима болнице, дома здравља или других служби), односно представника алумнија</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента- Сестринство	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

Критеријум 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)	
4.1 Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на веб страници установе и у медијима.	
Процедуре којима је прописан упис студената доступне на званичној веб страници Универзитета https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti , категорија „СТУДЕНТИ“.	
Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисана је у:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Статуту (члан 89) (2012; пречишћени текст на сједници Сената одржаној дана 	

24.08.2016.године, утврђен је пречишћен текст Статута), сајт (Статут а на сједници одржаној дана 04.06.2019.године, Сенат утврдио пречишћен текст Статута; <http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>.

- Правилима студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из августа 2020. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). (Претходни Правилник студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из јуна 2014. године, такође доступан на веб страници Универзитета на линку <http://www.ubn.rs.ba/akreditacija>).

Пријемни испит код уписа на студијски програм Сестринство полаже се из Биологије, током којег кандидат може освојити максималних 60 бодова.

На студијски програм Сестринство могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета. Упис се врши на основу броја бодова са пријемног испита са сродног факултета и броја бодова из средње школе. Упис ових кандидата се врши у термину предвиђеним конкурсом (после уписа кандидата који су радили пријемни на Универзитету).

Статус студента стиче се закључивањем уговора о студирању, у коме су дефинисане права и обавезе студента и Универзитета. Такође, студент са посебним потребама има право на ментора и право да испит полаже на начин прилагођен његовим могућностима. У посебним случајевима дефинисаних Правилима, студентима се може одобрити мировање права и обавеза.

Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Сестринство под условима прописаних Правилима. У случају измјене структуре студијског програма студент наставља своје студије према измјењеном студијском програму уз обавезу полагања разлике предмета у погледу године студија коју је завршио. Студентима је омогућено да у току студија могу у склопу студентске мобилности провести најдуже једну годину на другој високошколској установи у земљи и иностранству, уз признавање остварених ECTS кредита на стечених на другој установи.

У вези напредовања студената, на Универзитету се не изводе студијски програми другог и трећег циклуса. Будући да је ово питање не само образовно него општељудско и регионално које може имати утицаја на останак младих људи у региону Семберије, Комисија охрабрује високошколску установу да у наредном периоду учини максималне напоре на увођење студијских програма другог и трећег циклуса.

Студентима са посебним потребама Универзитет одређује менторе. Комисија се увјерила да особе са потешкоћама имају приступ свим просторијама Универзитета. Универзитет располаже са лифтом, а постоји путни приступ за први спрат зграде у којој се обавља настава.

4.2 Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.

Поступак признавања на Универзитету дефинисане су Правилником о признавању страних високошколских исправа доступног на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_priznavanju_stranih_visokoskolskih_isprava.pdf. Увидом у Правилник, Комисија је утврдила да, иако Правилник није усаглашен са одредбама Лисабонске конвенције о признавању, он садржи све одредбе о признавању формалних иностраних високошколских квалификација и периода студија. Међутим, Правилник не садржи

одредбе које се тичу признавања осталих видова учења, што укључује признавање прекограничног образовања, заједничких степена, неформалног образовања, информалног учења, те признавања квалификација особа са недовољном документацијом укључујући избјеглице, расељена лица и лица у ситуацији сличној избјегличкој.

Увидом у Одлуку о академском признавању, Комисија за признавање је извршила упоредбу кључних резултата учења студијског програма уз обавезу полагања додатних испита а које студент није изучавао на другој високошколској установи, али да не постоји довољно детаљно образложење поступања Комисије за признавање. Такође, Одлуком није остављена могућност жалбе студента, иако је постојећим Правилником жалба на Одлуку/Рјешење омогућена.

4.3 Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Поступак издавања диплома дефинисан је у Статуту Универзитета

(<http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>) и Правилима студирања

(http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti). Садржај дипломе је усклађен са Правилником о садржају јавних исправа које издају високошколске установе број:07.023/052-2775/11 од 11.07.2011. године.

Додатак дипломе се издаје према моделу Додатка дипломи као једног од докумената Europass-а Европске комисије <https://europa.eu/europass/eng>.

Увидом у додатак дипломи Универзитета, који је доступан на веб страници Универзитета на следећем линку http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/dodatak_diplomi-model.pdf. Комисија је утврдила да се Додатак дипломи у потпуности издаје у складу позитивним законским прописима и да су у додатку дипломи садржане све информације које одређују квалификације које Универзитет издаје.

Комисија је такође информисана да се Додатак дипломи на енглеском језику издаје на захтјев дипломаната.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисан је у Статуту и Правилима студирања на првом и другом циклусу
- Правилник о студирању студената са инвалидитетом регулише услове за студирање особа са инвалидитетом те су на тај начин обезбијеђени услови за школовање свих заинтересованих.
- Студент може поднијети приговор на резултате пријемног испита и ранг листу.
- На студијске програме Универзитета могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета.
- Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Сестринство.
- Постоји Правилник о признавању страних високошколских исправа
- Универзитет издаје сва документа која су потребна студентима, међу којима је диплома и додатак дипломи.
- На захтјев студента издају се Диплома и Додатак дипломи на енглеском језику

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Хармонизирати процедуре признавања. При томе користити користити Модел*

<p><i>академског признавања развијен кроз структурални Erasmus+ STINT пројект</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Унаприједити Одлуку/Рјешење о академском признавању, направити типски модел Одлуке/Рјешења за све организационе јединице</i> - <i>Правно регулисати могућности за признавање неформалних облика учења</i> - <i>Обучити академско особље о процедурама признавања усклађене са одредбама Лисабонске конвенције о признавању</i> 	
<p>КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање - Сестринство</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>

<p>Критеријум 5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)</p>	
<p>5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лицензирање</p>	
<p>Област коју покрива овај критеријум је дефинисана у Закону о високом образовању, Статуту Универзитета, Политици управљања људским ресурсима, и у неколико правилника: Правилник о раду, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о обезбеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о условима и поступку додјеливања звања и правима професора емеритуса. Сви документи се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).</p> <p>Према подацима са сајта Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/nastavno-osoblje), наставу на Универзитету „Бијељина“ изводи 23 наставника и 7 сарадника у различитим наставним звањима од чега: 4 редовних професора, 6 ванредних професора, 12 доцента, 1 наставник страног језика, 2 виших асистената и 5 асистената. Универзитет запошљава довољан број сарадника (асистената) како би се осигурао квалитет наставног процеса и квалитет властитог кадра. На сајту универзитета дат је Картон наставника/сарадника са основним подацима и најзначајнијим референцама за сваког запосленог (http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika).</p> <p>Већина наставника је бира на Универзитету Бијељина, док је одређени број наставника ангажован уз преузимање звања са других високошколских установа, што је у складу са важећим прописима. Број наставног особља је довољно да покрије извођење наставе на свим студијским програмима, тако да је испуњен услов да преко 50% наставе изводе запослени са Универзитета. Седмично оптерећење наставника не прелази норматив од 12 часова предавања, односно 10 часова вјежби (Доказ 33.2).</p> <p>Надаље, у разговору са студентима, Комисија је информисана да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената.</p>	
<p>5.2 Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског</p>	

особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење

План запошљавања и развоја каријере на Универзитету дефинисан је Законом о високом образовању (Службени гласник Републике Српске, број 67/20), Статутом високошколске установе као оквиром за поступање, а посебно Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета Бијељина из априла 2016. године (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf).

План запошљавања и планирања развоја каријере заснива се на различитим анализама provedеним од стране Универзитета, као што су анализа редовних и гостујућих наставника (Доказ 34. документи се налазе у архиви Агенције), анализа старосне и полне структуре наставника (Доказ 35 документи се налазе у архиви Агенције), анализа вредновања наставног и ненаставног особља (Доказ 36. документи се налазе у архиви Агенције) у циљу оцјене управљања у услова рада, Анализа вредновања квалитета наставног процеса.

Универзитет има кадровску политику током које планира задовољење потреба за новим наставницима и сарадницима. Кадровска политика се заснива на потребама за квалитетно остваривање студијских програма, наставног процеса и научно-истраживачког рада. Обухваћени су: планирано напредовање наставника и сарадника, оптимално радно оптерећење наставника и сарадника, одласци у пензију наставника, планирана одсуства наставника и сарадника ради научног и стручног усавршавања или из других разлога предвиђених законом и општим актом Универзитета. Универзитет планира финансијска средства у складу са својим могућностима и другим околностима које утичу на кадровску политику.

Предметним Правилником дефинисане су могућности планирања развоја каријере. Комисија је мишљења да је законодавним оквиром, статутом Универзитета и предметним Правилником у потпуности дефинисан план запошљавања и развоја каријере. У разговору са руководством Универзитета Комисија се увјерила да се план запошљавања осмишљава плански. Посебну погодност у осмишљавању плана запошљавања представља изузетан стартешки положај Универзитета, што омогућава запошљавање изузетног наставног кадра из сусједне Републике Србије, што као последицу има квалитет наставног и наставно-истраживачког рада, односно извршност Универзитета. У циљу будуће интернационализације Универзитета, Комисија је мишљења да се планирању развоја каријере и даље мора посвећивати посебна пажња.

5.3 Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналагању грантова или стипендија.

Руководство посебно истиче да је једна од кључних претпоставки извршности Универзитета транспарентност и правичност током избора у научно-наставна звања. Приликом избора у научно-наставно звање користе се критеријуми из Закона о високом образовању. Комисија је на увид имала све Извјештаје о изборима у научно-наставна, те Одлуке Сената (сви извјештаји се налазе у архиви Агенције). Картон научног радника, документи са кључним референцама наставника Универзитета налазе се на сајту (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>). Поред тога, на сајту Универзитета се налазе најзначајније референце свих наставника (<http://www.ubn.rs.ba/odabrana-bibliografija-nastavnika>).

На основу анализе извјештаја о избору у научно-наставна звања, Комисија посебно цијени детаљност самих извјештаја комисије, који садржи јасно образложење поступања Комисије, те да су све комисије биле компетентне за писање извјештаја, а чиме је постигнута максимална транспарентност самог поступка.

У циљу омогућавања свих својих запослених за научно-стручно усавршавање, Универзитет организује конференције са међународним учешћем као што је Трећа конференција са међународним учешћем "Село и пољопривреда" (<http://www.ubn.rs.ba/odrzana-iii-konferencija-sa-medunarodnim-ucescem-selo-i-poljoprivreda-na-poljoprivrednom-fakultetu>). Такође, као резултат одржаних конференција издају се зборници радова (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>). Комисија цијени настојање Универзитета да организовањем различитих догађаја утиче на подизање квалитете наставног особља. Преглед осталих конференција, које је организовао Универзитет Бијељина, дат је на сајту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>).

5.4 Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања

Професионални развој запослених на Универзитету прописан је Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf), којим су прописани стандарди наставника и сарадника, поступци за обезбјеђење квалитета наставника и сарадника, који садрже одредбе о научно-стручном усавршавању и истраживачком раду.

У циљу постизања изврности Универзитета Комисија посебно цијени доношење Правилника о научно-стручном усавршавању наставног и ненаставног особља Универзитета из августа 2020. године доступног на веб страници Универзитета на сљедећем линку:

https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_naucno-strucnom_usavrsavanju_nastavnog_i_nenastavnog_osoblja.pdf.

Универзитет за све наставнике финансира учешће на конференцијама осигуравајући трошкове боравка и учешћа, као и плаћено одсуство током различитих облика научно-стручног усавршавања и истраживачког рада до године дана. Универзитет из добити издваја средства за финансирања наведених конференција (Према Прегледу финансијских улагања универзитет је у периоду 2013-2016 финансирао организовање конференција и одлазак професора на друге конференције и то 10995 КМ, током 2016/17 2540 КМ и током 2017/18 155 КМ.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Постоји више правних аката који регулишу ову област
- Универзитет обезбјеђује квалитетан наставни кадар и потпуну покривеност наставе.
- Сваке академске године се усваја листа одговорних наставника, ради се анализа седмичне оптерећености сваког наставника/сарадника
- Испоштована је законска одредба о максималном оптерећењу наставника/сарадника
- Однос броја наставника/сарадника према броју студената је бољи од Европских норми (1:1,4)
- Покривеност наставе властитим кадровима на студијском програму Сестринство је преко 50%.
- Универзитет примјењује Правилник о поступку и условима за избор наставника и сарадника, који је усклађен са Законом о високом образовању Републике Српске. У

<p>Правилнику је дефинисана процедура за избор, а критеријуми за избор су пренесени из закона.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Приликом избора наставника у научно-наставна звања расписује се јавни конкурс и тиме се обезбјеђује јавност избора. - Извјештај о приједлогу за избор у звање наставника/сарадника је доступан у библиотеци - Универзитет има усвојену Политику управљања људским ресурсима - Универзитет има и примјењује Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника - Универзитет има и примјењује Правилник о вредновању квалитета наставног особља и процеса - Универзитет даје финансијску подршку свим наставницима за лично усавршавање, боравак на другим установама, публикавање радова, итд. - Извршена евалуација компетентности наставног кадра (за период 2013-2018) - Проведена је анализа Усавршавање наставног кадра у периоду 2013-2018

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Потребно је ажурирати план запошљавања и исти усвојити на Сенату и Управном одбору Универзитета</i> - <i>Кроз увођење нових студијских програма другог и трећег циклуса, оспособити властито наставно особље</i> - <i>Посебним документом прописати планирање запошљавања наставника/сарадника и развој каријере, а у Акционом плану дефинисати индикаторе његове имплементације</i> - <i>Извјештај за избор наставника/сарадника дати на увид јавности, поред библиотеке, постављањем на сајт универзитета</i> - <i>Размотрити могућност за дефинисање додатних критеријума за избор наставника/сарадника у научно-наставна звања</i> - <i>Потребно је наставити евалуацију компетентности наставника,</i> - <i>Потребно је наставити провођење активности на анализи усавршавања наставног кадра</i> - <i>Урадити анализу утицаја усавршавања на наставни процес,</i> - <i>Остварити академску мобилност кроз ЕУ програме академске размјене,</i> - <i>Иако су већина професора истакнути и еминентни наставници, узимајући у обзир један од кључних принципа Болоњског процеса и Европског простора високог образовања, односно цијеложивотног учења, интензивирати научно стручну усавршавање и истраживачки рад,</i> - <i>Донијети Правилник о стручном усавршавању административног особља</i>

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали- Сестринство

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
----------------------------	------------

Критеријум 6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

6.1 Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лицензирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и

одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима

Ресурси на Универзитету су планирани у складу са Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку испуњености услова (Сл.гласник РС, 35/2011 и 51/2011) (Рјешење о испуњености услова за почетак рада Универзитета Бијељина - Бр 07.023/612-399-6/10 Министарство просвјете и културе Републике Српске; Дозвола за рад - Бр 07.023/602-399-8/12 и други документи) (сајт http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. РЈЕШЕЊА).

Рад лабораторија прописан је Правилником о раду лабораторија Универзитета линк (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_radu_laboratorija_Univerziteta_Bijeljina_20.pdf). Правилником се прописује извођење наставе у лабораторији, права и обавезе студената, правила понашања и рада у лабораторији, правила одлагања отпада, складиштење и чување хемикалија и опреме и инцидентне ситуације. Комисија се увјерила да се сва правила рада универзитетских лабораторија поштују.

Универзитет израђује годишњи план улагања финансијских средстава како би се осигурала доступност средстава свих ресурса у складу са потребама, а Комисија за квалитет прати реализацију и његово провођење.

Универзитетски комплекс чине три објекта: Наставна зграда, Управна зграда и Помоћна зграда, укупне површине 2045,25 m². Пошто је број уписаних студената (2017/18) био 251, то обезбјеђује оптималну површину по броју студената. У наведеним објектима смјештени су учионице, канцеларије, библиотека, рачунарски центар кабинети, кафетерија, апартман и лабораторије. Универзитет посједује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста). Библиотека има 11540 библиотечких мјеста.

6.2 Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.

Унутар простора описаног у претходном подкритеријуму, дио просторија је намијењен искључиво за извођење наставе на студијском програму Сестринство (лабораторије опремљене опремом и училима искључиво за обуку студената овог студијског програма), док се остали дио користи заједнички према распореду који прави надлежна служба проректора за наставу и директора универзитета.

Рад библиотеке Универзитета заснован је на Правилнику о раду библиотеке (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Pravilnik_o_radu_biblioteke.pdf).

Правилником је прописан положај, структура и рад библиотеке Универзитета. Правилником је до самих детаља прописан рад библиотеке Универзитета. Више информација о начину провођења одредби Правилника, који се односе на библиотечку грађу, начин кориштења библиотечке грађе, споразуме о сарадњи са другим библиотекама, приступ другим научним базама доступно је у Извјештају о самовредновању на станицама 61-63.

Такође, на веб страници Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/biblioteka>) налази се посебна

категорија на којој се налазе све битне информације о раду библиотеке Универзитета, што укључује, законодавни оквир за рад библиотеке Универзитета, оснивање и рад библиотеке, планови и извјештаји, база библиотечке грађе, анализа новонабављене литературе, надзор над радом библиотеке те контакт детаљи библиотеке.

Библиотеку Универзитета сачињава библиотечка грађа намијењена за пет студијских програма (Преглед „Новонабављена библиотечка грађа“ – табела „: Анализа стања библиотечке грађе по факултетима за период 2013-2018“, од чега је за Сестринство намијењено 2.970 библиотечких јединица. За већину штампане грађе постоји и електронска верзија исте.

6.3 Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.

Комисија посебно истиче чињеницу да библиотека има довољан број рачунара и приступ на 12 релевантних научних база, што даје посебну вриједност библиотечкој грађи и то: pubmed.ncbi.nlm.nih.gov, network.bepress.com, oapen.org, openlibrary.org, freemedicaljournals.com, jamanetwork.com, freefullpdf.com, scirp.org, sciencepublishinggroup.com, ispub.com, open.umn.edu, onlinebooks.library.upenn.edu.

Уз саму просторију библиотеке налази се читаоница, у коју је могућ улаз кроз посебан вањски улаз, а могуће приступити из саме библиотеке. Комисија је мишљења да је рад библиотеке и читаонице у потпуности усклађен са потребама студената и академског особља.

Универзитет „Бијељина“ посједује рачунаре и сервер који су оспособљени за обраду разних типова података: Раунар HP Compaq 8200 Elite СМТ РС, Сервер и резервни сервер, информациони систем Универзитета. Користе се сопствене апликације за вођење и анализу студената, професора и литературе у библиотеци.

6.4 Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност

Комисија је извршила увид у кључне документе који указују на системски и дјелотворно планирање, коришћење и провјеру ресурса Универзитета (Докази 43.-44.), односно евиденцију физичких ресурса и Извјештај о реализацији плана набавке физичких и осталих ресурса. Сврха извјештаја је предузимање мјера у вези доступности потребних средстава, стварање услова несметаног извођења наставе, обезбјеђење функционалности услова рада Универзитета.

Увидом у достављене документе, Комисија се увјерила да се Универзитет на систематичан и дјелотворан начин односи према ресурсима, дати су графички прикази структуре улагања, структуре реализованог плана улагања, кретања улагања, те приједлози Комисије за обезбјеђење квалитета по свим улагањима за све године (Докази 43.-44. – Архива Агенције).

6.5 Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса

Универзитет „Бијељина“ има могућност кориштења библиотечке грађе Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина, што је регулисано у Споразума о сарадњи (Број 599/10, од 03.08.2010. године – дато као прилог Апликацији, а налази се у архиви Агенције).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има објеката под повшином од 2045 m².
- Универзитет посједује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста),

<p>лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Постоји План за набавку неопходних ресурса. - Универзитет има могућност да образује 460 студената, што је сасвим довољно за постојећи број студената. - Лабораторија за Сестринство је опремљена специфичном опремом намијењом за обуку студената овог студијског простора. - Постоји Правилник о раду библиотеке. - Универзитет има библиотеку са 11540 библиотечких јединица у штампаном и електронском облику, од чега је 2.970 намијењено студентима Сестринства. То је задовољавајуће за садашње потребе студената са свих студијских програма. - Библиотека има приступ у 12 релевантних научних база. - Дипломски радови студената су изложени у библиотеци. - Универзитет има читаоницу коју студенти и професори користе за рад. - Библиотека има успостављену сарадњу са другим универзитетским библиотекама. - У библиотеци је запослен један радник у сталном радном односу. - Студенти могу да користе услуге библиотеке током цијелог радног дана. - Проводи се екстерна евалуација рада библиотеке. - Постоји План за набавку неопходних ресурса. - Универзитет ради анализу испуњености плана набавки ресурса. 	
<p>ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Инфраструктурни развој Универзитета усмјерити на стварање потребних услова за научно-истраживачки рад (односно, рад евентуално формираног Института за истраживање и развој),</i> - <i>У складу са финансијским средствима размотрити могућност изградње студентског смјештаја и објеката за спортске и културне активности</i> - <i>У складу са финансијским средствима размотрити могућност аутоматизације процеса задуживања и раздуживања библиотечке грађе.</i> - <i>У наредном периоду планирати куповину једног броја научних часописа</i> 	
<p>КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање- Сестринство</p>	
<p>ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>

<p>Критеријум 7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)</p>	
<p>7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.</p>	
<p>Постојећи информациони систем се користи за прикупљање и обраду различитих података, који служе за анализу и планирање развоја Универзитета. У овом тренутку развијене су сљедеће базе података: база наставног кадра, база студената, база библиотеке и алумни база.</p>	

У оквиру Студентске базе воде се евиденције везане за професоре, студенте и наставу:

- евиденција основних информација о сваком појединачном студенту;
- евиденција одговорних професора за сваки предмет у односу на дату школску годину;
- евиденција предмета из наставног плана и програма за сваки студијски програм Универзитета;
- евиденција испитних и предиспитних бодова, оцјена са датумом полагања испита;
- евиденција признатих испита за студенте који се преписују са других високошколских установа са бројем и даном доношења Одлуке и подацима о признатим испитима;
- евиденција о Дипломском раду сваког студента обухватајући тему рада, ментора, оцјену и датум полагања истог и
- евиденција испитних књига за сваки предмет, односно податке са пријаве студента: основни подаци о студенту, предмет и професор код кога се испит полаже, предиспитне активности (присуство на предавању и вјежбама, семинарски рад, колоквијум и тест) и испит закључно са оцјеном и датумом полагања испита.

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о структури студентске популације, напредовању студената кроз студије, стопе успјешности, квалитету наставног кадра и слично. Правна основа за провођење ових активности налази се у *Правилнику о обезбјеђењу квалитета, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника*, који се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о студентском напредовању. Комисија се увјерила да се подаци редовно прикупљају и анализирају и то:

- Структура студентске популације (Доказ 52.),
- Напредовање студената кроз студије (пролазност и просјек оцјена и др.),
- Стопа успјешности студената и стопа напуштања студија,
- Ниво (степен) запошљавања свршених студената,
- Задовољство студената студијским програмима и начином студирања (Доказ 53.),
- Квалитет наставног кадра (квалификације, омјер властитог и гостујућег наставног кадра, старосна структура) (Докази 33.1, 54.)
- Економски аспекти и расположивост наставних ресурса (лабораторије, библиотеке, приступ интернету итд.) (Доказ 43.)
- Анализа односа наставник-студент (Доказ 49, налази се у архиви Агенције).

7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, полу, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетања особља од стране студената.

Правни основ за провођење ових активности налази се у *Правилнику о вредновању наставног особља, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника услуга* и другим интерним документима (Сајт Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti)).

База наставног кадра унутар информационог система садржи следеће податке: Евиденција о личним подацима наставног кадра; Евиденција оптерећеност у настави и остале активности везане за наставу; Евиденција научних публикација; Евиденција присуства научним скуповима.

Универзитет спроводи анализе квалитета академског особља. Проводе се сљедеће анализе: Анализа вредновања наставног процеса, Анализа усавршавања наставног кадра, Старосна и полна анализа наставника (Доказ 49.1, налази се у архиви Агенције), Извјештај о квалитету наставног процеса, Извјештај о научно-стручном усавршавању наставног особља (Доказ 32, налази се у архиви Агенције), Извјештај о квалитету наставног процеса (Доказ 30., налази се у архиви Агенције). Детаљне информације о извјештавању доступне су у Извјештају о самовредновању на страницама 70.-71

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је Универзитет годинама континуираног рада на подизању нивоа академског особља успио да омјер властитог и гостујућег особља доведе у корист властитог особља.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има информациони систем у оквиру којег се налазе база наставника, студентска база, база библиотеке и алумни база, што омогућава прикупљање и обраду различитих података, те извјештавање.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља податке и анализира информације у вези са напредовањем студената кроз студије, стопи успјешности и напуштања студија, омјеру студената и наставног особља итд.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља и анализира податке о старосној структури и квалификацијама академског особља, укључујући однос властитог и гостујућег особља.
- Универзитет редовно (за сваки семестар) проводи анкете о студентском вредновању наставног процеса и административне службе и других служби универзитета.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Унаприједити методологију анкетавања и извјештавања, са дефинисаним кључним индикаторима за праћење у циљу унапређења студентског стандарда и квалитета процеса учења и усавршавања.*
- *Унаприједити методологију анкетавања и извјештавања наставног особља са дефинисаним кључним индикаторима за унапређење квалитета академског особља.*
- *Даље унаприједити информациони систем, те створити могућности за креирање извјештаја и статистичких анализа по различитим категоријама и захтјевима,*
- *Развити ДМС систем усклађен са одредбама прописа о канцеларијском пословању*

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима- Сестринство

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
---------------------------	------------

Критеријум 8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

8.1 Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Правни основ за ову активност дефинисан је у сљедећим документима: Комуникацијска стратегија универзитета Бијељина за период 2020-26 година, са акционим планом за реализацију стратешких циљева (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Komunikacijska_strategija.pdf),

Политика комуникације са јавношћу

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_komunikacije_s_javnoscu.pdf),

Правилник о односима с јавношћу

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_odnosima_s_javnoscu_Univ_erziteta_Bijeljina.pdf). У овим документима предвиђени су различити облици комуникације са јавношћу, међу којима су: издавање Информатора за будуће студенте, дани отворених врата, посјете средњим школама и презентовање студијских програма, наступи у електронским и штампаним медијима, представљање на YouTube, представљање на друштвеним мрежама, израда

и одржавање веб сајта универзитета итд.

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је веб страница Универзитета доживјела значајне промјене у посљедњем периоду, али да се иста још увијек ажурира и унапређује. Домена веб странице је: <http://ubn.rs.ba/>. Веб страница је двојезична, односно постоји и енглеска варијанта.

Комисија је извршила тестирање веб странице и утврдила да Универзитет објављује све кључне информације о свом раду и дјеловању. Структура веб странице је одговарајућа. У заглављу веб странице остављена је могућност промјене језика веб странице, постоје линкови за друштвене мреже Универзитета, те студентски веб сервис. Испод заглавља се налазе главне категорије гдје се могу пронаћи информације о Универзитету, организационим јединицама, студијима, наставно-истраживачком раду, центрима Универзитета, библиотеци, посљедњим вијестима те контакт детаљи.

На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Сестринство (<http://www.ubn.rs.ba/index.php/nastavni-plan-fzs>).

Универзитет је представљен својим веб сајтом www.ubn.rs.ba и [Информатором за студенте](#). На сајту Универзитета дате су опште информације о факултететима (студијским програмима, гдје заинтересоване спољне стране могу наћи све битне информације о студијима, односно наставни план, звање које се стиче по завршетку студијског програма, циљеве студијског програма, исходе учења, прелазак са друге високошколске установе), руководству, организационим јединицама, запосленима. На сајту се објављују релевантни документи, као што су статут, одлуке, правилници и извјештаји (извјештај о самовредновању и сл). Посебан акценат стављен је на информације о студијама. Поред општих информација о студијском програму, студенти могу на сајту да пронађу материјале за појединачне предмете у електронском облику, као што су презентације са предавања, резултати испита и колоквијума - који се ажурирају по потреби.

Универзитет има страницу на енглеском језику <http://eng.ubn.rs.ba/>. Комисија је извршила увид у

енглески дио веб странице и утврдила да је више од 90% информација енглеске верзије веб странице на енглеском.

Информатор за студенте садржи основне податке о студијском програму, условима уписа на прву годину студија, као и делове из Правилника о студирању на Факултету здравствених студија. Поред овог стандардног начина, Универзитет објављује информације о активностима и путем средстава јавног информаисања, телевизија и радио, што се може провјерити путем YouTube платформе

(https://www.youtube.com/channel/UCAEoNt8s5e2A-jtjcZRk3iQ/videos?view=0&shelf_id=0&sort=dd).

На Универзитету се током године организује низ активности у зависности од студијских програма, семинари, научне конференције, разне врсте едукација. О свему наведеном обавјештавају се медији, који настоје прикупити битне информације када је у питању развоје локалне заједнице. У вези са овим начином информаисања израђује се и Билтен Универзитета који се пету годину заредом штампа у неколико хиљада примјерака (<http://www.ubn.rs.ba/bilteni>).

На сајту су доступни подаци о наставном особљу (Картон научног радника (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>), те листа најзначајнијих научних референци. Подаци су дати збирно за Универзитет, али је видљиво које референце се односе на наставнике са студијског програма Сестринство. Комисија посебно цијени часопис "Академски преглед" (<https://cas.ubn.rs.ba/>), који излази два пута годишње од 2018. године. Часопис има за циљ подстицање научно-истраживачке дјелатности и укључивање научних кадрова, не само са Универзитета, него и лица која се баве научно-истраживачким радом изван Универзитета.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има властиту интернет страницу на којој заинтересоване стране информисе о својим активностима, о Универзитету, правним актима, систему унутрашњег осигурања квалитета, ресурсима, о студијама, бауу.
- Посебан дио сајта се односи на факултете у оквиру универзитета, центрима који раде у њиховом склопу и библиотеци.
- На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Сестринство.
- Универзитет има страницу на енглеском језику (<http://eng.ubn.rs.ba/>)
- У оквиру сајта посебан дио сајта се односи на НИР (научни скупови, пројекти, часопис, одабрани радови наставника ангажованих у наставном процесу на универзитету)

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Повећати број информација у категорији обавјештења, посебно везано за кључне активности Универзитета, односно студијског програма*
- *Превести кључне документе Универзитета на енглески језик,*
- *Повећати садржајност веб страница организационих јединица и студијских програма*
- *Увести посебну подкатегорију/подкатегорије да детаљнијим информацијама о раду свог академског особља (публикације, пројекти, конференције, итд).*

КРИТЕРИЈУМ: 8. Информисање јавности о студијским програмима- Сестринство

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

Критеријум 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

9.1 Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересованих страна.

Праћење и даље развијање студијских програма на Универзитету дефинисано је следећим документима:

- Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма,
- Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма,
- Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина,

доступних на веб страници Универзитета на линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti.

Правилником о доношењу, измјени и допуни студијских програма из јула 2014. године дефинисан је садржај студијског програма првог и другог циклуса високог образовања, те поступак измјене и допуне студијског програма.

У складу са документом Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf), а „на основу анализе и интерпретације одговора добијених анкетама наставника, студената, завршених студената и послодаваца, одређују се евентуалне мјере у сврху побољшања, односно утврђује се потреба за провођењем процедуре за ревизију постојећих студијских програма, како би се отуда осигурао потребан квалитет у провођењу наставе и у крајњем исходу квалитета у образовању студената свих чланица Универзитета „Бијељина“. То значи да су све унутрашње и вањске заинтересоване стране укључене у давање иницијативе и процес усвајања измјена и унапређења. Мишљење студената и других заинтересованих страна састанци, записници (Доказ документ Бр 02-018-1/13, који је дио Апликације и налази се у архиви Агенције). Овом приликом уведени су предмети: Фармакотерапија 1 (4 ECTS) и Фармакотерапија 2 (5 ECTS).

Наредна измјена студиског програма Сестринство била је 2020. године. Измјене су се првенствено односиле на усклађивање студијског програма са одредбама Директиве Европске уније 2005/36/ЕС о признавању стручних квалификација. На приједлог Вијећа Факултета здравствених студија број 02-112-2/20, од 03-09.2020. године (Доказ 57.), Сенат Универзитета је донио Одлуку о измјени студијских програма Сестринство број 02-3342-3/20, од 04.09.2020 године (Доказ 55.). Ове измјене се састоје у промјени циљева и исхода студијског програма и појединачних предмета, радног оптерећења студената мјерено са ЕЦТС, литературе, метрике предмета и друго. Дјелимичном измјеном је обухваћено 7 предмета, док је 7 предмета замијењено предметима који раније нису постојали у наставном плану- Посебно мјесто има дефинисање завршног рада. 4 предмета су потпуно изостављена из наставног плана, односно замијењена новим.

Процедурама за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина из јула 2013. године, посебно је дефинисан обухват студијског програма, називи студијских програма, јединствена структура програма, изглед и форма елабората оправданости, начин извођења наставе, анализе и евалуације у циљу унапређења студијских програма, те закључна разматрања након спроведених анализа садржаних у процедурама за осигурање квалитета студијских програма.

9.2 Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.

Процес наставе се оцјењује кроз редовно провођење „студентске“ анкете која обухвата: оцјену наставних предмета, начина предавања, начина извођења вјежби, квалитет наставника и сарадника. Оне су израз задовољства студената реализацијом студијских програма по наведним областима. Анкетирају се и алумнији и послодавци о студијским програмима.

Универзитет редовно проводи Анализу студијских програма, чија је сврха унапређења студијских програма. Комисија за обезбјеђење квалитета радила је анализе заинтересованих страна (документи су приложени у Апликацији и налазе се у архиви Агенције):

- анализа о структури уписа студентске популације;
- анализа о атрактивности студијских програма;
- анкета дипломираних студената;
- анкета задовољства послодоваца;
- анкета о вредновању задовољства студената радом Студентске службе, информисаношћу, радом библиотеке, хигијеном;
- анкета о вредновању студената који су одустали од школовања и
- анкета о вредновању квалитета наставног процеса на Универзитету.

На основу спроведеног анкетирања студената, послодоваца и алумнија, те Извјештаја које је сачинила Комисија за обезбјеђење квалитета студијских програма, процедура за ревизију студијског програма Сестринство покреће се на ННВ и Сенату.

Студијски програм Сестринство школује кадрове из оквира регулисаних професија, тако да је студијски програм било потребно усагласити са одредбама Директиве Европске уније 2005/36/ЕС о признавању стручних квалификација. Студијски програм Сестринство, оспособљавање медицинских сестара за општу здравствену његу обухвата најмање три године студија или 4 600 сати теоретског и клиничког оспособљавања, при чему трајање теоретског оспособљавања представља најмање једну трећину, а *трајање клиничког оспособљавања најмање једну половину минималног трајања оспособљавања*. Ово значи да студент мора провести на клиничкој болници у трајању од 18 мјесеци, те је Комисија мишљења да се и по овом питању требају иницирати одговарајући разговори и преговори.

9.3 Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.

Универзитет је усвојио Стратегију интернационализације за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf)

и акциони план за реализацију Стратегије за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf).

С обзиром да су ово новоусвојени документи, Комисија није имала увид у документ о евалуацији овог акционог плана.

Раније је на снази био документ Правци и циљеви међународне сарадње Универзитета Бијељина ([http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci i ciljevi razvoja medjunarodne saradnje.pdf](http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf)).

Један од циљева међународне сарадње био је „Повећање мобилности особља и студената.

9.4 Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетирања академског особља и студената.

Евиденција физичких ресурса на Универзитету прави се сваке године, гдје је јасно видљиво који ресурси су специфични на Сестринство, а који се користе заједно (налази се у архиви Агенције). Квалитет ресурса (библиотека, администрација) прати се путем анкетирања наставног и ненаставног особља (Извјештај о евалуацији управљања и условима рада на Универзитету Бијељина, у Апликацији дати извјештаји за 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018 годину, налази се у архиви Агенције). Анкетирање се обавља на основу одредаба Правилника о обезбјеђењу квалитета на Универзитету Бијељина

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf), односно верзији из 2013. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta.pdf) и студената (документ Задовољство студената радом служби Универзитета и квалитетом студија у 2013.-2018. год). Посебно је урађена анализа новонабављене литературе у библиотеци за период 2013.-2018. (документ у прилогу Апликације), гдје је видљиво да је за потребе студијског програма Сестринство купљено 152 (у периоду 2013.-2016.), односно 251 јединица (у периоду 2016.-2018).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Усвојене Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене
- Студијски програм Сестринство је промијењен у складу са прописима (максимално 20 ECTS), уважавајући наведене документе
- периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља
- Редовно се проводи евалуација ресурса од стране менаџмента и проводе анкете међу запосленим и студентима о степену задовољства са постојећим ресурсима

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Редовно пратити и анализирати повратне информације добијене током евалуације студијског програма и исте користи за иновирање и унапређења програма*
- *Редовно усаглашавати садржај и исходе студијског програма са захтјевима докумената који се односе на регулисане професије у здравству*
- *Унаприједити међународну сардњу кроз реализацију Акционог плана Стратегије интернационализације и редовно евалуирати остварење плана*
- *Унаприједити систем анкетирања студената у вези са задовољством постојећим ресурсима за извођење наставе*

КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма-Сестринство

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)

10.1 Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства

Универзитет има документ Правци и циљеви развоја међународне сарадње (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf) и Стратегију интернационализације 2020-206 са Акционим планом (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf).

Универзитет је формирао Центар за међународну сарадњу (<http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju>). Један од задатака овог центра односи се на: мобилност студената и наставника.

Предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње. Да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Заједно са партнерима, Универзитет је аплицирао пројекат VIRAL, који је одобрен и налази се у реализацији (<http://viralerasmus.org/>). Представници Универзитета су учествовали на састанцима и промоцији Erasmus+.

На сајту Центра дат је преглед мобилности студената и наставника у претходном периоду (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Видљиво је да су студенти били учесници научних конференција или су боравили на међународним едукацијама.

Универзитет није задовољан досадашњом међународном сарадњом и сматра да је то једна од слабости и планира да посвети посебну пажњу развоју међународне сарадње.

10.2 Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.

Процедуре за провођење стратегије за међународне аспекте рада на Универзитету прописане су Стратегијом интернационализације Универзитета Бијељина 2020. – 2026. У Стратегији је прописан појам и значај интернационализације, стратешка одређена Универзитета у вези међународних аспеката рада, стратешки циљеви везани за област науке, високог образовања и трансфера знања и технологија, стратешко позиционирање у регији, Европи и глобално, приоритети међународне сарадње, билатерални и мултилатерални споразуми о сарадњи, стратешка партнерства, мрежно повезивање са страним организацијама, учешће у програмима ЕУ, инклузија у интернационализацији, те акциони план из мобилности.

Потребно је нагласити билатералне уговоре о сарадњи са више универзитета и високих школа из Србије. Универзитет је потписао 9 билатералних уговора са високошколским установама у региону, гдје су регулисали процедуре размјене студената (<http://www.ubn.rs.ba/bilateralni-sporazumi>). Са овим високошколским установама остварена је размјена професора и студената, заједничко организовање научних и стручних конференција, учешће професора и студената

Универзитета Бијељина на научним конференцијама у Србији. Универзитет је реализовао одређен број активности у овом сегменту (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>).

Међутим, предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње, да би били спремни за учешће у Erasmus+, Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Током разговора са студентима, Комисија се увјерила да постоји велики интерес студената за учешће у програмима међународне размјене.

10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење

Међународна мобилност студената и наставног особља највећим дијелом реализована је путем учешћа на међународним научним конференцијама (Табела <http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Студенти подnose извјештај Декану Факултета здравствених студија и Канцеларији проректора, о чему проректор информисе Сенат кроз збирну анализу извјештаја студената са других студијских програма.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Дефинисани су Правци и циљеви развоја међународне сарадње
- Постоји Правилник о академској мобилности студената
- Усвојена нова Стратегија интернационализације и Акциони план за период 2020-2026
- Проводе се одређени облици мобилности студената (учешће на међународним конференцијама)
- Постоји велики интерес студената за учешће у мобилности

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Интензивирати и проширити међународну сарадњу*
- *Донијети нови Правилник о мобилности заснован на Моделу развијеном унутар структуралног STINT пројекта,*
- *Развијати људске ресурсе, тражити међународне partnере и аплицирати путем ЕУ програма на заједничке студијске програме (Joint Degrees). При овоме успоставити сарадњу са високошколским установама које имају приближно сличне студијске програме,*
- *Формирати канцеларију за међународну сарадњу на високошколској установи, у складу са финансијским средствима размотрити могућност запослења више од једне особе,*
- *Достављати апликације за ERASMUS+ кредитну мобилност кроз ICM компоненту, али и побољшавати извршност Универзитета кроз апликације Jean Monnet компоненте,*

- На Универзитету у сарадњи са надлежним институцијама из области високог образовања организовати ERASMUS + дане или друге догађаје којима се подиже свијест студената и академског особља, о значају и могућностима мобилности.

КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената- Сестринство

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
КОНАЧНА ОЦЈЕНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА: Сестринство	III

Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
Основне академске студије Психологије	Први циклус	Дипломирани психолог – 240 ECTS

Критеријум 1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3),

1.2. Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања

Универзитет у Бијељини је потпуно интегрисан са наглашеним функцијама заједничких тијела. Као један од четири организационе јединице, функционише Факултет за психологију. На овај начин активности факултета и студијског програма су идентичне и потпуно су интегрисане у активности универзитета као цјелине. Током ове анализе, Комисија је посматрала политику осигурања квалитета универзитета (политика квалитета се доноси на том нивоу!) и активности факултета/студијског програма у њеној имплементацији.

Према предвиђеном наставном плану и програму, студије психологије трају 4 године, односно 8 семестара и вреднују се са 240 ECTS бодова. У том периоду обави се укупно 7200 часова активне наставе и самосталног рада студената, након чега се стиче академски назив Дипломирани психолог – 240 ECTS.

Политика осигурања квалитета званично је ступила на снагу са усвојеном *Политиком квалитета Универзитета Бијељина* од 15.05.2013. године (Број: 02-694-1 /13) доступној на веб страници Универзитета (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_kvaliteta_UBN.pdf).

Универзитет је усвојио нову "*Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2020-2026.*", и иста је доступна на званичној веб страници високошколске установе

https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_2020-2026.pdf.

Нова Стратегија је наставак стратегије Стратегије развоја *Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2013-2019.*, која је такође доступна на веб страници "Универзитета Бијељина"

http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_Univerziteta_Bijeljina_2013-2018.pdf.

То доказује да универзитет редовно ревидира своју стратегију.

Увидом у предметну Стратегију, која је усвојена за период од шест година, видљиво је да Стратегија има све кључне елементе који обезбјеђују квалитет на Универзитету, усклађене са другим документима Универзитета. У тачки VII приказана је анализа ресурса за обезбјеђење квалитета у наставном процесу, док су у Циљевима (тачка XII) посебно издвојени стратешки

циљеви који се односе на унапређење квалитета студијских програма и развој нових, те осигурање квалитета у циљу повећања ефикасности студирања.

У децембру 2019. године Сенат Универзитета је донио нову *Стратегију обезбјеђења квалитета на Универзитету* (Број: 02-3188-6/19), заједно са *Акционим планом за реализацију циљева Стратегије обезбјеђења квалитета* која је такође доступна на веб страници Универзитета на следећем линку: http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_osiguranja_kvaliteta.pdf. Увидом у Нову Стратегију обезбјеђења квалитета видљиво је да су унапређени циљеви нове Стратегије, што посебно укључује континуирано спровођење поступака самовредновања, утврђивање фактора који утичу на осигурање квалитета кључних процеса, остваривање интеракције односно јединства образовног и научно истраживачког рада, укљученост свог особља у интерни систем обезбјеђивања квалитета, активно учешће студената, његовање културе квалитета и осигурање јавности у раду. У Стратегији осигурања квалитета обухваћено је више области које се односе на унутрашње обезбјеђење квалитета студијских програма: статус студијских програма, наставни процес, научно-истраживачки и стручни рад, вредновање студентског рада, опремљеност за образовање и научно-истраживачки рад (уџбеници, литература, библиотечки и информатички ресурси), развој људских и физичких ресурса, улога студената у самовредновању и провјери квалитета, систематско праћење и периодична провјера квалитета, квалитет наставника и сарадника, сарадња са другим високошколским институцијама и организацијама у земљи и иностранству, управљање високошколском установом и ненаставна подршка, јавност у раду.

Комисија је мишљења да ће измјене Правилника о обезбјеђењу квалитета утицати на унапређење система осигурања квалитета на Универзитету, те у потпуности подржава настојања Универзитета да унаприједи постојећи систем.

1.2 Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.

Правни основ за провођење овог критеријума Универзитет Бијељина је поставио у Стратегије обезбјеђења квалитета 2020.-2026.

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_obezbjedjenja_kvaliteta.pdf)

и Правилнику о обезбјеђењу квалитета

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf).

Као подорганизационе јединице Универзитета формиран су центри: Центар за истраживачку дјелатност, Центар за међународну сарадњу и Центар за континуирану едукацију (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centri>). Усвојени су документи који дефинишу оснивање и рад центара, усвојени њихови планови рада. Формирани центри раде кратко, те се ефекти њиховог рада очекују у наредном периоду. Иако дјелују као подјединице Универзитета, сваки од центара подједнако утиче на активност свих студијских програма, па тиме и Психологије. Комисија је мишљења да ће рад ових центара, уз остале активности, свакако допринијети унапређењу рада високошколске установе и задовољењу потреба друштва и студијског програма Психологија.

Међународна сарадња на Универзитету „Бијељина“ се одвија кроз рад Центра за међународну сарадњу (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju>). Основни пропис на основу којег ради Центар је Правилник о међународној сарадњи (Одлука Сената Број: 02-1674-1/15, од 03.07.2015; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_medjunarodnoj_saradnji.pdf). Поред тога, усвојен је документ „*Правци и циљеви развоја међународне сарадње на универзитету*“ (усвојеном на Сенату број: 03-1594-1/15 од 02.06.2015.). Овим настојањима ће допринијети

усвојена Стратегија интернационализације Универзитета „Бијељина“ 2020-2026 (Број: 02-3322-14/20; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf), са Акционим планом Стратегије интернационализације на Универзитету „Бијељина“ (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf), планови везани за мобилност и укључење у међународне пројекте, те интензивирање стручних активности у циљу пружања савјета и помоћи привреди, друштвеној заједници и становништу.

Активности у оквиру научноистраживачког рада координишу се путем Канцеларије проректора за научни рад и међународну сарадњу. Важећи интерни прописи (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_naucnoistrazivackom_radu.pdf) стимулишу активно учешће наставника и студената студијског програма Психологија (пројекти, научне конференције, семинари итд).

Факултет за психологију био је организатор прве научне конференције са међународним учешћем „Ментално здравље – психијатријски, психотерапијски и психолошки аспекти“ 2018. Наставно особље је учествовало на низ конференција у земљи и иностранству (Доказ: [Рјешења о одсуству наставника које је установа финансијски подржала](#)).

Током разговора са наставницима факултета за Факултета за психологију, Комисија је добила информације о начину спречавања плагирања туђих резултата приликом писања завршних радова. То је дефинисано и у Правилнику о завршном раду. Информатичар који је запослен у рачунском центру пред члановима Комисије је демонстрирао поступак приликом поређења текста завршног рада са текстовима доступним на интернету.

С обзиром на тренутни број организационих јединица и студијских програма, а након тродневног боравка на установи, Комисија је мишљења да тренутни систем обезбјеђења квалитета осигурава претпоставке за развој и напредак високошколске установе, а тиме и студијског програма Психологија, те пружа подршку побољшању наставног процеса, истраживачког рада, доприноси развоју друштва, те управљачким и административним процесима.

1.3 Политика подржава развој културе квалитета у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.

Наставници, административни радници и студенти су укључени у активности, развоја, реализације и унапређења студијског програма Психологија. У разговору са руководством и академским особљем Универзитета и Факултета за психологију, Комисија је дошла до сазнања да се сви захтјеви везани за студијске програме процесуирају на начин да се раде анализе по свим појединачним критеријумима за акредитацију, анализе везане за уписну политику и наставни процес, анализе за наставно и ненаставно особље, анализе физичких ресурса, доноси се финансијски план улагања средстава из добити, анализа управљања информацијама, анализа научноистраживачког рада и анализа алумниста. Анализе се раде на нивоу ННВ, Сената, Комисије за квалитет, Студентског парламента и других тијела. Подаци добијени током ових анализа су дио Самоевалуационих извјештаја (Доказ: Самоевалуациони извјештаји који се налазе се у архиви Агенције).

У циљу прикупљања информација о квалитету студијских програма, проводе се различити облици анкета, које обухватају унутрашње и вањске учеснике. У Процедури за праћење и мјерење задовољства корисника услуга, Упутству за анкетирање и другим актима (сви акти се налазе на сајту <http://www.ubn.rs.ba/propisi>) дефинисани су поступци анкетирања и методологија анализе и интерпретације података добијених анкетирањем на студијском програму Психологија. Комисија за обезбјеђење квалитета усваја план спровођења анкета и анализе квалитета на универзитету (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/5.godisnji_plan_anketnog_vrednovanja_i_analiza.pdf).

Анкетирање за прикупљање мишљења обухвата: редовне студенте, алумни студенте, студенте који су одустали од даљег студирања на студијском програму, запослене на Универзитету,

послодавце који запошљавају дипломиране студенте Универзитета и друге кориснике (локална заједница, Завод за запошљавање, представници привреде). У Упуству за анкетирање детаљно су описане радње током и послје анкетирања, начин попуњавања образаца и друго. Као и у другим областима, и овдје подаци исказани су на нивоу Универзитета и подаци по студијским програмима (Докази извјештаји који су приложени у Апликацији). Као додатни доказ, од великог броја различитих проведених анализа, које је Комисија имала на увид, Комисија прилаже Извјештај о анкетном вредновању послодаваца о запосленима који су завршили студије, те Одлуку Сената о спроведеним анализама (Докази 15.-16).
 Универзитет је увео информациони систем што значајно олакшава и убрзава процес прикупљања и обраде података.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Планирање, провођење, анализа и унапређење унутрашњег осигурања квалитета су добро планирани. Универзитет има усвојене документе Политика квалитета, Правилник о обезбјеђењу квалитета у којима су јасно дефинисани поступци унутрашњег обезбјеђења квалитета.
- У Правилнику о обезбјеђењу квалитета дефинисане су улога, одговорности и надлежности органа Универзитета (Управни одбор, Сенат и ННВ-а), тијела одговорна за праћење, њихове надлежности, начин рада, поступак самовредновања и оцјена квалитета. За оперативно провођење унутрашњег обезбјеђења квалитета су задужени Комисија и Одбор за обезбјеђење квалитета чије су надлежности, такође, дефинисане у Правилнику.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачким функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем центара за међународну сарадњу, издавачку дјелатност и континуирану едукацију.
- Руководство, наставници, административни радници и студенти студијског програма Психологија укључени су у све фазе унутрашњег осигурања квалитета, директно путем прикупљања података о реализацији индикатора квалитета и индиректно путем Научно-наставног вијећа Факултета, путем органа и тијела Универзитета у току планирања, анализе и унапређења квалитета.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета на студијском програму Психологија је чврсти дио система унутрашњег обезбјеђења квалитета Универзитета Бијељина.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачким функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем три центра у области међународне сарадње, издавачке дјелатности и континуиране едукације.
- Усвојена је Стратегија интернационализације 2020-2026 са Акционим планом
- Наставници са студијског програма Психологија учествују у организацији научних и стручних конференција
- Универзитет редовно проводи поступке прикупљања мишљења заинтересованих страна о квалитету на универзитету (локална заједница, Завод за запошљавање, представници привреде), при чему се прикупљају и анализирају релевантни подаци који се односе на студенте, наставнике и остале ресурсе.
- Универзитет користи постојеће информационе алате и алате доступне на интернету за обраду података везаних за квалитет рада (подаци који се односе на студенте, наставно и ненаставно особље, материјалне ресурсе)

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- У свим стратешким документима и документима система обезбјеђивања квалитета размотрити могућност раздвајања индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе на Универзитет у цјелини од индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе на ниво Факултета за психологију, те исте надзирати и давати приједлоге за побољшање
- Интензивније укључити наставнике и студенте студијског програма Психологија у реализацију Стратегије интернационализације
- Током припреме годишњих извјештаја о раду центара, посебно издвојити активности које су реализоване на студијском програму Психологија.
- Дефинисати кључне индикаторе система обезбјеђења квалитета за појединачне студијске програме (на примјер, Психологија), који ће се системски процесуирати кроз информациони систем.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика обезбјеђења квалитета-Психологија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

Критеријум 2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.

Универзитет има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма. Начин успостављања студијских програма дефинисан је *Правилником о доношењу измјени и допуни студијских програма* из јуна 2014. године. Поменути Правилником дефинисано је да поступак израде новог студијског програма започиње елаборатом оправданости покретања студијског програма који се након усвајања од стране Сената Универзитета доставља надлежном Министарству Републике Српске за добијање дозволе за извођење студијског програма (лицензирање). Поменути документ може се пронаћи на званичној веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti у категорији „СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ“. Детаљан опис поступака за обезбјеђење квалитета студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_obezbjedjenje_kvaliteta_studijskih_programa_Univerzitet%D0%B0_Bijeljina.pdf), и поступака током иновирања студијских програма дат је у одговарајућим процедурама усвојеној на сједници Сената 05.08.2020. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf).

На основу иницијатива алумнија, Студентског парламента и Комисије за обезбјеђење квалитета, Наставно-научно вијеће Факултета проводи анализу за ревизију студијских програма и то предлаже Сенату на усвајање. У току разматрања иницијативе у анализи учествују све унутрашње и вањске заинтересоване стране, међу којима студенти, бивши студенти, послодавци итд.) Комисија за квалитет припрема Извјештај о спроведеним анализама са препорукама и на крају године доставља Сенату ради усвајања (Докази 14. и 49.).

2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.

Током утврђивања потребе за креирањем нових и иновирањем постојећих студијских програма, Универзитет обавља широке консултације, а одлуке доноси на основу потребе тржишта рада (запошљивост) и потребе локалне заједнице (доказ је низ записника са састанака представника студијског програма Психологија и универзитета са заинтересованим странама, који се налазе у архиви Агенције).

Студијски програм Психологија припада Друштвеним наукама, пословању и администрацији и праву (област образовања), односно Друштвеним наукама (поље образовања) и Психологији (Дисциплина образовања), а што је у потпуности усклађено са Правилником о областима образовања број: 07.05/020-1908/14 од 28.07.2014. године који је донијело Министарство просвјете и културе Републике Српске.

На Факултету за психологију Универзитета „Бијељина” изводи се настава на студијском програму основне академске студије психологије (Доказ: Елаборат за оснивање студијског програма Психологија, који је приложен у Апликацији и налази се у архиви Агенције и сајту <http://www.ubn.rs.ba/fakultet-za-psihologiju>), што је у складу са важећим актима који се примјењују у овој области. Увидом у курикулум види се да су испоштовани принципи мултидисциплинарности током стицања знања студената. Такође, јасно су дефинисани циљеви студијског програма, резултати учења, матрица исхода учења, академски назив у складу са номенклатуром академских назива Републике Српске (Дипломирани психолог), услови за упис на студијски програм, листа обавезних и изборних предмета, садржај сваког појединачног предмета, укључујући садржај теоретске и практичне наставе, методе извођења наставе, вредновање рада студента, самостални рад студента, облици провјере знања, критеријуми и услови за пренос ECTS, доказ о подударности са другим студијским програма, те обавезе студената и динамика студирања.

2.3 Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

Циљеви студијског програма су јасно написани и доступни су јавности (http://www.ubn.rs.ba/index.php/ciljevi_fzp). За сваки појединачни предмет постоји дефинисан циљ, резултати учења и садржај који је потребно изучити за постизање циља и исходи учења. Они су међусобно усклађени. Комисија је мишљења да, овако детаљно дефинисаним резултатима учења, Универзитет у потпуности испуњава услове за изврсност Универзитета, са извршним начином повезивања резултата учења са свеобухватним квалификацијским оквирима.

Развој студијског програма Психологија и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета, а односе се на повећање ефикасности студирања и побољшање квалитета студијских програма, наставног процеса и услова рада. Након савладаног студијског програма Психологије, студенти стичу компетенције за примјену теоријског знања, посебних вјештина и стандарда професионалне комуникације у току обављања стручне и научне дјелатности.

Студијски програм Психологије упоредив је са програмима сродних установа, Факултетима Психологије у: Београду (Србија), Загребу (Хрватска) и Никшићу (Црна Гора), у погледу предметних садржаја, трајања академских студија, укупног броја часова теоријске и практичне наставе, облика наставе, обима студија (изражено кроз број ECTS) и постојање обавезних и изборних предмета. (Доказ су елаборати за формирање студијског програма Психологија, који се налазе у архиви Агенције).

Анализом осталих стратешких докумената и докумената система обезбјеђења квалитета, Комисија је утврдила усклађеност развоја студијских програма са кључним циљевима којима се постиже изврсност Универзитета.

2.4 Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).

Исходи учења су утврђени и детаљно описани у Елаборату, а јавно су доступни на сајту (http://www.ubn.rs.ba/ishod-procesjda-ucenja_fzp). За студијски програм Психологије постоји одговарајућа документација (Доказ 23.) у којима се налазе резултати учења усклађени према генеричким дескрипторима нивоа, односно према нивоима б. као и резултати учења појединачних предмета усклађени према резултатима учења студијског програма. Такође израђена је матрица резултата учења из сваког појединачног предмета, те кључна знања, вјештине и компетенције стечена његовим завршетком. За студијски програм постоји дефинисан укупан број сати теоријске наставе, укупан број сати вјежби на Универзитету и у локалној заједници, број сати других облика наставе (семинари, истраживачки рад), број сати самосталног рада студената.

Програм је урађен у складу са европским смјерницама реформе високог образовања садржаних у Болоњској декларацији (увођење Европског система преноса бодова, промовисање мобилности студената и наставног особља, усвајање нове структуре студија) и Лисабонској конвенцији (односи се на узајамно признавање квалификација високошколског образовања у европском региону).

Комисија је утврдила да сви студијски програми имају јасно дефинисане резултате учења у потпуности усклађене са генеричким дескрипторима у складу са Одлуком о усвајању Основа квалификацијског оквира у Босни и Херцеговини и свеобухватних оквира, односно Европског квалификацијског оквира за цјеложивотно учење (EQF LLL) и Квалификацијског оквира Европског простора високог образовања (QF EHEA) (Доказ 23: Студијски програм Психологија).

2.5 Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.

За сваки предмет дати су сљедећи подаци: назив предмета, наставник, статус предмета, година студија/семестар, услов за слушање наставе, матичност предмета (научна област, научно поље, ужа научна област), циљ предмета, исходи учења, садржај предмета (предавање и практична

настава), методе извођења наставе, литература (обавезна и допунска), метрика предмета изражено у ECTS, вредновање студента (предиспитне обавезе и завршни испит) (сајт http://www.ubn.rs.ba/nastavni-plan_fzp).

Сенат Универзитета 2020. године усвојио Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре предмета и силабусу, а који је доступан на веб страници Универзитета на следећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. Према одредбама Правилника 1 ECTS кредит представља 30 сати радног оптерећења студента, при чему је 10-12,5 сати предвиђено за практичну наставу, а преостали дио на све остале активности студента. Предвиђено радно оптерећење је горња граница 1 ECTS на европском нивоу гдје 1 ECTS представља 25-30 сати студентског оптерећења. Увидом у документацију студијског програма Психологија, Комисија се увјерила да је Правилник у потпуности испоштован.

2.6 Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научном/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Анализом наставних планова и програма студија Психологија, види се да исти има интердисциплинарни карактер плана и програма, праксу и активно учешће студената у истраживању. На Факултету за психологију 2014. године основана је подрганизациона јединица Психолошко савјетовалиште. У Психолошком савјетовалишту, млади студенти, током студирања могу своје академски стечено знање искуствено примјене у оквиру волонтерског рада, гдје се уз менторски рад и супервизију искусних клиничких психолога припремају за будуће занимање психолога. У савјетовалишту је ангажован студент који свакодневно волонтира.

Такође, поред савјетовалишта покренута је и Лабораторија за психолошка истраживања Универзитета „Бијељина”. Лабораторија је формирана са циљем да се студенти упознају и приближе пољу научноистраживачког рада вршећи разна истраживања експерименталног типа на постојећем софтверу. Руководилац лабораторије је наставник ментор који усмјерава студенте и подстиче их да самостално дођу до резултата истраживања. Лабораторија ће нудити могућности за статистичку обраду података чиме ће студенти имати могућност обављања праксе. Током посјете и у разговору са руководством Факултета, Комисија је утврдила да је опремање лабораторије у току.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет је усвојио и примјењује правилнике и процедуре, које се односе на усвајање и измјене студијских програма, па тако и студијског програма Психологија (Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма из 2014. године, Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма и Процедуре за преиспитивање и иновирања студијских програма).
- Евидентно је задовољство садашњих студената и алумни студената са нивоом знања које стичу током реализације студијског програма Психологија
- Развој студијског програма Психологија и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета
- Током развоја студијског програма Психологија обезбјеђена је усклађеност поступака са кључним циљевима којима се постиже извршеност Универзитета
- Током развоја студијског програма Психологија проведена је упоредивост са сличним

студијским програмима у региону - Постоји Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре и силабуса предмета. - Одређивање ECTS бодова је усклађено са ECTS User Guide 2015, односно документима болоњског порцеса којима се дефинише радно оптерећење. - Постојање Психолошког савјетовалишта и Лабораторије за психолошка истраживања који студентима нуде могућност самосталног рада и стицања праксе за будуће занимање.	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
- <i>Наставити процесе сталног унапређења постојећег студијског програма уважавајући важеће прописе,</i> - <i>Наставити сталне измјене резултата учења у односу на захтјеве заинтересованих страна,</i> - <i>Именовати ECTS координатора на Факултету за психологију,</i> - <i>Направити расподјелу радног оптерећења студената по седмицама извођења наставе за сваки студијски програм, са јасном расподјелом радног оптерећења на врсте извођења наставе (теоретска настава, практичан рад, семинари, истраживачки рад, добороволни рад, семинарски рад, пројекти, радионице, студије случаја, рад код куће),</i> - <i>Реализовати план улагања у Лабораторију за психолошка истраживања</i>	
КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма- Психологија	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

Критеријум 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)	
3.1 Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.	
<p>Током разговора са наставницима са студијског програма Психологија, Комисија је информисана о њиховим ставовима у вези са статусом, платом, позицијом, подршком напредовању и учешћу на научним конференцијама итд. Јасно је видљиво њихово задовољство статусом на Универзитету, односом оснивача и менаџмента Универзитета према њима. Међу наставним особљем је видљива позитивна енергија и међусобно уважавање.</p> <p>Наставници и сарадници у процесу наставе изградили су посебан однос, чиме је обезбјеђена интеракција између наставника и студената ван времена одређеног за редовну наставу и консултације. Студент има могућност да се наставнику или сараднику обрати путем електронске поште, те тако да добије све упуте и смјернице везано за наставне активности. На овај начин либерализовани су критеријуми консултација. Наиме, за разлику од ранијег принципа по коме се студент могао обратити наставнику везано за предметну материју само у времену одређеном за консултације, данас је на Универзитету напуштен тај принцип, тако да се поред те, класичне, могућности студенти служе и непосредним обраћањем путем електронске поште. Овај концепт нарочито је битан код израде семинарских радова и дипломских радова, гдје се наставник-ментор</p>	

са студентима о свему договара путем електронске поште. Такође, наставници потенцирају ДОН-друге облике наставе, који укључују студије случаја, игре улога и друге методе извођења наставе у циљу повећања мотивације студената.

У разговору са студентима, Комисији је потврђено да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената (у академској 2020/21 години однос наставник: студент је 1:2,3). (Доказ 33.1)

3.2 Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку.

Током разговора са студентима (25 студената подијелих у 5 група), студенти су потврдили да се све одредбе Правила студирања у потпуности поштују од стране наставног особља. Додатно, током овог разговора, Комисија је такође информисана да је однос са наставним особљем на изузетно високом нивоу и да се оцјена студената формира искључиво на основу њиховог знања. Више студената са којима је комисија разговарала показали су огромну енергију и научни ентузијазам. Као резултат студентских истраживачких активности, они су презентовали своје радове на научним конференцијама у Бијељини у Србији. Студенти су потврдили да имају потпуну подршку од наставника у току ваннаставних активности.

Један од начина на који се студенти стимулишу да преузму активну улогу у креирању процеса учења јесте укључивање у научноистраживачке активности, каква је научна конференција коју је организовао Факултет за психологију, на којој су предметни наставници стимулисали студенте да узму учешће у писању радова. Као примјер тога наводимо сљедеће радове студената Факултета за психологију:

- [Хумор и ментално здравље, студент](#): Зоран Лукић Факултета за психологију и Јелена Јовановић, руководилац Психолошког савјетовалишта за младе
- [Новина и разноврсност дражи као суштина уживања и лепоте](#), аутори: проф.др Мирослав Комленић и студенти Факултета за психологију: Станислава Саватић и Слађана Текић
- [Хикикомори синдром са психосоцијалног и ментално-здравственог аспекта](#), аутори: студенти Факултета за психологију: Младен Цимеша, Џевдета Хукић и проф.др Мирослав Комленић
- [Утицај цртаних филмова на ментално здравље дјете](#), аутори: студенти Факултета за психологију, Свјетлана Гавриловић и Николина Савић.

Увидом у достављене документе, као и током разговора са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је стекла мишљене да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету и да на тај начин активно утичу на квалитет Универзитета и студијских програма. Поред тога, кроз учешће у раду органа и тијела универзитета, студенти остварују своја права.

3.3 Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма

Вредновање рада студента прописано је посебним поглављем у Правилима студирања

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). Предметни наставник обавезан је на првом часу наставе да упозна студента са облицима праћења рада, предиспитним и испитним обавезама, терминима и начином провјере знања, карактером и садржином завршног испита и начином формирања оцјене. Детаљна правила везана за провјеру знања студента, оцјене и могућности студента, уколико није задовољан оцјеном, регулисана су [Правилником о полагању испита](http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf) (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf), који има основ у [члановима 80-82 Статута](#). Систем бодовања формулисан је на начин да студент за предиспитне обавезе може добити максимално 50 бодова, те за завршни испит такође 50 бодова. Знање студената се провјерава и вреднује примјеном сљедећих облика провјере: испит, колоквијум, тест и активност студената. Евиденција о оцјењивању студената води Студентска служба и предметни наставник и сарадник. Наставник је обавезан да јавно саопшти студентима резултате о освојеним бодовима. Оцјењивање се врши оцјенама од 5 до 10, гдје је 5 непролазна оцјена, која се не евидентира у индексу.

Надаље, Комисија посебно цијени Одлуку о праћењу испитних активности (бр.02-844-1/13, од 06.09.2.13) којом се обавезује менаџмент Универзитета, односно да директор Универзитета повремено прати испитне активности, а све у циљу побољшања испитног процеса, регуларности спровођења испита и заштите права студената

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/Odluka_o_pracenju_ispitnih_aktivnosti.pdf).

3.4 Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање

Испити као и сви други провјере знања су јавни. Испит се спроводи под надзором наставника и сарадника. Уколико се испит организује усмено, наставник треба да омогући свим заинтересираним странама да присуствују испиту. Резултати писменог завршног испита објављују се у року не дужем од седам дана. Наставник је дужан да студента, на његов захтјев, упозна са недостацима његовог рада.

Такође, студент може на оцјену упутити жалбу декану факултета који, у случају оправданости захтјева, формира трочлану комисију пред којом студент полаже испит. Предметни наставник не може бити члан поменуте комисије. Послије три неуспјела полагања испита, студент такође има право да полаже пред Комисијом. Процедуре на основу којих студенти могу покренути жалбени поступак су јавно доступне (канцеларија проректора за наставу <http://www.ubn.rs.ba/prigovor-na-ocjenu>, <http://www.ubn.rs.ba/form/zalbena-prijava>).

3.5 Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство

Правилник о изради и одбрани завршног рада

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/3.pravilnik_o_izradi_i_odbrani_zavrshnog_rada.pdf)

у потпуности дефинише начин оцјењивања израде и начин оцјењивања завршног рада. Овај правилник дефинише: Процедuru избора ментора, пријаву, израду, одбрану и оцјену завршног рада, те садржај завршног рада, изглед и форму завршног рада. Осим штампане верзије, студент је у обавези да приложи електронску верзију рада.

3.6 Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима

Активан ангажман студената у процесима управљања на Универзитету Бијељина дефинисани су кроз следеће документе:

- Политика квалитета универзитета Бијељина,
- Стратегија развоја Универзитета Бијељина,
- Правилник о обезбеђењу квалитета Универзитета Бијељина,
- Пословник о раду Сената Универзитета Бијељина,
- Правилник о студентском вредновању квалитета наставног процеса,
- Правилник о изборима за студентски парламент,
- Правила Студентског парламента Универзитета Бијељина

Сви документи доступни су на веб страници Универзитета на следећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti

Увидом у достављене документе, као и разговором са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је мишљена да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету путем којих утичу на квалитет Универзитета и студијских програма, али и остварују своја права.

Комисија посебно цијени укљученост студената у четири кључна органа на Универзитету: Управни одбор Универзитета, Сената Универзитета, Комисију за квалитет и Одбор за квалитет (Докази 25.-28.), што је гаранција система обезбеђења квалитета са аспекта студената.

Такође, ставови студената се изражавају кроз различите анкете као нпр. Анализа о структури уписа студентске популације, анализа атрактивности студијских програма, анализа анкетног вредновања послодаваца, анализа мишљења алумни асоцијације, анализа квалитета наставног процеса, анализа научно-стручног усавршавања и слично. На основу проведених анкета раде се различити извјештаји. У мноштву извјештаја, који се раде за сваку академску годину, као доказ Комисија прилаже Извјештај о атрактивности студијских програма за 2019. годину (Доказ 29.) те Извјештај о квалитету наставног процеса 2017.-2018. година (Доказ 30.)

Комисија такође цијени координацију студената у процесима одлучивања, јер се сви захтјеви студената углавном усмјеравају путем Студентског парламента, који представља студенте и њихове интересе. У разговорима са студентима сви су исказали задовољство радом студентског парламента. Комисија је утиска да су сви студенти у потпуности упознати о начинима њиховог учешћа у управљачким структурама и начинима остваривања њихових права и утицаја на квалитет Универзитета

3.7 Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере

У оквиру Психолошког савјетовалишта студентима је омогућено савјетовање о будућем развоју каријере али и други облици подршке студентима. У склопу Универзитета активан је и Центар за континуирану едукацију, праћење каријере и сарадњу са привредом, чији је циљ развој и промовисање система континуиране едукације, програма едукације, као и осмишљавање нових поступака одржавања едукација и сарадње са привредом.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Процедуре за полагање испита дефинисане су у Правилнику о полагању испита,

<p>Правилима студирања на првом и другом циклусу студија и Правилнику о изради и одбрани завршног рада. Документи предвиђају начин оцјењивања током наставе и током полагања завршног испита. Сви документи се налазе на сајту и јавно су доступни.</p> <ul style="list-style-type: none"> - На првом часу су студенти упознати са начином учења, вредновања знања и својим правима. - Предвиђене су жалбене процедуре у случајевима незадовољства оцјеном. - Студенти су укључени у рад Управног одбора, Сената, Комисије за обезбјеђење квалитета, ННВ и стручна вијећа. - Усвојено је више приједлога студената везано за унапређење студијских програма. - На Универзитету постоји Студентски парламент 	
<p>ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>На почетку академске године усвојити распоред полагања испита</i> - <i>Дигитализирати систем пријављивања испита и систем оцјењивања</i> - <i>Са развојем информацијског система Универзитета размислити о могућности увођења е-индекса</i> - <i>Диплому и Додатак дипломи обавезно издавати и на енглеском језику</i> - <i>Проширити састав Комисије за квалитет и Одбора за квалитет представником сваке организационе јединице Универзитета</i> - <i>Донијети Акциони план поступања по извјештајима о анкетирању</i> 	
<p>КРИТЕРИЈУМ 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента- Психологија</p>	
<p>ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>

<p>Критеријум 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)</p>	
<p>4.1 Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на веб страници установе и у медијима.</p>	
<p>Процедуре којима је прописан упис студената доступне на званичној веб страници Универзитета https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti, категорија „СТУДЕНТИ“.</p> <p>Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисана је у:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Статуту (члан 89) (2012; пречишћени текст на сједници Сената одржаној дана 24.08.2016.године, утврђен је пречишћен текст Статута), сајт (Статут а на сједници одржаној дана 04.06.2019.године, Сенат утврдио пречишћен текст Статута; http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf.) ○ Правилима студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из августа 2020 године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). (Претходни Правилник студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из јуна 2014. 	

године, такође доступан на веб страници Универзитета на линку <http://www.ubn.rs.ba/akreditacija>).

Пријемни испит на студијском програму Основне академске студије Психологије подразумијева полагање: Теста из опште информисаности (30 бодова) и Теста из психологије (30 бодова).

На студијски програм Психологија могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета. Упис се врши на основу броја бодова са пријемног испита са сродног факултета и броја бодова из средње школе. Упис ових кандидата се врши у термину предвиђеним конкурсом (после уписа кандидата који су радили пријемни на Универзитету).

Статус студента стиче се закључивањем уговора о студирању, у коме су дефинисана права и обавезе студента и Универзитета. Такође, студент са посебним потребама има право на ментора и право да испит полаже на начин прилагођен његовим могућностима. У посебним случајевима дефинисаних Правилима, студентима се може одобрити мировање права и обавеза.

Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Психологију под условима прописаних Правилима. У случају измјене структуре студијског програма студент наставља своје студије према измијењеном студијском програму уз обавезу полагања разлике предмета у погледу године студија коју је завршио. Студентима је омогућено да у току студија могу, у склопу студентске мобилности, провести најдуже једну годину на другој високошколској установи у земљи и иностранству, уз признавање остварених ECTS кредита стечених на другој установи.

У вези напредовања студената, на Универзитету се не изводе студијски програми другог и трећег циклуса. Будући да је ово питање не само образовно него општељудско и регионално, које може имати утицаја на останак младих људи у региону Семберије, Комисија охрабрује високошколску установу да у наредном периоду учини максималне напоре за увођење студијских програма другог и трећег циклуса.

Студентима са посебним потребама Универзитет одређује менторе. Комисија се увјерила да особе са потешкоћама имају приступ свим просторијама Универзитета. Универзитет располаже са лифтом, а постоји путни приступ за први спрат зграде у којој се обавља настава.

4.2 Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумијева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.

Поступак признавања на Универзитету дефинисан је Правилником о признавању страних високошколских исправа који је доступан на веб страници Универзитета на следећем линку: https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_priznavanju_stranih_visokoskolskih_isprava.pdf. Увидом у Правилник, Комисија је утврдила да, иако Правилник није усаглашен са одредбама Лисабонске конвенције о признавању, он садржи све одредбе о признавању формалних иностраних високошколских квалификација и периода студија. Међутим, Правилник не садржи одредбе које се тичу признавања осталих видова учења, што укључује признавање прекограничног образовања, заједничких степена, неформалног образовања, информалног учења, те признавања

квалификација особа са недовољном документацијом укључујући избјеглице, расељена лица и лица у ситуацији сличној избјегличкој.

Увидом у Одлуку о академском признавању, Комисија за признавање извршила упоредбу кључних резултата учења студијског програма уз обавезу полагања додатних испит ако је студент није изучавао на другој високошколској установи, али да не постоји довољно детаљно образложење поступања Комисије за признавање. Такође, Одлуком није остављена могућност жалбе студента, иако је постојећим Правилником жалба на Одлуку/Рјешење омогућена.

4.3 Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Поступак издавања диплома дефинисан је у Статуу Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>) и Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti). Садржај дипломе је усклађен са Правилником о садржају јавних исправа које издају високошколске установе број:07.023/052-2775/11 од 11.07.2011. године. Додатак дипломе се издаје према моделу Додатка дипломи као једног од докумената Europass-а Европске комисије <https://europa.eu/europass/eng>.

Увидом у додатак дипломи Универзитета, који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/dodatak_diplomi-model.pdf, Комисија је утврдила да се Додатак дипломи у потпуности издаје у складу позитивним законским прописима и да су у додатку дипломи садржане све информације које одређују квалификације које Универзитет издаје.

Комисија је такође информисана да се Додатак дипломи на енглеском језику издаје на захтјев дипломаната.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисана је у Статуу и Правилима студирања на првом и другом циклусу
- Правилник о студирању студената са инвалидитетом регулише услове за студирање особа са инвалидитетом те су на тај начин обезбијеђени услови за школовање свих заинтересованих.
- Студент може поднијети приговор на резултате пријемног испита и ранг листу.
- На студијске програме Универзитета могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета.
- Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Психологија.
- Постоји Правилник о признавању страних високошколских исправа
- Универзитет издаје сва документа која су потребна студентима, међу којима је диплома и додаток дипломи.
- На захтјев студента издају се Диплома и Додатак дипломи на енглеском језику

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Хармонизирати процедуре признавања. При томе користити користити Модел академског признавања развијен кроз структурални Erasmus+ STINT пројект*
- *Унаприједити Одлуку/Рјешење о академском признавању, направити типски модел*

Одлуке/Рјешења за све организационе јединице

- *Правно регулисати могућности за признавање неформалних облика учење*
- *Обучити академско особље о процедурама признавања усклађеним са одредбама Лисабонске конвенције о признавању*

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање- Психологија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.

Област коју покрива овај критеријум је дефинисана у Закону о високом образовању, Статуу Универзитета, Политици управљања људским ресурсима, и у неколико правилника: Правилник о раду, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о условима и поступку додјелјивања звања и правима професора емеритуса. Сви документи се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Према подацима са сајта Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/nastavno-osoblje>), наставу на Универзитету „Бијељина“ изводи 23 наставника и 7 сарадника у различитим наставним звањима од чега: 4 редовних професора, 6 ванредних професора, 12 доцената, 1 наставник страног језика, 2 виших асистената и 5 асистената. Универзитет запошљава довољан број сарадника (асистената) како би се осигурао квалитет наставног процеса и квалитет властитог кадра. На сајту универзитета дат је Картон наставника/сарадника са основним подацима и најзначајнијим референцама за сваког запосленог (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>).

Већина наставника је бира на Универзитету Бијељина, док је одређени број наставника ангажован уз преузимање звања са других високошколских установа, што је у складу са важећим прописима. Број наставног особља је довољан да покрије извођење наставе на свим студијским програмима, тако да је испуњен услов да преко 50% наставе изводе запослени са Универзитета. Седмично оптерећење наставника не прелази норматив од 12 часова предавање, односно 10 часова вјежби (Доказ 33.2).

Надаље, у разговору са студентима, Комисија је информисана да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената.

5.2 Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.

План запошљавања и развоја каријере на Универзитету дефинисан је Законом о високом образовању (Службени гласник Републике Српске, број 67/20), Статутом високошколске установе као оквиром за поступање, а посебно Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета Бијељина из априла 2016. године (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf).

План запошљавања и планирања развоја каријере заснива се на различитим анализама проведеним од стране Универзитета, као што су анализа редовних и гостујућих наставника (Доказ 34. документи се налазе у архиви Агенције), анализа старосне и полне структуре наставника (Доказ 35 документи се налазе у архиви Агенције), анализа вредновања наставног и ненаставног особља (Доказ 36. документи се налазе у архиви Агенције) у циљу оцјене управљања и услова рада, Анализа вредновања квалитета наставног процеса.

Универзитет има кадровску политику током које планира задовољење потреба за новим наставницима и сарадницима. Кадровска политика се заснива на потребама за квалитетно остваривање студијских програма, наставног процеса и научно-истраживачког рада. Обухваћени су: планирано напредовање наставника и сарадника, оптимално радно оптерећење наставника и сарадника, одласци у пензију наставника, планирана одсуства наставника и сарадника ради научног и стручног усавршавања или из других разлога предвиђених законом и општим актом Универзитета. Универзитет планира финансијска средства у складу са својим могућностима и другим околностима које утичу на кадровску политику.

Предметним Правилником дефинисане су могућности планирања развоја каријере. Комисија је мишљења да је законодавним оквиром, статутом Универзитета и предметним Правилником у потпуности дефинисан план запошљавања и развоја каријере. У разговору са руководством Универзитета Комисија се увјерила да се план запошљавања осмишљава плански. Посебну погодност у осмишљавању плана запошљавања представља изузетан стратешки положај Универзитета, што омогућава запошљавање изузетног наставног кадра из сусједне Републике Србије, што као последицу има квалитет наставног и наставно-истраживачког рада, односно извршност Универзитета. У циљу будуће интернационализације Универзитета, Комисија је мишљења да се планирању развоја каријере и даље мора посвећивати посебна пажња.

5.3 Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студената на изнајмању грантова или стипендија.

Руководство посебно истиче да је једна од кључних претпоставки извршности Универзитета транспарентност и правичност током избора у научно-наставна звања. Приликом избора у научно-наставно звање користе се критеријуми из Закона о високом образовању. Комисија је на увид имала све Извјештаје о изборима у научно-наставна, те Одлуке Сената (сви извјештаји се налазе у

архиви Агенције). Картон научног радника, документи са кључним референцама наставника Универзитета налазе се на сајту (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>). Поред тога, на сајту Универзитета се налазе најзначајније референце свих наставника (<http://www.ubn.rs.ba/odabrana-bibliografija-nastavnika>).

На основу анализе извјештаја о избору у научно-наставна звања, Комисија посебно цијени детаљност самих извјештаја комисије, који садржи јасно образложење поступања Комисије, те да су све комисије биле компетентне за писање извјештаја, а чиме је постигнута максимална транспарентност самог поступка.

У циљу омогућавања свих својих запослених за научно-стручно усавршавање, Универзитет осигурава ресурсе за подршку истраживачким активностима наставног особља путем организовања и суорганизовања научних конференција (у Апликацији и на сајту доступни су: Зборник радова са научног скупа Ментално здравље, психијатријски, психолошки и психотерапеутски аспекти (2018.године) и часопис Академски преглед. Такође, као резултат одржаних конференција издају се зборници радова (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>). Комисија цијени настојање Универзитета да организовањем различитих догађаја утиче на подизање квалитете наставног особља. Преглед осталих конференција, које је организовао Универзитет Бијељина, дат је на сајту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>).

5.4 Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Професионални развој запослених на Универзитету прописан је Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf), којим су прописани стандарди наставника и сарадника, поступци за обезбјеђење квалитета наставника и сарадника, који садрже одредбе о научно-стручном усавршавању и истраживачком раду.

У циљу постизања изврности Универзитета Комисија посебно цијени доношење Правилника о научно-стручном усавршавању наставног и ненаставног особља Универзитета из августа 2020. године доступног на веб страници Универзитета на следећем линку:

https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_naucno-strucnom_usavrsavanju_nastavnog_i_nenastavnog_osoblja.pdf

У периоду од 2013-2018 ненаставно особље је прошло оспособљавање што је евидентирано у Плану усавршавања за пет година усавршавања наставног и ненаставног особља: Обука на рачунару, радионица за енглески, усавршавања за библиотеку, рачуноводство, правна служба, начин комуникације и обраћања.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Постоји више правних аката који регулишу ову област
- Универзитет обезбјеђује квалитетан наставни кадар и потпуну покривеност наставе.
- Сваке академске године се усваја листа одговорних наставника, ради се анализа седмичне оптерећености сваког наставника/сарадника
- Испоштована је законска одредба о максималном оптерећењу наставника/сарадника
- Однос броја наставника/сарадника према броју студената је бољи од Европских норми (1:2,3)

- Покривеност наставе властитим кадровима на студијском програму Психологија је преко 50%.
- Универзитет примјењује Правилник о поступку и условима за избор наставника и сарадника, који је усклађен са Законом о високом образовању Републике Српске. У Правилнику је дефинисана процедура за избор, а критеријуми за избор су пренесени из закона.
- Приликом избора наставника у научно-наставна звања расписује се јавни конкурс и тиме се обезбјеђује јавност избора.
- Извјештај о приједлогу за избор у звање наставника/сарадника је доступан у библиотеци
- Универзитет има усвојену Политику управљања људским ресурсима
- Универзитет има и примјењује Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника
- Универзитет има и примјењује Правилник о вредновању квалитета наставног особља и процеса
- Универзитет даје финансијску подршку свим наставницима за лично усавршавање, боравак на другим установама, публикавање радова, итд.
- Извршена евалуација компетентности наставног кадра (за период 2013-2018)
- Проведена је анализа Усавршавање наставног кадра у периоду 2013-2018

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Потребно је ажурирати план запошљавања и исти усвојити на Сенату и Управном одбору Универзитета*
- *Кроз увођење нових студијских програма другог и трећег циклуса, оспособити властито наставно особље*
- *Посебним документом прописати планирање запошљавања наставника/сарадника и развој каријере, а у Акционом плану дефинисати индикаторе његове имплементације*
- *Извјештај за избор наставника/сарадника дати на увид јавности, поред библиотеке, постављањем на сајт универзитета*
- *Размотрити могућност за дефинисање додатних критеријума за избор наставника/сарадника у научно-наставна звања*
- *Потребно је наставити евалуацију компетентности наставника,*
- *Потребно је наставити провођење активности на анализи усавршавања наставног кадра*
- *Урадити анализу утицаја усавршавања на наставни процес,*
- *Остварити академску мобилност кроз ЕУ програме академске размјене,*
- *Иако су већина професора истакнути и еминентни наставници, узимајући у обзир један од кључних принципа Болоњског процеса и Европског простора високог образовања, односно цијеложивотног учења, интензивирати научно стручно усавршавање и истраживачки рад,*
- *Донијети Правилник о стручном усавршавању административног особља*

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали- Психологија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

6.1 Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лицензирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лицензирање су довољни и доступни студентима.

Ресурси на Универзитету су планирани у складу са Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку испуњености услова (Сл.гласник РС, 35/2011 и 51/2011) (Рјешење о испуњености услова за почетак рада Универзитета Бијељина - Бр 07.023/612-399-6/10 Министарство просвјете и културе Републике Српске; Дозвола за рад - Бр 07.023/602-399-8/12 и други документи) (сајт http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. РЈЕШЕЊА).

Рад лабораторија прописан је Правилником о раду лабораторија Универзитета линк (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_radu_laboratorija_Univerziteta_Bijeljina_20.pdf). Правилником се прописује извођење наставе у лабораторији, права и обавезе студената, правила понашања и рада у лабораторији, правила одлагања отпада, складиштење и чување хемикалија и опреме и инцидентне ситуације. Комисија се увјерила да се сва правила рада универзитетских лабораторија поштују.

Универзитет израђује годишњи план улагања финансијских средстава како би се осигурала доступност средстава свих ресурса у складу са потребама, а Комисија за квалитет прати реализацију и његово провођење.

Универзитетски комплекс чине три објекта: Наставна зграда, Управна зграда и Помоћна зграда, укупне површине 2045,25 m². Пошто је број уписаних студената (2017/18) био 251, то обезбјеђује оптималну површину по броју студената. У наведеним објектима смјештени су: учионице, канцеларије, библиотека, рачунарски центар кабинети, кафетерија, апартман и лабораторије. Универзитет посједује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста). Библиотека има 11540 библиотечких мјеста.

6.2 Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.

Дио просторија на Универзитету намијењен искључиво за извођење наставе на студијском програму Психологија (простор за Психолошко савјетовалиште и Лабораторија за психолошка истраживања), док се остали дио користи заједнички према распореду који прави надлежна служба проректора за наставу и директора универзитета.

Рад библиотеке Универзитета заснован је на Правилнику о раду библиотеке (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Pravilnik_o_radu_biblioteke.pdf).

Правилником је прописан положај, структура и рад библиотеке Универзитета. Правилником је до самих детаља прописан рад библиотеке Универзитета. Више информација о начину провођења одредби Правилника, који се односе на библиотечку грађу, начин кориштења библиотечке грађе, споразумом о сарадњи са другим библиотекама, приступу другим научним базама доступно је у Извјештају о самовредновању на станицама 61-63.

Такође, на веб страници Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/biblioteka>) налази се посебна

категорија на којој се налазе све битне информације о раду библиотеке Универзитета, што укључује, законодавни оквир за рад библиотеке Универзитета, оснивање и рад библиотеке, планови и извјештаји, база библиотечке грађе, анализа новонабављене литературе, надзор над радом библиотеке те контакт детаљи библиотеке.

Библиотеку Универзитета сачињава библиотечка грађа намјењена за пет студијских програма (Преглед „Новонабављена библиотечка грађа“– табела „: Анализа стања библиотечке грађе по факултетима за период 2013-2018““, од чега се за студијски програм Психологија обезбеђује 1.265 библиотечких јединица. За већину штампане грађе постоји и електронска верзија исте. У разговору са студентима Комисија је утврдила да је студентима углавном доступна обавезна и допунска литература.

6.3 Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.

Комисија посебно истиче чињеницу да библиотека има довољан број рачунара и приступ на 12 релевантних научних база, што даје посебну вриједност библиотечкој грађи и то: pubmed.ncbi.nlm.nih.gov, network.bepress.com, oapen.org, openlibrary.org, freemedicaljournals.com, jamanetwork.com, freefullpdf.com, scirp.org, sciencepublishinggroup.com, ispub.com, open.umn.edu, onlinebooks.library.upenn.edu

Уз саму просторију библиотеке налази се читаоница, у коју је могућ улаз кроз посебан вањски улаз, а могуће приступити из саме библиотеке. Комисија је мишљења да је рад библиотеке и читаонице у потпуности усклађен са потребама студената и академског особља.

Универзитет „Бијељина“ посједује рачунаре и сервер који су оспособљени за обраду разних типова података: Рачунар HP Compaq 8200 Elite СМТ РС, сервер и резервни сервер, информациони систем Универзитета. Користе се сопствене апликације за вођење и анализу студената, професора и литературе у библиотеци.

6.4 Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.

Комисија је извршила увид у кључне документе који указују на системски и дјелотворно планирање, коришћење и провјеру ресурса Универзитета (Докази 43.-44.), односно евиденцију физичких ресурса и Извјештај о реализацији плана набавке физичких и осталих ресурса. Сврха извјештаја је предузимање мјера у вези доступности потребних средстава, стварање услова несметаног извођења наставе, обезбјеђење функционалности услова рада Универзитета.

Увидом у достављене документе, Комисија се увјерила да се Универзитет на систематичан и дјелотворан начин односи према ресурсима, дати су графички прикази структуре улагања, структуре реализованог плана улагања, кретања улагања, те приједлози Комисије за обезбјеђење квалитета по свим улагањима за све године (Докази 43.-44. – Архива Агенције).

6.5 Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса

Универзитет има потписан Споразум са Психолошким савјетовалиштем Универзитета у Нишу, гдје се врши размјена студената два Универзитета на студијском програму психологије, а студенти су учествовали у четири студентске међународне конференције. Такође, Универзитет има закључен већи број билатералних споразума (у вријеме посјете универзитету било је потписано 59 споразума), путем којих су реализовани различити видови академских активности. Листа

потписаних међународних споразума доступна је на веб страници Универзитета на сљедећем линку: <https://www.ubn.rs.ba/bilateralni-sporazumi>.

Универзитет „Бијељина“ има могућност кориштења библиотечке грађе Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина, што је регулисано у Споразуму о сарадњи (Број 599/10, од 03.08.2010. године – дато као прилог Апликацији, а налази се у архиви Агенције).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има објекта под повшином од 2045 m².
- Универзитет поседује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста).
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет има могућност да образује 460 студената, што је сасвим довољно за постојећи број студената
- Обезбијеђен је простор за обављање практичног дијела наставе за студенте психологије (Психолошко савјетовалиште и Лабораторија за психолошка истраживања)
- Постоји Правилник о раду библиотеке.
- Универзитет има библиотеку са 11540 библиотечких јединица у штампаном и електронском облику, од чега се за студијски програм Психологија обезбеђује 1.265 библиотечких јединица. То је задовољавајуће за садашње потребе студената са свих студијских програма
- Библиотека има приступ у 12 релевантних научних база
- Дипломски радови студената су изложени у библиотеци
- Универзитет има читаоницу коју студенти и професори користе за рад.
- Библиотека има успостављену сарадњу са другим универзитетским библиотекама
- У библиотеци је запослен један радник у сталном радном односу
- Студенти могу да користе услуге библиотеке током цијелог радног дана.
- Проводи се екстерна евалуација рада библиотеке
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет ради анализу испуњености плана набавки ресурса.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Инфраструктурни развој Универзитета усмјерити на стварање потребних услова за научно-истраживачки рад (односно, рад евентуално формираног Института за истраживање и развој),*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност изградње студентског смјештаја и објекта за спортске и културне активности*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност аутоматизације процеса задуживања и раздуживања библиотечке грађе.*
- *У наредном периоду планирати куповину једног броја научних часописа*

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање- Психологија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

Критеријум 7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

7.1 Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.

Постојећи информациони систем се користи за прикупљање и обраду различитих података, који служе за анализу и планирање развоја Универзитета. У овом тренутку развијене су сљедеће базе података: база наставног кадра, база студената, база библиотеке и алумни база.

У оквиру Студентске базе воде се евиденције везане за професоре, студенте и наставу:

- евиденција основних информација о сваком појединачном студенту;
- евиденција одговорних професора за сваки предмет у односу за дату школску годину;
- евиденција предмета из наставног плана и програма за сваки студијски програм Универзитета;
- евиденција испитних и предиспитних бодова, оцјена са датумом полагања испита;
- евиденција признатих испита за студенте који се преписују са других високошколских установа са бројем и даном доношења Одлуке и подацима о признатим испитима;
- евиденција о Дипломском раду сваког студента обухватајући тему рада, ментора, оцјену и датум полагања истог и
- евиденција испитних књига за сваки предмет, односно податке са пријаве студента: основни подаци о студенту, предмет и професор код кога се испит полаже, предиспитне активности (присуство на предавању и вјежбама, семинарски рад, колоквијум и тест) и испит закључно са оцјеном и датумом полагања испита.

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о структури студентске популације, напредовању студената кроз студије, стопе успјешности, квалитету наставног кадра и слично. Правна основа за провођење ових активности налази се у *Правилнику о обезбјеђењу квалитета, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника*, који се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о студентском напредовању. Комисија се увјерила да се подаци редовно прикупљају и анализирају и то:

- Структура студентске популације (Доказ 52.),
- Напредовање студената кроз студије (пролазност и просјек оцјена и др.),
- Стопа успјешности студената истопа напуштања студија,
- Ниво (степен) запошљавања свршених студената,
- Задовољство студената студијским програмима и начином студирања (Доказ 53.),
- Квалитет наставног кадра (квалификације, омјер властитог и гостујућег наставног кадра, старосна структура) (Докази 33.1, 54.)
- Економски аспекти и расположивост наставних ресурса (лабораторије, библиотеке, приступ интернету итд.) (Доказ 43.)

Анализа односа наставник студент (Доказ 49, налази се у архиви Агенције).

7.2 Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.

Правни основ за провођење ових активности налази се у *Правилнику о вредновању наставног особља, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника услуга* и другим интерним документима (Сајт Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti)).

База наставног кадра унутар информационог система садржи сљедеће податке: Евиденција о личним подацима наставног кадра; Евиденција оптерећеност у настави и остале активности везане за наставу; Евиденција научних публикација; Евиденција присуства научним скуповима.

Универзитет спроводи анализе квалитета академског особља. Проводе се сљедеће анализе: Анализа вредновања наставног процеса, Анализа усавршавања наставног кадра, Старосна и полна анализа наставника (**Доказ 49.1, налази се у архиви Агенције**), Извјештај о квалитету наставног процеса, Извјештај о научно-стручном усавршавању наставног особља (**Доказ 32, налази се у архиви Агенције**), Извјештај о квалитету наставног процеса (**Доказ 30., налази се у архиви Агенције**). Детаљне информације о извјештавању доступне су у Извјештају о самовредновању на страницама 70.-71

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је Универзитет годинама континуираног рада на подизању нивоа академског особља успио да омјер властитог и гостујућег особља доведе у корист властитог особља.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има информациони систем у оквиру којег се налазе база наставника, студентска база, база библиотеке и алумни база, што омогућава прикупљање и обраду различитих података, те извјештавање.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља податке и анализира информације у вези са напредовању студената кроз студије, стопи успјешности и напуштања студија, омјеру студената и наставног особља итд.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља и анализира податке о старосној структури и квалификацијама академског особља, укључујући однос властитог и гостујућег особља.
- Универзитет редовно (за сваки семестар) проводи анкете о студентском вредновању наставног процеса и административне службе и других служби универзитета

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Унаприједити методологију анкетања и извјештавања, са дефинисаним кључним индикаторима за праћење у циљу унапређења студентског стандарда и квалитете процеса учења и усавршавања.*
- *Унаприједити методологију анкетања и извјештавања наставног особља са дефинисаним кључним индикаторима за унапређење квалитета академског особља.*
- *Даље унаприједити информациони систем, те створити могућности за креирање извјештаја и статистичких анализа по различитим категоријама и захтјевима,*
- *Развити ДМС систем усклађен са одредбама прописа о канцеларијском пословању*

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима- Психологија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

8.1 Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Правни основ за ову активност дефинисан је у сљедећим документима: Комуникацијска стратегија универзитета Бијељина за период 2020-26 година, са акционим планом за реализацију стратешких циљева (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Komunikacijska_strategija.pdf),

Политика комуникације са јавношћу

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_komunikacije_s_javnoscu.pdf),

Правилник о односима с јавношћу

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_odnosima_s_javnoscu_Univ_erziteta_Bijeljina.pdf). У овим документима предвиђени су различити облици комуникације са јавношћу, међу којима издавање Информатора за будуће студенте, дани отворених врата, посјете средњим школама и презентовање студијских програма, наступи у електронским и штампаним медијима, представљање на YouTube, представљање на друштвеним мрежама, израда и одржавање веб сајта универзитета итд.

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је веб страница Универзитета доживјела значајне промјене у посљедњем периоду, али да се иста још увијек ажурира и унапређује. Домена веб странице је: <http://ubn.rs.ba/>. Веб страница је двојезична, односно постоји и енглеска варијанта.

Комисија је извршила тестирање веб странице и утврдила да Универзитет објављује све кључне информације о свом раду и дјеловању. Структура веб странице је одговарајућа. У заглављу веб странице остављена је могућност промјене језика веб странице, постоје линкови за друштвене мреже Универзитета, те студентски веб сервис. Испод заглавља се налазе главне категорије гдје се могу пронаћи информације о Универзитету, организационим јединицама, студијима, наставно-истраживачком раду, центрима Универзитета, библиотеци, посљедњим вијестима те контакт детаљи.

Све информације укључујући наставни план и програм студијског програма психологија доступне су на сајту <http://www.ubn.rs.ba/fakultet-za-psihologiju>. На веб страници Универзитета, као дио Факултета за психологију, у падајућем менију свим заинтересованим странама омогућен је приступ издвојеној веб страници за Психолошко савјетовалиште <https://sav.ubn.rs.ba/>, као и Лабораторији за психолошка истраживања која је у изради.

Универзитет је представљен својим веб сајтом www.ubn.rs.ba и [Информатором за студенте](#). На сајту Универзитета дате су опште информације о факултетима (студијским програмима, гдје заинтересоване спољне стране могу наћи све битне информације о студијима, односно наставни план, звање које се стиче по завршетку студијског програма, циљеве студијског програма, исходе учења, прелазак са друге високошколске установе), руководству, организационим јединицама, запосленима. На сајту се објављују релевантни документи, као што су статут, одлуке, правилници и извјештаји (извјештај о самовредновању и сл). Посебан акценат стављен је на информације о студијама. Поред општих информација о студијском програму, студенти могу на сајту да пронађу материјале за појединачне предмете у електронском облику, као што су презентације са

предавања, резултати испита и колоквијума - који се ажурирају по потреби.

Универзитет има страницу на енглеском језику <http://eng.ubn.rs.ba/>. Комисија је извршила увид у енглески дио веб странице и утврдила да је више од 90% информација енглеске верзије веб странице на енглеском.

Информатор за студенте садржи основне податке о студијском програму, условима уписа на прву годину студија, као и делове из Правилника о студирању на Факултету за психологију. Поред овог стандардног начина, Универзитет објављује информације о активностима и путем средстава јавног информаисања, телевизија и радио, што се може провјерити путем You Tube платформе(https://www.youtube.com/channel/UCAEoNt8s5e2AjtcZRk3iQ/videos?view=0&shelf_id=0&sort=dd).

На Универзитету се током године организује низ активности у зависности од студијских програма, семинари, научне конференције, разне врсте едукација. О свему наведеном обавјештавају се медији, који настоје прикупити битне информације када је у питању развоје локалне заједнице. У вези са овим начином информисања израђује се и Билтен Универзитета који се пету годину заредом штампа у неколико хиљада примјерака (<http://www.ubn.rs.ba/bilteni>).

На сајту су доступни подаци о наставном особљу (Картон научног радника) (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>), те листа најзначајнијих научних референци (Доказ). Подаци су дати збирно за Универзитет, али је видљиво које референце се односе на наставнике са студијског програма Психологија. Комисија посебно цијени часопис "Академски преглед" (<https://cas.ubn.rs.ba/>), који излази два пута годишње од 2018. године. Часопис има за циљ подстицање научно-истраживачке дјелатности и укључивање научних кадрова, не само са Универзитета, него и лица која се баве научно-истраживачким радом изван Универзитета.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има властиту интернет страницу на којој заинтересоване стране информише о својим активностима, о Универзитету, правним актима, систему унутрашњег осигурања квалитета, ресурсима, о студијама, НИР-у.
- Посебан дио сајта се односи на факултете у оквиру универзитета, центрима који раде у њиховом склопу и библиотеци.
- Све информације укључујући наставни план и програм студијског програма психологија доступан је на сајту Универзитета.
- У склопу Факултета за психологију на веб страници омогућен је приступ издвојеној веб страници за Психолошко савјетовалиште.
- Универзитет има страницу на енглеском језику (<http://eng.ubn.rs.ba/>)
- У оквиру сајта посебан дио сајта се односи на НИР (научни скупови, пројекти, часопис, одабрани радови наставника ангажованих у наставном процесу на универзитету)
-

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Повећати број информација у категорији обавјештења, посебно везано за кључне активности Универзитета, односно студијског програма*
- *Превести кључне документе Универзитета на енглески језик,*
- *Повећати садржајност веб страница организационих јединица и студијских програма*
- *Увести посебну подкатегорију/подкатегорије да детаљнијим информацијама о раду свог*

академског особља (публикације, пројекти, конференције, итд).

КРИТЕРИЈУМ 8. Информисање јавности о студијским програмима- Психологија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

IV

Критеријум 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

9.1 Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересованих страна

Праћење и даље развијање студијских програма на Универзитету дефинисано је следећим документима:

- Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма,
- Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма
- Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина,

доступних на веб страници Универзитета на линку: [https://www.ubn.rs.ba/vazeci akti](https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Правилником о доношењу, измјени и допуни студијских програма из јула 2014. године дефинисан је садржај студијског програма првог и другог циклуса високог образовања, те поступак измјене и допуне студијског програма.

У складу са документом Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf), а „на основу анализе и интерпретације одговора добијених анкетањем наставника, студената, завршених студената и послодаваца, одређују се евентуалне мјере у сврху побољшања, односно утврђује се потреба за провођењем процедуре за ревизију постојећих студијских програма, како би се отуда осигурао потребан квалитет у провођењу наставе и у крајњем исходу квалитет у образовању студената свих чланица Универзитета „Бијељина“. То значи да су све унутрашње и вањске заинтересоване стране укључене у давање иницијативе и процес усвајања измјена и унапређења. Мишљење студената и других заинтересованих страна састанци, записници (Доказ документ Бр. 02-018-1/13, који је дио Апликације и налази се у архиви Агенције). На иницијативу Студентског парламета на студијски програм Психологија уведен је нови предмет Психологија и маркетинг.

Наредна измјена студиског програма Основне академске студије психологије била је 2020. године. На приједлог Вијећа Факултета за психологију бр 02-74-2/20, од 03-09.2020. године (Доказ 58.), Сенат Универзитета је донио Одлуку о измјени студијских програма Основне академске студије психологије број 02-3342-3/20, од 04.09.2020 године (Доказ 55.). Ове измјене се састоје у промјени циљева и исхода студијског програма и појединачних предмета, радног оптерећења студената мјерено са ЕЦТС, литературе, метрике предмета и друго. Предмет Психологија и маркетинг (8 семестар) замијењен је предметом Понашање и маркетинг.

Процедурама за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина из јула 2013. године, посебно је дефинисан обухват студијског програма, називи студијских програма, јединствена структура програма, изглед и форма елабората оправданости, начин извођења наставе,

анализе и евалуације у циљу унапређења студијских програма, те закључна разматрања након спроведених анализа садржаних у процедурама за осигурање квалитета студијских програма.

9.2 Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.

Процес наставе се оцјењује кроз редовно провођење „студентске“ анкете; која обухвата: оцјену наставних предмета, начина предавања, начина извођења вјежби, квалитет наставника и сарадника. Оне су израз задовољства студената реализацијом студијских програма по наведним областима. Анкетирају се и алумнији и послодавци о студијским програмима.

Универзитет редовно проводи Анализу студијских програма, чија је сврх унапређења студијских програма. Комисија за обезбијеђење квалитета радила је анализе заинтересованих страна (документи су приложени у Апликацији и налазе се у архиви Агенције):

- анализа о структури уписа студентске популације;
- анализа о атрактивности студијских програма;
- анкета дипломираних студената;
- анкета задовољства послодоваца;
- анкета о вредновању задовољства студената радом Студентске службе, информисаношћу, радом библиотеке, хигијеном;
- анкета о вредновању студената који су одустали од школовања и
- анкета о вредновању квалитета наставног процеса на Универзитету.

На основу спроведеног анкетања студената, послодоваца и алумнија, те Извјештаја које је сачинила Комисија за обезбијеђење квалитета студијских програма, процедура за ревизију студијског програма Психологија покреће се на ННВ и Сенату.

9.3 Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.

Универзитет је усвојио Стратегију интернационализације за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf) и акциони план за реализацију Стратегије за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf).

С обзиром да су ово новоусвојени документи, Комисија није имала увид у документ о евалуацији овог акционог плана.

Раније је на снази био документ Правци и циљеви међународне сарадње Универзитета Бијељина (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf).

Један од циљева међународне сарадње био је „Повећање мобилности особља и студената.

9.4 Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената

Евиденција физичких ресурса на Универзитету прави се сваке године, гдје је јасно видљиво који ресурси су специфични на студијском програму Психологија (налази се у архиви Агенције). Квалитет ресурса (библиотека, администрација) прати се путем анкетања наставног и ненаставног особља (Извјештај о евалуацији управљања и условима рада на Универзитету

Бијељина, у Апликацији дати извјештаји за 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018 годину, налази се у архиви Агенције). Анкетирање се обавља на основу одредаба Правилника о обезбјеђењу квалитета на Универзитету Бијељина (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf), односно верзији из 2013. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta.pdf) и студената (документ Задовољство студената радом служби Универзитета и квалитетом студија у 2013-2018 год). Посебно је урађена анализа новонабављене литературе у библиотеци за период 2013-2018 (документ у прилогу Апликације), гдје је видљиво да је за потребе студијског програма Психологија купљено 77 (у периоду 2013-2016), односно 54 јединица (у периоду 2016-2018).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Усвојене Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене
- Студијски програм Психологија је промијењен у складу са прописима (максимално 20 ECTS), уважавајући наведене документе
- Периодично се евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихова релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља
- Редовно се проводи евалуација ресурса од стране менаџмента и проводе анкете међу запосленима и студентима о степену задовољства са постојећим ресурсима

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- Редовно пратити и анализирати повратне информације добијене током евалуације студијског програма и исте користи за иновирање и унапређења програма
- Унаприједити међународну сарадњу кроз реализацију Акционог плана Стратегије интернационализације и редовно евалуирати остварење плана
- Унаприједити систем анкетирања студената у вези са задовољством постојећим ресурсима за извођење наставе

КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)

10.1 Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.

Универзитет има документ Правци и циљеви развоја међународне сарадње (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf) и Стратегију интернационализације 2020-206 са Акционим планом (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf).

Универзитет је формирао Центар за међународну сарадњу (<http://www.ubn.rs.ba/centar-za->

[medunarodnu-saradnju](#)). Један од задатака овог центра односи се на: мобилност студената и наставника.

Предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње. Да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Заједно са партнерима, Универзитет је аплицирао пројекат VIRAL, који је одобрен и налази се у реализацији (<http://viralerasmus.org/>). Представници Универзитета су учествовали на састанцима и промоцији Erasmus+.

На сајту Центра дат је преглед мобилности студената и наставника у претходном периоду (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Видљиво је да су студенти били учесници научних конференција или су боравили на међународним едукацијама.

Универзитет није задовољан досадашњом међународном сарадњом и сматра да је то једна од слабости и планира да посвети посебну пажњу развоју међународне сарадње.

10.2 Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.

Процедуре за провођење стратегије за међународне аспекте рада на Универзитету прописане су Стратегијом интернационализације Универзитета Бијељина 2020. – 2026. У Стратегији је прописан појам и значај интернационализације, стратешка одређена Универзитета у вези међународних аспеката рада, стратешки циљеви везани за област науке, високог образовања и трансфера знања и технологија, стратешко позиционирање у регији, Европи и глобално, приоритети међународне сарадње, билатерални и мултилатерални споразуми о сарадњи, стратешка партнерства, мрежно повезивање са страним организацијама, учешће у програмима ЕУ, инклузија у интернационализацији, те акциони план из мобилности.

Потребно је нагласити билатералне уговоре о сарадњи са више универзитета и високих школа из Србије. Универзитет је потписао 9 билатералних уговора са високошколским установама у региону, гдје су регулисали процедуре размјене студената (<http://www.ubn.rs.ba/bilateralni-sporazumi>). Са овим високошколским установама остварена је размјена професора и студената, заједничко организовање научних и стручних конференција, учешће професора и студената Универзитета Бијељина на научним конференцијама у Србији. Универзитет је реализовао одређен број активности у овом сегменту (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>).

Међународна сарадња Факултета за психологију остварена је на основу Споразума о сарадњи са Психолошким савјетовалиштем Универзитета у Нишу. Извршена је седмодневна размјена студената. Значајан допринос у погледу студентске размјене дало је Психолошко савјетовалиште које ради у оквиру Факултета за психологију Универзитета „Бијељина“, учешћем на заједничким

активностима које је од свог оснивања имало са Психолошким савјетовалиштем за младе при универзитетском културном центру у Нишу. Са овим Савјетовалиштем, путем Споразума о сарадњи, реализован је велики број активности, а студентима Факултета за психологију је омогућено на разноразним активностима, међу којима су учешће на међународним студентским конференцијама. Факултет за психологију сваке године организује стручни скуп под називом "Сајам менталног здравља". Такође, организована је научна конференција са међународним учешћем „Ментално здравље – психијатријски, психотерапијски и психолошки аспекти“ 2018. Са ове конференције објављен је зборник радова и они се налазе у библиотеци Универзитета.

Међутим, предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње, да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Током разговора са студентима, Комисија се увјерила да постоји велики интерес студената за учешће у програмима међународне размјене.

10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.

Међународна мобилност студената и наставног особља највећим дијелом реализована је путем учешћа на међународним научним конференцијама (Табела <http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Студенти подносе извјештај Декану Факултета за психологију и Канцеларији проректора, о чему проректор информише Сенат кроз зборну анализу извјештаја студената са других студијских програма.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Дефинисани су Правци и циљеви развоја међународне сарадње
- Постоји Правилник о академској мобилности студената
- Усвојена нова Стратегија интернационализације и Акциони план за период 2020-2026
- Проводе се одређени облици мобилности студената (учешће на међународним конференцијама)
- Постоји велики интерес студената за учешће у мобилности

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Интензивирати и проширити међународну сарадњу*
- *Донијети нови Правилник о мобилности заснован на Моделу развијеном унутар структуралног STINT пројекта,*
- *Развијати људске ресурсе, тражити међународне партнере и аплицирати путем ЕУ програма на заједничке студијске програме (Joint Degrees). При овоме успоставити сарадњу са високошколским установама које имају приближно сличне студијске програме,*
- *Формирати канцеларију за међународну сарадњу на високошколској установи, у складу са*

- финансијским средствима размотрити могућност запослења више од једне особе,*
- *Достављати апликације за Erasmus+ кредитну мобилност кроз ICM компоненту, али и побољшавати извршност Универзитета кроз апликације Jean Monnet компоненте,*
 - *На Универзитету у сарадњи са надлежним институцијама из области високог образовања организовати ERASMUS + дане или друге догађаје којима се подиже свијест студената и академског особља о значају и могућностима мобилности.*

КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената- Психологија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

КОНАЧНА ОЦЈЕНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА: Психологија

III

Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
Пољопривредна производња	Први циклус	Дипломирани инжењер пољопривреде - 240 ECTS

Критеријум 1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)

1.1. Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања

Универзитет у Бијељини је потпуно интегрисан са наглашеним функцијама заједничких тијела. Као један од четири организационе јединице, функционише Пољопривредни факултет. На њему се организује настава на два студијска програма, Пољопривредна производња и Агроекономија. Студије на овом факултету трају четири године и по окончању студија стиче се звање *дипломирани инжењер пољопривреде* и остварених 240 ECTS и *дипломирани инжењер агроекономије* и остварених 240 ECTS.

Као главни разлог покретања студијског програма руководство Универзитета истиче да данас већину обрадиве пољопривредне територије на подручју Семберије чине породична пољопривредна газдинстава, те је потребно образовање и специјализацију усмјерити на подручје фарма менаџмента, а наставне програме развијати у том правцу.

Такође, развојем тржишне привреде економски токови су последњих деценија добили нове правце развоја. Све више се проширује улога образованих агроекономиста, а потреба за кадровима овог усмерења прогресивно расте.

Основ за додатни значај улоге данашњих дипломираних агроекономиста расте због мултифункционалности руралних подручја. Достижање већег привредног раста није могуће без развоја како секундарног тако и терцијалног сектора у овим подручјима.

Комисија је мишљења да је студијски програм пољопривредна производња и више него оправдан са становишта микролокалитета у коме Универзитет дјелује, те потреба тржишта рада и потпуно

подржава сва настојања Универзитета за одржавање и даљи развој овог студијског програма.

Током ове анализе, Комисија је посматрала политику осигурања квалитета универзитета (политика квалитета се доноси на том нивоу!) и активности факултета/студијског програма у њеној имплементацији.

Политика осигурања квалитета званично је ступила на снагу са усвојеном *Политиком квалитета Универзитета Бијељина* од 15.05.2013. године (Број: 02-694-1 /13) доступној на веб страници Универзитета (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_kvaliteta_UBN.pdf).

Универзитет је усвојио нову *"Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2020-2026."*, и иста је доступна на званичној веб страници високошколске установе https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_2020-2026.pdf.

Нова Стратегија је наставак *Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2013-2019."*, која је такође доступна на веб страници "Универзитета Бијељина"

http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_Univerzитета_Bijeljina_2013-2018.pdf.

То доказује да универзитет редовно ревидира своју стратегију.

Увидом у предметну Стратегију, која је усвојена за период од шест година, видљиво је да Стратегија има све кључне елементе који обезбеђују квалитет на Универзитету, усклађене са другим документима Универзитета. У тачки VII приказана је анализа ресурса за обезбеђење квалитета у наставном процесу, док су у Циљевима (тачка XII) посебно издвојени стратешки циљеви који се односе на унапређење квалитета студијских програма и развој нових, те Осигурање квалитета у циљу повећања ефикасности студирања.

У децембру 2019. године Сенат Универзитет је донио нову *Стратегију обезбеђења квалитета на Универзитету* (Бпој: 02-3188-6/19), заједно са *Акционим планом за реализацију циљева Стратегије обезбеђења квалитета* која је такође доступна на веб страници Универзитета на следећем линку: http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_osiguranja_kvaliteta.pdf.

Увидом у нову Стратегију обезбеђења квалитета видљиво је да су унапређени циљеви нове Стратегије, што посебно укључује континуирано спровођење поступака самовредновања, утврђивање фактора који утичу на осигурање квалитета кључних процеса, остваривање интеракције односно јединства образовног и научно истраживачког рада, укљученост свог особља у интерни систем обезбеђивања квалитета, активно учешће студената, његовање културе квалитета и осигурање јавности у раду. У Стратегији осигурања квалитета обухваћено је више области које се односе на унутрашње обезбеђење квалитета студијских програма: статус студијских програма, наставни процес, научно-истраживачки и стручни рад, вредновање студентског рада, опремљеност за образовање и научно-истраживачки рад (уџбеници, литература, библиотечки и информатички ресурси), развој људских и физичких ресурса, улога студената у самовредновању и провјери квалитета, систематско праћење и периодична провјера квалитета, квалитет наставника и сарадника, сарадња са другим високошколским институцијама и организацијама у земљи и иностранству, управљање високошколском установом и ненаставна подршка, јавност у раду.

Комисија је мишљења да ће измјене Правилника о обезбеђењу квалитета утицати на унапређење система осигурања квалитета на Универзитету, те у потпуности подржава настојања Универзитета да унаприједи постојећи систем.

1.2 Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија

Правни основ за провођење овог критеријума Универзитет Бијељина је поставио у Стратегије обезбјеђења квалитета 2020.-2026.

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_obezbjedjenja_kvaliteta.pdf)

и Правилнику о обезбјеђењу квалитета

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf).

Као подорганizacione јединице Универзитета формирани су центри: Центар за истраживачку дјелатност, Центар за међународну сарадњу и Центар за континуирану едукацију (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centri>). Усвојени су документи који дефинишу оснивање и рад центара, усвојени њихови планови рада. Формирани центри раде кратко, те се ефекти њиховог рада очекују у наредном периоду. Иако дјелују као подјединице Универзитета, сваки од центара подједнако утиче на активност свих студијских програма, па тиме и Пољопривредне производње. Комисија је мишљења да ће рад ових центара, уз остале активности, свакако допринијети унапређењу рада високошколске установе и задовољењу потреба друштва и студијског програма Пољопривредна производња.

Међународна сарадња на Универзитету „Бијељина“ се одвија кроз рад Центра за међународну сарадњу (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju>). Основни пропис на основу којег ради Центар је Правилник о међународној сарадњи (Одлука Сената Број: 02-1674-1/15, од 03.07.2015; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_medjunarodnoj_saradnji.pdf). Поред тога, усвојен је документ „Правци и циљеви развоја међународне сарадње на универзитету“ (усвојеном на Сенату број: 03-1594-1/15 од 02.06.2015.). Овим настојањима ће допринијети усвојена Стратегија интернационализације Универзитета „Бијељина“ 2020-2026 (Број: 02-3322-14/20; сајт

http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf), са Акционим планом Стратегије интернационализације на Универзитету „Бијељина“ (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf), планови везани за мобилност и укључење у међународне пројекте, те интензивирање стручних активности у циљу пружања савјета и помоћи привреди, друштвеној заједници и становништу.

Активности у оквиру научноистраживачког рада координишу се путем Канцеларије проректора за научни рад и међународну сарадњу. Важећи интерни прописи

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_naucnoistrzivackom_radu.pdf) стимулишу активно учешће наставника и студената студијског програма Пољопривредне производње (пројекти, научне конференције, семинари итд).

Представници овог студијског програма били укључени у организацију и активно учествовали у научним конференцијама са међународним учешћем „Село и пољопривреда“ 2018., 2019. и 2020. године, слати на стручна усавршавања у Републику Србију и Сјеверну Македонију, а Пољопривредни факултет учествује у Erasmus+ пројекту VIRAL, односно пројекат везан за ИТ комуникације у пољопривреди <http://viralerasmus.org>.

Током разговора са наставницима Пољопривредног факултета, Комисија је добила информације о начину спречавања плагирања туђих резултата приликом писања завршних радова. То је дефинисано и у Правилнику о завршном раду. Информатичар који је запослен у рачунском центру пред члановима Комисије је демонстрирао поступак приликом поређења текста завршног рада са

текстовима доступним на Интернету.

С обзиром на тренутни број организационих јединица и студијских програма, а након тродневног боравка на установи, Комисија је мишљења да тренутни систем обезбјеђења квалитета осигурава претпоставке за развој и напредак високошколске установе, а тиме и студијског програма Пољопривредна производња, те пружа подршку побољшању наставног процеса, истраживачког рада, доприноси развоју друштва, те управљачким и административним процесима.

1.3 Политика подржава развој културе квалитета у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе

Наставници, административни радници и студенти су укључени у активности, развоја, реализације и унапређења студијског програма Пољопривредна производња. У разговору са руководством и академским особљем Универзитета и Пољопривредног факултета, Комисија је дошла до сазнања да се сви захтјеви везани за студијске програме процесуирају на начин да се раде анализе по свим појединачним критеријумима за акредитацију, анализе везане за уписну политику и наставни процес, анализе за наставно и ненаставно особље, анализе физичких ресурса, доноси се финансијски план улагања средстава из добити, анализа управљања информацијама, анализа научноистраживачког рада и анализа алумниста. Анализе се раде на нивоу ННВ, Сената, Комисије за квалитет, Студентског парламента и других тијела. Подаци добијени током ових анализа су дио Самоевалуационих извјештаја (Доказ: Самоевалуациони извјештаји – налазе се у архиви Агенције).

У циљу прикупљања информација о квалитету студијских програма, проводе се различити облици анкета, које обухватају унутрашње и вањске учеснике. У *Процедури за праћење и мјерење задовољства корисника услуга, Упуству за анкетирање и другим актима* (сви акти се налазе на сајту <http://www.ubn.rs.ba/propisi>) дефинисани су поступци анкетирања и методологија анализе и интерпретације података добијених анкетирањем на студијском програму Пољопривредна производња. Комисија за обезбјеђење квалитета усваја план спровођења анкете и анализе квалитета на универзитету

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/5.godisnji_plan_anketnog_vrednovanja_i_analiza.pdf).

Анкетирање за прикупљање мишљења обухвата: редовне студенте, алумни студенте, студенте који су одустали од даљег студирања на студијском програму, запослене на Универзитету, послодавце који запошљавају дипломиране студенте Универзитета и друге кориснике (локална заједница, Завод за запошљавање, представници привреде). У Упуству за анкетирање детаљно су описане радње током и послје анкетирања, начин попуњавања образаца и друго. Као и у другим областима, и овдје подаци исказани су на нивоу Универзитета и подаци по студијским програмима (Докази су извјештаји који су приложени у Апликацији). Као додатни доказ, од великог броја различитих проведених анализа, које је Комисија имала на увид, Комисија прилаже Извјештај о анкетном вредновању послодаваца о запосленима који су завршили студије, те Одлуку Сената о спроведеним анализама (Докази 15.-16).

Универзитет је увео информациони систем што значајно олакшава и убрзава процес прикупљања и обраде података.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Планирање, провођење, анализа и унапређење унутрашњег осигурања квалитета је добро планирана. Универзитет има усвојене документе Политика квалитета, Правилник о обезбјеђењу квалитета у којима су јасно дефинисани поступци унутрашњег обезбјеђења квалитета.
- У Правилнику о обезбјеђењу квалитета дефинисане су улога, одговорности и надлежности органа Универзитета (Управни одбор, Сенат и ННВ-а), тијела одговорна за праћење, њихове надлежности, начин рада, поступак самовредновања и оцјена квалитета. За оперативно провођење унутрашњег обезбјеђења квалитета су задужени Комисија и Одбор за обезбјеђење квалитета чије су надлежности, такође, дефинисане у Правилнику.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачкм функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем центара за међународну сарадњу, издавачку дјелатност и континуирану едукацију.
- Руководство, наставници, административни радници и студенти студијског програма Пољопривредна производња укључени су у све фазе унутрашњег осигурања квалитета, директно путем прикупљања података о реализацији индикатора квалитета и индиректно путем Научно-наставног вијећа Факултета, путем органа и тијела Универзитета у току планирања, анализе и унапређења квалитета.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета на студијском програму Пољопривредна производња је чврсти дио система унутрашњег обезбјеђења квалитета Универзитета Бијељина.
- Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачкм функцијама, доприносу друштву и научноистраживачком раду, а што је подржано оснивањем три центра у области међународне сарадње, издавачке дјелатности и континуиране едукације.
- Усвојена је Стратегија интернационализације 2020-2026 са Акционим планом
- Наставници са студијског програма Пољопривредна производња учествују у организацији научних и стручних конференција
- Универзитет редовно проводи поступке прикупљања мишљења заинтересованих страна о квалитету на универзитету (локална заједница, представници привреде), при чему се прикупљају и анализирају релевантни подаци који се односе на студенте, наставнике и остале ресурсе.
- Универзитет користи постојеће информационе алате и алате доступне на интернету за обраду података везаних за квалитет рада (подаци који се односе на студенте, наставно и ненаставно особље, материјалне ресурсе)

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *У свим стратешким документима и документима система обезбјеђивања квалитета размотрити могућност раздвајања индикатора система обезбјеђивања квалитета који*

се односе Универзитет у цјелини од индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе на ниво Пољопривредног факултета, односно на ниво студијског програма Пољопривредна производња, те исте надzirати и давати приједлоге за побољшање

- Интензивније укључити наставнике и студенте студијског програма Пољопривредна производња у реализацији Стратегије интернационализације
- Током припреме годишњих извјештаја о раду центара, посебно издвојити активности које су реализоване на студијском програму Пољопривредна производња.
- Дефинисати кључне индикаторе система обезбјеђења квалитета за појединачне студијске програме (на примјер, Пољопривредна производња), који ће се системски процесуирати кроз информациони систем.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика обезбјеђивања квалитета- Пољопривредна производња

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

IV

Критеријум 2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране

Универзитет има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма. Начин успостављања студијских програма дефинисан је *Правилником о доношењу измјени и допуни студијских програма* из јуна 2014. године. Поменути Правилником дефинисано је да поступак израде новог студијског програма започиње елаборатом оправданости покретања студијског програма који се након усвајања од стране Сената Универзитета доставља надлежном Министарству Републике Српске за добијање дозволе за извођење студијског програма (лиценцирање). Поменути документ може се пронаћи на званичној веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti у категорији „СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ“. Детаљан опис поступака за обезбјеђење квалитета студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_obezbjedjenje_kvaliteta_studijskih_programa_Univerzitet%D0%B0_Bijeljina.pdf), и поступака током иновирања студијских програма дат је у одговарајућим процедурама усвојеној на сједници Сената 05.08.2020. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf).

На основу иницијатива Алумнија, Пољопривредног сектора, Студентског парламента и Комисије за обезбјеђење квалитета, Наставно-научно вијеће Факултета проводи анализу за ревизију студијских програма и то предлаже Сенату на усвајање. У току разматрања иницијативе у анализи учествују све унутрашње и вањске заинтересоване стране, међу којима студенти, бивши студенти, послодавци итд) Комисија за квалитет припрема Извјештај о спроведеним анализама са препорукама и на крају године доставља Сенату ради усвајања (Докази 14. и 49.).

2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса

Током утврђивања потребе за креирање нових и иновирање постојећих студијских програма Универзитет обавља широке консултације, а одлуке доноси на основу потребе тржишта рада (запошљивост) и потребе локалне заједнице (доказ је низ записника са састанака представника студијског програма Пољопривредна производња, односно Пољопривредног факултета и Универзитета са заинтересованим странама, који се налазе у архиви Агенције).

Студијски програм Пољопривредна производња припада Пољопривреди, рибарству, шумарству и ветеринарству (Област образовања), односно Пољопривреда и рибарство (поље образовања) и Биљна производња (Дисциплина образовања), а што је у потпуности усклађено са Правилником о областима образовања број: 07.05/020-1908/14 од 28.07.2014. године који је донијело Министарство просвјете и културе Републике Српске.

(Доказ: Елаборат за оснивање студијског програма Пољопривредна производња, који је приложен у Апликацији и налази се у архиви Агенције и сајт <https://www.ubn.rs.ba/poljoprivredna-proizvodnja>), што је у складу са важећим актима који се примјењују у овој области. Увидом у курикулум види се да су испоштовани принципи мултидисциплинарности током стицања знања студената. Такође, јасно су дефинисани циљеви студијског програма, резултати учења, матрица исхода учења, академски назив у складу са номенклатуром академских назива Републике Српске (дипломирани инжењер пољопривреде), услови за упис на студијски програм, листа обавезних и изборних предмета, садржај сваког појединачног предмета, укључујући садржај теоретске и практичне наставе, методе извођења наставе, вредновање рада студента, самостални рад студента, облици провјере знања, критеријуми и услови за пренос ECTS, доказ о подударности са другим студијским програма, те обавезе студената и динамика студирања.

2.3 Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

Циљеви студијског програма су јасно написани и доступни су јавности (<https://www.ubn.rs.ba/ciljevi-pp>). За сваки појединачни предмет постоји дефинисан циљ, резултати учења и садржај који је потребно изучити за постизање циља и исходи учења. Они су међусобно усклађени. Комисија је мишљења да се овако детаљно дефинисаним резултатима учења Универзитет у потпуности испуњава извршност Универзитета, са извршним начином повезивања резултата учења са свеобухватним квалификацијским оквирима.

Развој студијског програма Пољопривредна производња и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета, а односе се на повећање ефикасности студирања и побољшање квалитета студијских програма, наставног процеса и услова рада. Након дипломирања студент посједује следеће компетенције: ријешавање конкретних проблема у производњи и преради пољопривредних производа, организовању производње, дораде и промета

сјемена, производњи садног материјала воћака и винове лозе, подизању и њези воћњака и винограда, креирање и спровођење програма заштите, валидну процјену ризика од појаве и ширења штетних организама, ризика примјене хемијских мјера контроле по људе и животну средину, те управљања, руковођења, планирања, пројектовања и консалтинга пословних система пољопривреде и прехрамбене индустрије.

У поступку лиценцирања студијског програма Пољопривредна производња урађена је детаљна анализа упоредивости са сличним студијским програмима у региону: Пољопривредни факултет Универзитета у Београду, Агрономског факултета Свеучилишта у Загребу и Биотехничког факултета Универзитета у Љубљани) (Доказ 22. и доказ елаборати за формирање студијског програма Пољопривредна производња, који се налазе у архиви Агенције).

Анализом осталих стратешких докумената и докумената система обезбјеђивања квалитета, Комисија је утврдила усклађеност развоја студијских програма са кључним циљевима којима се постиже извршност Универзитета.

2.4 Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-ЕНЕА)

Исходи учења су утврђени и детаљно описани у Елаборату, а јавно су доступни на сајту (<http://www.ubn.rs.ba/index.php/ishod-procesa-ucenja-pp>). За студијски програм Пољопривредна производња постоји одговарајућа документација (Доказ 22.) у којима се налазе резултати учења усклађени према генеричким дескрипторима нивоа, односно према нивоу б., као и резултати учења појединачних предмета усклађени према резултатима учења студијског програма. Такође израђена је матрица резултата учења из сваког појединачног предмета, те кључна знања, вјештине и компетенције стечена његовим завршетком. За студијски програм постоји дефинисан укупан број сати теоријске наставе, укупан број сати вјежби на Универзитету и у локалној заједници, број сати других облика наставе (семинари, истраживачки рад), број сати самосталног рада студената.

Програм је урађен у складу са европским смјерницама реформе високог образовања садржаних у Болоњској декларацији (увођење Европског система преноса бодова, промовисање мобилности студената и наставног особља, усвајање нове структуре студија) и Лисабонској конвенцији (односи се на узајамно признавање квалификација високошколског образовања у европском региону).

Комисија је утврдила да сви студијски програми имају јасно дефинисане резултате учења у потпуности усклађене са генеричким дескрипторима у складу са Одлуком о усвајању Основа квалификацијског оквира у Босни и Херцеговини и свеобухватних оквира, односно Европског квалификацијског оквира за цјеложивотно учење (EQF LLL) и Квалификацијског оквира Европског простора високог образовања (QF ЕНЕА) (Доказ 22: Студијски програм Пољопривредна производња, странице 9. и 10. Одлуке о усвајању Основа квалификацијског оквира у БиХ).

2.5 Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијелу према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђивања квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области

За сваки предмет дати су сљедећи подаци: назив предмета, наставник, статус предмета, година студија/семестар, услов за слушање наставе, матичност предмета (научна област, научно поље, ужа научна област), циљ предмета, исходи учења, садржај предмета (предавање и практична настава), методе извођења наставе, литература (обавезна и допунска), метрика предмета изражено у ECTS, вредновање студента (предиспитне обавезе и завршни испит) (сајт <https://www.ubn.rs.ba/poljoprivredna-proizvodnja>).

Сенат Универзитета 2020. године усвојио Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре предмета и силабусу, а који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. Према одредбама Правилника 1 ECTS кредит представља 30 сати радног оптерећења студента, при чему је 10-12,5 сати предвиђено за практичну наставу, а преостали дио на све остале активности студента. Предвиђено радно оптерећење је горња граница 1 ECTS на европском нивоу гдје 1 ECTS представља 25-30 сати студентског оптерећења. Увидом у документацију студијског програма Пољопривредна производња, Комисија се увјерила да је Правилник у потпуности испоштован.

2.6 Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научном/умјетничком истраживању у оквиру студијског програм

Анализом наставних планова и програма студија Пољопривредна производња, види се да исти има интердисциплинарни карактер, јер, осим предмета из дисциплине пољопривредне производње укључује више предмета из других пољопривредних дисциплина, те предмете из хемије.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет је усвојио и примјењује правилнике и процедуре, које се односе на усвајање и измјене студијских програма, па тако и студијског програма Пољопривредна производња (Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма из 2014. године, Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма и Процедуре за преиспитивање и иновирања студијских програма).
- Евидентно је задовољство садашњих студената и алумни студената са нивоом знања које стичу током реализације студијског програма Пољопривредне производње

- Послодавци су задовољни знањем и вјештинама студената које су запослили
- Развој студијског програма Пољопривредна производња и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета
- Током развоја студијског програма Пољопривредна производња обезбјеђена је усклађеност поступака са кључним циљевима којима се постиже извршност Универзитета
- Током развоја студијског програма Пољопривредна производња проведена је упоредивост са сличним студијским програмима у региону
- Постоји Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре и силабуса предмета.
- Одређивање ECTS бодова је усклађено са ECTS User Guide 2015, односно документима болоњског процеса којима се дефинише радно оптерећење.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Наставити процесе сталног унапређења постојећег студијског програма уважавајући важеће прописе*
- *Наставити сталне измјене резултата учења у односу на захтјеве здравственог и сродних сектора,*
- *У сарадњи са представницима послодаваца и другим актерима који утичу на тржишта рада, радити на увођењу нових студијских програма на Пољопривредном факултету*
- *Именовати ECTS координатора на Пољопривредном факултету,*
- *Направити расподјелу радног оптерећења студената по седмицама извођења наставе за сваки студијски програм, са јасном расподјелом радног оптерећења на врсте извођења наставе (теоретска настава, практичан рад, семинари, истраживачки рад, добровољни рад, семинарски рад, пројекти, радионице, студије случаја, рад код куће)*
- *Унаприједити практични дио студијског програма и прилагодити га потребама студената, локалне заједнице и тржишта рада*

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма- Пољопривредна производња

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

Критеријум 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

3.1 Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.

Током разговора са наставницима са студијског програма Пољопривредна производња, Комисија је информисана о њиховим ставовима у вези са статусом, платом, позицијом, подршком напредовању и учешћу на научним конференцијама итд. Јасно је видљиво њихово задовољство статусом на Универзитету, односом оснивача и менаџмента Универзитета према њима. Међу наставним особљем је видљива позитивна енергија и међусобно уважавање.

Наставници и сарадници у процесу наставе изградили су посебан однос, на чији начин је обезбјеђена интеракција између наставника и студената ван времена одређеног за редовну наставу

и консултације. Студент има могућност да се наставнику или сараднику обрати путем електронске поште, те тако да добије све упуте и смјернице везано за наставне активности. На овај начин либерализовани су критеријуми консултација. Наиме, за разлику од ранијег принципа по коме се студент могао обратити наставнику везано за предметну материју само у времену одређеном за консултације, данас је на Универзитету напуштен тај принцип, тако да се поред те, класичне, могућности студенти служе и непосредним обраћањем путем електронске поште. Овај концепт нарочито је битан код израде семинарских радова и дипломских радова, гдје се наставник-ментор са студентима о свему договарају путем електронске поште.

У разговору са студентима, Комисији је потврђено да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената (у академској 2020/21 години однос наставник: студент је 1:2,6). (Доказ 33.1)

3.2 Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку

Током разговора са студентима (25 студената), студенти потврдили да се све одредбе Правила студирања у потпуности поштују од стране наставног особља. Додатно, током овог разговора, Комисија је такође информисана да је однос са наставним особљем на изузетно високом нивоу и да се оцјена студената формира искључиво на основу њиховог знања. Више студената са којима је Комисија разговарала показали су огромну енергију и научни ентузијазам. Као резултат студентских истраживачких активности, они су презентовали своје радове на научним конференцијама у Бијељини у Србији. Студенти су потврдили да имају потпуну подршку од наставника у току ваннаставних активности.

Један од начина на који се студенти стимулишу да преузму активну улогу у креирању процеса учења јесте укључивање у научно-истраживачке активности, каква су три научне конференције под називом Село и пољопривреда, одржане од 2018. до 2020. године <https://www.ubn.rs.ba/konferencije>.

Увидом у достављене документе, као и током разговора са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је стекла мишљене да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету и да на тај начин активно утичу на квалитет Универзитета и студијских програма. Поред тога, кроз учешће у раду органа и тијела универзитета, студенти остварују своја права.

3.3 Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма

Вредновање рада студента прописано је посебним поглављем у Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). Предметни наставник обавезан је на првом часу наставе да упозна студента са облицима праћења рада, предиспитним и испитним

обавезама, терминима и начином провјере знања, карактером и садржином завршног испита и начином формирања оцјене. Детаљна правила везана за провјеру знања студента, оцјене и могућности студента уколико није задовољан оцјеном, регулисана су [Правилником о полагању испита \(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf\)](http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf), који има основ у [члановима 80-82 Статута](#). Систем бодовања формулисан је на начин да студент за предиспитне обавезе може добити максимално 50 бодова, те за завршни испит такође 50 бодова. Знање студената се провјерава и вреднује примјеном сљедећих облика провјере: испит, колоквијум, тест и активност студената. Евиденција о оцјењивању студената води Студентска служба и предметни наставник и сарадник. Наставник је обавезан да јавно саопшти студентима резултате о освојеним бодовима. Оцјењивање се врши оцјенама од 5 до 10, гдје је 5 непролазна оцјена, која се не евидентира у индексу.

Надаље, Комисија посебно цијени Одлуку о праћењу испитних активности (бр.02-844-1/13, од 06.09.2.13) којом се обавезује менаџмент Универзитета, односно да директор Универзитета повремено прати испитне активности, а све у циљу побољшања испитног процеса, регуларности спровођења испита и заштите права студената (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/Odluka_o_pracenju_ispitnih_aktivnosti.pdf).

3.4 Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање

Испити као и сви други провјере знања су јавни. Испит се спроводи под надзором наставника и сарадника. Уколико се испит организује усмено наставник треба да омогући свим заинтересираним странама да присуствују испиту. Резултати писменог завршног испита објављују се у року не дужем од седам дана. Наставник је дужан да студента на његов захтјев упозна са недостатцима његовог рада.

Такође, студент може на оцјену упутити жалбу декану факултета који, у случају оправданости захтјева, формира трочлану комисију пред којом студент полаже испит. Предметни наставник не може бити члан поменуте комисије. Послије три неуспјела полагања испита, студент такође има право да полаже пред Комисијом. Процедуре на основу којих студенти могу покренути жалбени поступак су јавно доступне (канцеларија проректора за наставу <http://www.ubn.rs.ba/prigovor-na-ocjenu>, <http://www.ubn.rs.ba/form/zalbena-prijava>).

3.5 Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство

Правилник о изради и одбрани завршног рада (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/3.pravilnik_o_izradi_i_odbrani_zavrshnog_rada.pdf) у потпуности дефинише начин оцјењивања израде и начин оцјењивања завршног рада. Овај правилник дефинише: Процедuru избора ментора, пријаву, израду, одбрану и оцјену завршног рада, те садржај завршног рада, изглед и форму завршног рада. Осим штампане верзије, студент је у обавези да приложи електронску верзију рада.

3.6 Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима

Активан ангажман студената у процесима управљања на Универзитету Бијељина дефинисани су кроз сљедеће документе:

- Политика квалитета универзитета Бијељина,
- Стратегија развоја Универзитета Бијељина,
- Правилник о обезбјеђењу квалитета Универзитета Бијељина,
- Пословник о раду Сената Универзитета Бијељина,
- Правилник о студентском вредновању квалитета наставног процеса,
- Правилник о изборима за студентски парламент,
- Правила Студентског парламента Универзитета Бијељина

Сви документи доступни су на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti

Увидом у достављене документе, као и разговором са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је мишљена да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету путем које утичу на квалитет Универзитета и студијских програма, али и остварују своја права.

Комисија посебно цијени укљученост студената у четири кључна органа на Универзитету: Управног одбора Универзитета, Сената Универзитета, Комисије за квалитет и Одбора за квалитет (Докази 25.-28.), што је гаранција система обезбјеђивања квалитета са аспекта студената.

Такође, ставови студената се изражавају кроз различите анкете као нпр. Анализа о структури уписа студентске популације, анализа атрактивности студијских програма, анализа анкетног вредновања послодаваца, анализа мишљења алумни асоцијације, анализа квалитета наставног процеса, анализа научно-стручног усавршавања и слично. На основу проведених анкета раде се различити извјештаји. У мноштву извјештаја, који се раде за сваку академску годину, као доказ а Комисија прилаже Извјештај о атрактивности студијских програма за 2019. годину (Доказ 29.) те Извјештај о квалитети наставног процеса 2017.-2018. година (Доказ 30.)

Комисија такође цијени координацију студената у процесима одлучивања, јер се сви захтјеви студената углавном усмјеравају путем Студентског парламента, који представља студенте и њихове интересе. У разговорима са студентима сви су исказали задовољство радом студентског парламента. Комисија је утиска да су сви студенти у потпуности упознати о начинима њиховог учешћа у управљачким структурама и начинима остваривања њихових права и утицаја на квалитет Универзитета

3.7 Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере

У оквиру Психолошког савјетовалишта студентима је обезбјеђено савјетовање о будућем развоју каријере.

Студенти су изразили задовољство начином и помоћи који имају од стране наставника. Наставно особље комбинује различите врсте практичног рада на околним газдинствима не само из

дисциплине пољопривредне производње, што је посебно цијењено од студената за њихову будућу каријеру, посебно што већина њих има своја властита газдинства у околици Бијељине. Ипак студенти су мишљења да се практични дио треба унаприједити и интензивирати, јер им исто може помоћи у даљој каријери.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Процедуре за полагање испита дефинисане су у Правилнику о полагању испита, Правилима студирања на првом и другом циклусу студија и Правилнику о изради и одбрани завршног рада. Документи предвиђају начин оцјењивања током наставе и током полагања завршног испита. Сви документи се налазе на сајту и јавно су доступни.
- На првом часу су студенти упознати са начином учења, вредновања знања и својим правима.
- Предвиђене су жалбене процедуре у случајевима незадовољства оцјеном.
- Студенти су укључени у рад Управног одбора, Сената, Комисије за обезбјеђење квалитета, ННВ и стручна вијећа.
- Усвојено је више приједлога студената везано за унапређење студијских програма.
- На Универзитету постоји Студентски парламент

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *На почетку академске године усвојити распоред полагања испита*
- *Дигитализирати систем пријављивања испита и систем оцјењивања*
- *Са развојем информацијског система Универзитета размислити о могућности увођења е-индекса*
- *Диплому и Додатак дипломи обавезно издавати и на енглеском језику*
- *Проширити састав Комисије за квалитет и Одбора за квалитет представником сваке организационе јединице Универзитета*
- *Донијети Акциони план поступања по извјештајима о анкетирању*
- *Организовати округле столове и предавања стручњака из здравствене праксе (главне медицинске сестре, сестре са дугогодишњим искуством у раду на одређеним одјелима болнице, дома здравља или других служби), односно представника алумнија*
- *Студијског програма ускладити према каријерном одређењу студената*

КРИТЕРИЈУМ 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента- Пољопривредна производња

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)

4.1 Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на веб страници установе и у медијима

Процедуре којима су прописан упис студената доступне на званичној веб страници Универзитета https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti, категорија „СТУДЕНТИ“.

Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисана је у:

- Статуту (члан 89) (2012; пречишћени текст на сједници Сената одржаној дана 24.08.2016.године, утврђен је пречишћен текст Статута), сајт (Статут а на сједници одржаној дана 04.06.2019.године, Сенат утврдио пречишћен текст Статута; <http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>).
- Правилима студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из августа 2020 године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). (Претходни Правилник студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из јуна 2014. године, такође доступан на веб страници Универзитета на линку <http://www.ubn.rs.ba/akreditacija>).

Пријемни испит код уписа на студијски програм Пољопривредна производња полаже се из предмета Биологије, током којег кандидат може освојити максималних 60 бодова.

На студијски програм Пољопривредна производња могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета. Упис се врши на основу броја бодова са пријемног испита са сродног факултета и броја бодова из средње школе. Упис ових кандидата се врши у термину предвиђеним конкурсом (после уписа кандидата који су радили пријемни на Универзитету).

Статус студента стиче се закључивањем уговора о студирању, у коме су дефинисане права и обавезе студента и Универзитета. Такође, студент са посебним потребама има право на ментора и право да испит полаже на начин прилагођен његовим могућностима. У посебним случајевима дефинисаних Правилима, студентима се може одобрити мировање права и обавеза.

Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Пољопривредну производњу под условима прописаних Правилима. У случају измјене структуре студијског програма студент наставља своје студије према измјењеном студијском програму уз обавезу полагања разлике предмета у погледу године студија коју је завршио. Студентима је омогућено да у току студија може у склопу студентске мобилности провести најдуже једну годину на другој високошколској установи у земљи и иностранству, уз признавање остварених ECTS кредита стечених на другој установи.

У вези напредовања студената, на Универзитету се не изводе студијски програми другог и трећег циклуса. Будући да је ово питање не само образовно него општељудско и регионално које може имати утицаја на остатак младих људи у региону Семберије, Комисија охрабрује високошколску установу да у наредном периоду учини максималне напоре на увођење студијских програма другог и трећег циклуса.

Студентима са посебним потребама Универзитет одређује менторе. Комисија се увјерила да особе са потешкоћама имају приступ свим просторијама Универзитета. Универзитет располаже са лифтом, а постоји путни приступ за први спрат зграде у којој се обавља настава.

4.2 Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумјева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о

признавању.

Поступак признавања на Универзитету дефинисане су Правилником о признавању страних високошколских исправа доступног на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_priznavanju_stranih_visokoskolskih_isprava.pdf. Увидом у Правилник, Комисија је утврдила да, иако Правилник није усаглашен са одредбама Лисабонске конвенције о признавању, он садржи све одредбе о признавању формалних иностраних високошколских квалификација и периода студија. Међутим, Правилник не садржи одредбе које се тичу признавања осталих видова учења, што укључује признавање прекограничног образовања, заједничких степена, неформалног образовања, информалног учења, те признавања квалификација особа са недовољном документацијом укључујући избјеглице, расељена лица и лица у ситуацији сличној избјегличкој.

Увидом у Одлуку о академском признавању, Комисија за признавање извршила упоредбу кључних резултата учења студијског програма уз обавезу полагања додатних испит ако је студент није изучавао на другој високошколској установи, али да не постоји довољно детаљно образложење поступања Комисије за признавање. Такође, Одлуком није остављена могућност жалбе студента, иако је постојећим Правилником жалба на Одлуку/Рјешење омогућена.

4.3 Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили

Поступак издавања диплома дефинисан је у Статуту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>) и Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti). Садржај дипломе је усклађен са Правилником о садржају јавних исправа које издају високошколске установе број:07.023/052-2775/11 од 11.07.2011. године. Додатак дипломе се издаје према моделу Додатка дипломи као једног од докумената Europass-а Европске комисије <https://europa.eu/europass/eng>.

Увидом у додатак дипломи Универзитета, који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/dodatak_diplomi-model.pdf, Комисија је утврдила да се Додатак дипломи у потпуности издаје у складу позитивним законским прописима и да су у додатку дипломи садржане све информације које одређују квалификације које Универзитет издаје.

Комисија је такође информисана да се Додатак дипломи на енглеском језику издаје на захтјев дипломаната.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисан је у Статуту и Правилима студирања на првом и другом циклусу
- Правилник о студирању студената са инвалидитетом регулише услове за студирање особа са инвалидитетом те су на тај начин обезбијеђени услови за школовање свих заинтересованих.
- Студент може поднијети приговор на резултате пријемног испита и ранг листу.
- На студијске програме Универзитета могу се уписати и кандидати који су полагали

<p>пријемни испит на неком од сродних факултета.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Пољопривредну производњу. - Постоји Правилник о признавању страних високошколских исправа - Универзитет издаје сва документа која су потребна студентима, међу којима је диплома и додатак дипломи. - На захтјев студента издају се Диплома и Додатак дипломи на енглеском језику 	
<p>ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Хармонизирати процедуре признавања. При томе користити користити Модел академског признавања развијен кроз структурални Erasmus+ STINT пројект</i> - <i>Унаприједити Одлуку/Рјешење о академском признавању, направити типски модел Одлуке/Рјешења за све организационе јединице</i> - <i>Правно регулисати могућности за признавање неформалних облика учења</i> - <i>Обучити академско особље о процедурама признавања усклађене са одредбама Лисабонске конвенције о признавању</i> 	
<p>КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање- Пољопривредна производња</p>	
<p>ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ</p>	<p>III</p>

<p>Критеријум 5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)</p>
<p>5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лицензирање</p>
<p>Област коју покрива овај критеријум је дефинисана у Закону о високом образовању, Статуту Универзитета, Политици управљања људским ресурсима, и у неколико правилника: Правилник о раду, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о условима и поступку додјелјивања звања и правима професора емеритуса. Сви документи се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).</p> <p>Према подацима са сајта Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/nastavno-osoblje), наставу на Универзитету „Бијељина“ изводи 23 наставника и 7 сарадника у различитим наставним звањима од чега: 4 редовних професора, 6 ванредних професора, 12 доцената, 1 наставник страног језика, 2 виших асистената и 5 асистената. Универзитет запошљава довољан број сарадника (асистената) како би се осигурао квалитет наставног процеса и квалитет властитог кадра. На сајту универзитета дат је Картон наставника/сарадника са основним подацима и најзначајнијим референцама за сваког запосленог (http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika).</p> <p>Већина наставника је бира на Универзитету Бијељина, док је одређени број наставника</p>

ангажован уз преузимање звања са других високошколских установа, што је у складу са важећим прописима. Број наставног особља је довољно да покрије извођење наставе на свим студијским програмима, тако да је испуњен услов да преко 50% наставе изводе запослени са Универзитета. Седмично оптерећење наставника не прелази норматив од 12 часова предавања, односно 10 часова вјежби (Доказ 33.2).

Надаље, у разговору са студентима, Комисија је информисана да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената.

5.2 Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење

План запошљавања и развоја каријере на Универзитету дефинисан је Законом о високом образовању (Службени гласник Републике Српске, број 67/20), Статутом високошколске установе као оквиром за поступање, а посебно Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета Бијељина из априла 2016. године

(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf).

План запошљавања и планирања развоја каријере заснива се на различитим анализама проведеним од стране Универзитета, као што су анализа редовних и гостујућих наставника (Доказ 34. документи се налазе у архиви Агенције), анализа старосне и полне структуре наставника (Доказ 35 документи се налазе у архиви Агенције), анализа вредновања наставног и ненаставног особља (Доказ 36. документи се налазе у архиви Агенције) у циљу оцјене управљања у услова рада, Анализа вредновања квалитета наставног процеса.

Универзитет има кадровску политику током које планира задовољење потреба за новим наставницима и сарадницима. Кадровска политика се заснива на потребама за квалитетно остваривање студијских програма, наставног процеса и научно-истраживачког рада. Обухваћени су: планирано напредовање наставника и сарадника, оптимално радно оптерећење наставника и сарадника, одласци у пензију наставника, планирана одсуства наставника и сарадника ради научног и стручног усавршавања или из других разлога предвиђених законом и општим актом Универзитета. Универзитет планира финансијска средства у складу са својим могућностима и другим околностима које утичу на кадровску политику.

Предметним Правилником дефинисане су могућности планирања развоја каријере. Комисија је мишљења да је законодавним оквиром, статутом Универзитета и предметним Правилником у

потпуности дефинисан план запошљавања и развоја каријере. У разговору са руководством Универзитета Комисија се увјерила да се план запошљавања осмишљава плански. Посебну погодност у осмишљавању плана запошљавања представља изузетан стартешки положај Универзитета, што омогућава запошљавање изузетног наставног кадра из сусједне Републике Србије, што као посљедицу има квалитет наставног и наставно-истраживачког рада, односно извршност Универзитета. У циљу будуће интернационализације Универзитета, Комисија је мишљења да се планирању развоја каријере и даље мора посвећивати посебна пажња.

5.3 Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изнајмавању грантова или стипендија.

Руководство посебно истиче да је једна од кључних претпоставки извршности Универзитета транспарентност и правичност током избора у научно-наставна звања. Приликом избора у научно-наставно звање користе се критеријуми из Закона о високом образовању. Комисија је на увид имала све Извјештаје о изборима у научно-наставна, те Одлуке Сената (сви извјештаји се налазе у архиви Агенције). Картон научног радника, документи са кључним референцама наставника Универзитета налазе се на сајту (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>). Поред тога, на сајту Универзитета се налазе најзначајније референце свих наставника (<http://www.ubn.rs.ba/odabrana-bibliografija-nastavnika>).

На основу анализе извјештаја о избору у научно-наставна звања, Комисија посебно цијени детаљност самих извјештаја комисије, који садржи јасно образложење поступања Комисије, те да су све комисије биле компетентне за писање извјештаја, а чиме је постигнута максимална транспарентност самог поступка.

У циљу омогућавања свих својих запослених за научно-стручно усавршавање, Универзитет организује конференције са међународним учешћем као што је Трећа конференција са међународним учешћем "Село и пољопривреда" (<http://www.ubn.rs.ba/odrzana-iii-konferencija-sa-medunarodnim-ucescem-selo-i-poljoprivreda-na-poljoprivrednom-fakultetu>). Такође, као резултат одржаних конференција издају се зборници радова (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>). Комисија цијени настојање Универзитета да организовањем различитих догађаја утиче на подизање квалитете наставног особља. Преглед осталих конференција, које је организовао Универзитет Бијељина, дат је на сајту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>).

5.4 Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања

Професионални развој запослених на Универзитету прописан је Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf), којим су прописани стандарди наставника и сарадника, поступци за обезбјеђење квалитета наставника и сарадника, који садрже одредбе о научно-стручном усавршавању и истраживачком раду.

У циљу постизања извршности Универзитета Комисија посебно цијени доношење Правилника о научно-стручном усавршавању наставног и ненаставног особља Универзитета из августа 2020. године доступног на веб страници Универзитета на сљедећем линку:

https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_naucno-strucnom_usavrsavanju_nastavnog_i_nenastavnog_osoblja.pdf.

Универзитет за све наставнике финансира учешће на конференцијама осигуравајући трошкове боравка и учешћа, као и плаћено одсуство током различитих облика научно-стручног усавршавања и истраживачког рада до године дана. Универзитет из добити издваја средства за финансирања наведених конференција (Према Прегледу финансијских улагања Универзитет је у периоду 2013-2016 финансирао организовање конференција и одлазак професора на друге конференције и то 10995 КМ, током 2016/17 2540 КМ и током 2017/18 155 КМ.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Постоји више правних аката који регулишу ову област
- Универзитет обезбјеђује квалитетан наставни кадар и потпуну покривеност наставе.
- Сваке академске године се усваја листа одговорних наставника, ради се анализа седмичне оптерећености сваког наставника/сарадника
- Испоштована је законска одредба о максималном оптерећењу наставника/сарадника
- Однос броја наставника/сарадника према броју студената 1:2,6 је бољи од Европских норми (1:15-1:30)
- Универзитет примјењује Правилник о поступку и условима за избор наставника и сарадника, који је усклађен са Законом о високом образовању Републике Српске. У Правилнику је дефинисана процедура за избор, а критеријуми за избор су пренесени из закона.
- Приликом избора наставника у научно-наставна звања расписује се јавни конкурс и тиме се обезбјеђује јавност избора.
- Извјештај о приједлогу за избор у звање наставника/сарадника је доступан у библиотеци
- Универзитет има усвојену Политику управљања људским ресурсима
- Универзитет има и примјењује Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника
- Универзитет има и примјењује Правилник о вредновању квалитета наставног особља и процеса
- Универзитет даје финансијску подршку свим наставницима за лично усавршавање, боравак на другим установама, публикавање радова, итд.
- Извршена евалуација компетентности наставног кадра (за период 2013-2018)
- Проведена је анализа Усавршавање наставног кадра у периоду 2013-2018

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Потребно је ажурирати план запошљавања и исти усвојити на Сенату и Управном одбору Универзитета*
- *Кроз увођење нових студијских програма другог и трећег циклуса, оспособити властито наставно особље*
- *Посебним документом прописати планирање запошљавања наставника/сарадника и развој каријере, а у Акционом плану дефинисати индикаторе његове имплементације*
- *Извјештај за избор наставника/сарадника дати на увид јавности, поред библиотеке, постављањем на сајт универзитета*
- *Размотрити могућност за дефинисање додатних критеријума за избор*

наставника/сарадника у научно-наставна звања

- Потребно је наставити евалуацију компетентности наставника,
- Потребно је наставити провођење активности на анализи усавршавања наставног кадра
- Урадити анализу утицаја усавршавања на наставни процес,
- Остварити академску мобилност кроз ЕУ програме академске размјене,
- Иако су већина професора истакнути и еминентни наставници, узимајући у обзир један од кључних принципа Болоњског процеса и Европског простора високог образовања, односно цијеложивотног учења, интензивирати научно стручну усавршавање и истраживачки рад,
- Донијети Правилник о стручном усавршавању административног особља

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали- Пољопривредна производња

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

6.1 Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима

Ресурси на Универзитету су планирани у складу са Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку испуњености услова (Сл.гласник РС, 35/2011 и 51/2011) (Рјешење о испуњености услова за почетак рада Универзитета Бијељина - Бр 07.023/612-399-6/10 Министарство просвете и културе Републике Српске; Дозвола за рад - Бр 07.023/602-399-8/12 и други документи) (сајт http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. РЈЕШЕЊА).

Рад лабораторија прописан је Правилником о раду лабораторија Универзитета линк https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_radu_laboratorija_Univerziteta_Bijeljina_20.pdf. Правилником се прописује извођење наставе у лабораторији, права и обавезе студената, правила понашања и рада у лабораторији, правила одлагања отпада, складиштење и чување хемикалија и опреме и инцидентне ситуације. Комисија се увјерила да се сва правила рада универзитетских лабораторија поштују.

Универзитет израђује годишњи план улагања финансијских средстава како би се осигурала доступност средстава свих ресурса у складу са потребама, а Комисија за квалитет прати реализацију и његово провођење.

Универзитетски комплекс чини три објекта: Наставна зграда, Управна зграда и Помоћна зграда, укупне површине 2045,25 m². Пошто је број уписаних студената (2017/18) био 251, то обезбјеђује оптималну површину по броју студената. У наведеним објектима смјештени су учионице, канцеларије, библиотека, рачунарски центар кабинети, кафитерија, апартман и лабораторије. Универзитет посједује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије

(укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста). Библиотека има 11540 библиотечких мјеста.

6.2 Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета

Унутар простора описаног у претходном подкритеријуму, лабораторије се користи заједнички према распореду који прави надлежна служба проректора за наставу и директора универзитета.

Рад библиотеке Универзитета заснован је на Правилнику о раду библиотеке (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Pravilnik_o_radu_biblioteke.pdf).

Правилником је прописан положај, структура и рад библиотеке Универзитета. Правилником је до самих детаља прописан рад библиотеке Универзитета. Више информација о начину провођена одредби Правилника, који се односе на библиотечку грађу, начин кориштења библиотечке грађе, споразумом о сарадњи са другим библиотекама, приступу другим научним базама доступно је у Извјештају о самовредновању на станицама 61-63.

Такође, на веб страници Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/biblioteka>) налази се посебна категорија на којој се налазе све битне информације о раду библиотеке Универзитета, што укључује, законодавни оквир за рад библиотеке Универзитета, оснивање и рад библиотеке, планови и извјештаји, база библиотечке грађе, анализа новонабављене литературе, надзор над радом библиотеке те контакт детаљи библиотеке.

Библиотеку Универзитета сачињава библиотечка грађа намјењена за пет студијских програма (Преглед „Новонабављена библиотечка грађа“– табела „: Анализа стања библиотечке грађе по факултетима за период 2013-2018“, од чега је за Пољопривредну производњу намијењено 1.322 библиотечких јединица. За већину штампане грађе постоји и електронска верзија исте.

6.3 Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података

Комисија посебно истиче чињеницу да библиотека има довољан број рачунара и приступ на 12 релевантних научних база, што даје посебну вриједност библиотечкој грађи и то: pubmed.ncbi.nlm.nih.gov, network.bepress.com, oapen.org, openlibrary.org, freemedicaljournals.com, jamanetwork.com, freefullpdf.com, scirp.org, sciencepublishinggroup.com, ispub.com, open.umn.edu, onlinebooks.library.upenn.edu

Уз саму просторију библиотеке налази се читаоница, у коју је могућ улаз кроз посебан вањски улаз, а могуће приступити из саме библиотеке. Комисија је мишљења да је рад библиотеке и читаонице у потпуности усклађен са потребама студената и академског особља.

Универзитет „Бијељина“ посједује рачунаре и сервер који су оспособљени за обраду разних типова података: Раунар HP Compaq 8200 Elite СМТ РС, Сервер и резервни сервер, Информациони систем Универзитета. Користе се сопствене апликације за вођење и анализу

студената, професора и литературе у библиотеци.

6.4 Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност

Комисија је извршила увид у кључне документе који указују на системски и дјелотворно планирање, коришћење и провјеру ресурса Универзитета (Докази 43.-44.), односно евиденцију физичких ресурса и Извјештај о реализацији плана набавке физичких и осталих ресурса. Сврха извјештаја је предузимање мјера у вези доступности потребних средстава, стварање услова несметаног извођења наставе, обезбјеђење функционалности услова рада Универзитета.

Увидом у достављене документе, Комисија се увјерила да се Универзитет на систематичан и дјелотворан начин односи према ресурсима, дати су графички прикази структуре улагања, структуре реализованог плана улагања, кретања улагања, те приједлози Комисије за обезбјеђење квалитета по свим улагањима за све године (Докази 43.-44. – Архива Агенције).

6.5 Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса

Универзитет „Бијељина“ има могућност кориштења библиотечке грађе Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина, што је регулисано у Споразума о сарадњи (Број 599/10, од 03.08.2010. године – дато као прилог Апликацији, анализи се у архиви Агенције).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има објеката под повшином од 2045 m².
- Универзитет поседује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста).
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет има могућност да образује 460 студената, што је сасвим довољно за постојећи број студената
- Постоји Правилник о раду библиотеке.
- Универзитет има библиотеку са 11540 библиотечких јединица у штампаном и електронском облику, од чега је 1.322 намијењено студентима Пољопривредне производње. То је задовољавајуће за садашње потребе студената са свих студијских програма
- Библиотека има приступ у 12 релевантних научних база
- Дипломски радови студената су изложени у библиотеци
- Универзитет има читаоницу коју студенти и професори користе за рад.
- Библиотека има успостављену сарадњу са другим универзитетским библиотекама
- У библиотеци је запослен један радник у сталном радном односу
- Студенти могу да користе услуге библиотеке током цијелог радног дана.
- Проводи се екстерна евалуација рада библиотеке
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет ради анализу испуњености плана набавки ресурса.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Инфраструктурни развој Универзитета усмјерити на стварање потребних услова за научно-истраживачки рад (односно, рад евентуално формираног Института за истраживање и развој),*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност изградње студентског смјештаја и објеката за спортске и културне активности*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност аутоматизације процеса задуживања и раздуживања библиотечке грађе.*
- *У наредном периоду планирати куповину једног броја научних часописа и претплату на поједина online издања*

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање- Пољопривредна производња

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

Критеријум 7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређење квалитета студијских програма.

Постојећи информациони систем се користи за прикупљање и обраду различитих података, који служе за анализу и планирање развоја Универзитета. У овом тренутку развијене су следеће базе података: база наставног кадра, база студената, база библиотеке и алумни база.

У оквиру Студентске базе воде се евиденције везане за професоре, студенте и наставу:

- евиденција основних информација о сваком појединачном студенту;
- евиденција одговорних професора за сваки предмет у односу за дату школску годину;
- евиденција предмета из наставног плана и програма за сваки студијски програм Универзитета;
- евиденција испитних и предиспитних бодова, оцјена са датумом полагања испита;
- евиденција признатих испита за студенте који се преписују са других високошколских установа са бројем и даном доношења Одлуке и подацима о признатим испитима;
- евиденција о Дипломском раду сваког студента обухватајући тему рада, ментора, оцјену и датум полагања истог и
- евиденција испитних књига за сваки предмет, односно податке са пријаве студента: основни подаци о студенту, предмет и професор код кога се испит полаже, предиспитне активности (присуство на предавању и вјежбама, семинарски рад, колоквијум и тест) и испит закључно са оцјеном и датумом полагања испита.

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о структури студентске популације,

напредовању студената кроз студије, стопе успјешности, квалитету наставног кадра и слично. Правна основа за провођење ових активности налази се у *Правилнику о обезбјеђењу квалитета, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника*, који се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о студентском напредовању. Комисија се увјерила да се подаци редовно прикупљају и анализирају и то:

- Структура студентске популације (Доказ 52.),
- Напредовање студената кроз студије (пролазност и просјек оцјена и др.),
- Стопа успјешности студената и стопа напуштања студија,
- Ниво (степен) запошљавања свршених студената,
- Задовољство студената студијским програмима и начином студирања (Доказ 53.),
- Квалитет наставног кадра (квалификације, омјер властитог и гостујућег наставног кадра, старосна структура) (Докази 33.1, 54.)
- Економски аспекти и расположивост наставних ресурса (лабораторије, библиотеке, приступ интернету итд.) (Доказ 43.)
- Анализа односа наставник студент (Доказ 49, налази се у архиви Агенције).

7.2 Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената.

Правни основ за провођење ових активности налази се у *Правилнику о вредновању наставног особља, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника услуга* и другим интерним документима (Сајт Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti)).

База наставног кадра унутар информационог система садржи сљедеће податке: Евиденција о личним подацима наставног кадра; Евиденција оптерећеност у настави и остале активности везане за наставу; Евиденција научних публикација; Евиденција присуства научних скуповима.

Универзитет спроводи анализе квалитета академског особља. Проводе се сљедеће анализе: Анализа вредновања наставног процеса, Анализа усавршавања наставног кадра, Старосна и полна анализа наставника (Доказ 49.1, налази се у архиви Агенције), Извјештај о квалитету наставног процеса, Извјештај о научно-стручном усавршавању наставног особља (Доказ 32, налази се у архиви Агенције), Извјештај о квалитету наставног процеса (Доказ 30., налази се у архиви Агенције). Детаљне информације о извјештавању доступне су у Извјештају о самовредновању на страницама 70.-71

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је Универзитет годинама континуираног рада на подизању нивоа академског особља успио да омјер властитог и гостујућег особља доведе у корист властитог особља.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има информациони систем у оквиру којег се налазе база наставника, студентска база, база библиотеке и алумни база, што омогућава прикупљање и обраду различитих података, те извјештавање.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља податке и анализира информације у вези са напредовањем студената кроз студије, стопи успјешности и напуштања студија, омјеру студената и наставног особља итд.

<ul style="list-style-type: none"> - Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља и анализира податке о старосној структури и квалификацијама академског особља, укључујући однос властитог и гостујућег особља. - Универзитет редовно (за сваки семестар) проводи анкете о студентском вредновању наставног процеса и административне службе и других служби универзитета 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Унаприједити методологију анкетања и извјештавања, са дефинисаним кључним индикаторима за праћење у циљу унапређења студентског стандарда и квалитете процеса учења и усавршавања.</i> - <i>Унаприједити методологију анкетања и извјештавања наставног особља са дефинисаним кључним индикаторима за унапређење квалитета академског особља.</i> - <i>Даље унаприједити информациони систем, те створити могућности за креирање извјештаја и статистичких анализа по различитим категоријама и захтјевима,</i> - <i>Развити DMS систем усклађен са одредбама прописа о канцеларијском пословању</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима- Пољопривредна производња	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ	III

<p>Критеријум 8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)</p> <p>8.1 Високошколска установа објективно и правовремено информисе јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику</p> <p>Правни основ за ову активност дефинисан је у следећим документима: Комуникацијска стратегија универзитета Бијељина за период 2020-26 година, са акционим планом за реализацију стратешких циљева (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Komunikacijska_strategija.pdf), Политика комуникације са јавношћу (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_komunikacije_s_javnoscju.pdf), Правилник о односима с јавношћу (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_odnosima_s_javnoscju_Univ_ersziteta_Bijeljina.pdf). У овим документима предвиђени су различити облици комуникације са јавношћу, међу којима издавање Информатора за будуће студенте, дани отворених врата, посјете средњим школама и презентовање студијских програма, наступи у електронским и штампаним медијима, представљање на YouTube, представљање на друштвеним мрежама, израда и одржавање веб сајта универзитета итд.</p> <p>У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је веб страница Универзитета доживјела значајне промјене у посљедњем периоду, али да се иста још увијек ажурира и унапређује. Домена веб странице је: http://ubn.rs.ba/. Веб страница је двојезична,</p>

односно постоји и енглеска варијанта.

Комисија је извршила тестирање веб странице и утврдила да Универзитет објављује све кључне информације о свом раду и дјеловању. Структура веб странице је одговарајућа. У заглављу веб странице остављена је могућност промјене језика веб странице, постоје линкови за друштвене мреже Универзитета, те студентски веб сервис. Испод заглавља се налазе главне категорије гдје се могу пронаћи информације о Универзитету, организационим јединицама, студијима, наставно-истраживачком раду, центрима Универзитета, библиотеци, посљедњим вијестима те контакт детаљи.

На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Пољопривредне производње (<http://www.ubn.rs.ba/nastavni-plan-ae>).

Универзитет је представљен својим веб сајтом www.ubn.rs.ba и [Информатором за студенте](#). На сајту Универзитета дате су опште информације о факултетима (студијским програмима, гдје заинтересоване спољне стране могу наћи све битне информације о студијима, односно наставни план, звање које се стиче по завршетку студијског програма, циљеве студијског програма, исходе учења, прелазак са друге високошколске установе), руководству, организационим јединицама, запосленима. На сајту се објављују релевантни документи, као што су статут, одлуке, правилници и извјештаји (извјештај о самовредновању и сл). Посебан акценат стављен је на информације о студијама. Поред општих информација о студијском програму, студенти могу на сајту да пронађу материјале за појединачне предмете у електронском облику, као што су презентације са предавања, резултати испита и колоквијума - који се ажурирају по потреби.

Универзитет има страницу на енглеском језику <http://eng.ubn.rs.ba/>. Комисија је извршила увид у енглески дио веб странице и утврдила да је више од 90% информација енглеске верзије веб странице на енглеском.

Информатор за студенте садржи основне податке о студијском програму, условима уписа на прву годину студија, као и делове из Правилника о студирању на Пољопривредном факултету. Поред овог стандардног начина, Универзитет објављује информације о активностима и путем средстава јавног информаисања, телевизија и радио, што се може провјерити путем You Tube платформе (https://www.youtube.com/channel/UCAEoNt8s5e2A-jtjcZRk3iQ/videos?view=0&shelf_id=0&sort=dd).

На Универзитету се током године организује низ активности у зависности од студијских програма, семинари, научне конференције, разне врсте едукација. О свему наведеном обавјештавају се медији, који настоје прикупи битне информације када је у питању развоје локалне заједнице. У вези са овим начином информаисања израђује се и [Билтен](#) Универзитета који се пету годину заредом штампа у неколико хиљада примјерака (<http://www.ubn.rs.ba/bilteni>).

На сајту су доступни подаци о наставном особљу (Картон научног радника) (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>), те листа најзначајнијих научних референци (Доказ). Подаци су дати збирно за Универзитет, али је видљиво које референце се односе на наставнике са студијског програма Пољопривредна производња. Комисија посебно цијени часопис "Академски преглед" (<https://cas.ubn.rs.ba/>), који излази два пута годишње од 2018. године.

Часопис има за циљ подстицање научно-истраживачке дјелатности и укључивање научних кадрова, не само са Универзитета, него и лица која се баве научно-истраживачким радом изван Универзитета.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има властиту интернет страницу на којој заинтересоване стране информисе о својим активностима, о Универзитету, правним актима, систему унутрашњег осигурања квалитета, ресурсима, о студијама, научноистраживачком раду.
- Посебан дио сајта се односи на факултете у оквиру универзитета, центрима који раде у њиховом склопу и библиотеци.
- На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Пољопривредна производња.
- Универзитет има страницу на енглеском језику (<http://eng.ubn.rs.ba/>)
- У оквиру сајта посебан дио сајта се односи на НИР (научни скупови, пројекти, часопис, одабрани радови наставника ангажованих у наставном процесу на универзитету)

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Повећати број информација у категорији обавјештења, посебно везано за кључне активности Универзитета, односно студијског програма*
- *Превести кључне документе Универзитета на енглески језик,*
- *Повећати садржајност веб страница организационих јединица и студијских програма*
- *Увести посебну подкатегорију/подкатегорије да детаљнијим информацијама о раду свог академског особља (публикације, пројекти, конференције, итд).*

КРИТЕРИЈУМ 8. Информисање јавности о студијским програмима- Пољопривредна производња

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

IV

Критеријум 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

9.1 Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна

Праћење и даље развијање студијских програма на Универзитету дефинисано је сљедећим документима:

- Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма,
- Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма
- Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина,

доступних на веб страници Универзитета на линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti.

Правилником о доношењу, измјени и допуни студијских програма из јула 2014. године дефинисан је садржај студијског програма првог и другог циклуса високог образовања, те поступак измјене и

допуне студијског програма.

У складу са документом Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf), а „на основу анализе и интерпретације одговора добијених анкетирањем наставника, студената, завршених студената и послодаваца, одређују се евентуалне мјере у сврху побољшања, односно утврђује се потреба за провођењем процедуре за ревизију постојећих студијских програма, како би се отуда осигурао потребан квалитет у провођењу наставе и у крајњем исходу квалитет у образовању студената свих чланица Универзитета „Бијељина“. То значи да су све унутрашње и вањске заинтересоване стране укључене у давање иницијативе и процес усвајања измјена и унапређења. Мишљење студената и других заинтересованих страна састанци, записници (Доказ документ Бр 02-018-1/13, који је дио Апликације и начизи се у архиви Агенције). Овом приликом на студијском програму Пољопривредна производња извршена је измјена студијских програма од 12 ЕЦТС, гдје су уведени предмети: Пословно право и аутохтони млечни производи.

Наредна измјена студиског програма Пољопривредна производња била је 2020. године. На приједлог Вијећа Пољопривредног факултета број 02-156-2/20, од 03.09.2020. године (Доказ 59.). Сенат Универзитета је донио Одлуку о измјени студијских програма Пољопривредна производња број 02-3342-3/20, од 04.09.2020 године (Доказ 55.). Ове измјене се састоје у промјени циљева и исхода студијског програма и појединачних предмета, радног оптерећења студената мјерено са ЕЦТС, литературе, метрике предмета и друго. 5 предмета је замијењено са 5 нових предмета који раније нису постојали у наставном плану.

Процедурама за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина из јула 2013. године, посебно је дефинисан обухват студијског програма, називи студијских програма, јединствена структура програма, изглед и форма елабората оправданости, начин извођења наставе, анализе и евалуације у циљу унапређења студијских програма, те закључна разматрања након спроведених анализа садржаних у процедурама за осигурање квалитета студијских програма.

9.2 Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог

Процес наставе се оцјењује кроз редовно провођење „студентске“ анкете; која обухвата: оцјену наставних предмета, начина предавања, начина извођења вјежби, квалитет наставника и сарадника. Оне су израз задовољства студената реализацијом студијских програма по наведним областима. Анкетирају се и алумнији и послодавци о студијским програма.

Универзитерт редовно проводи Анализу студијских програма, чија је сврха унапређења студијских програма. Комисија за обезбјеђење квалитета радила је анализе заинтересованих страна (документи су приложени у Апликацији и налазе се у архиви Агенције):

- анализа о структури уписа студентске популације;
- анализа о атрактивности студијских програма;
- анкета дипломираних студената;

- анкета задовољства послодоваца;
- анкета о вредновању задовољства студената радом Студентске службе, информисаношћу, радом библиотеке, хигијеном;
- анкета о вредновању студената који су одустали од школовања и
- анкета о вредновању квалитета наставног процеса на Универзитету.

На основу спроведеног анкетања студената, послодоваца и алумнија, те Извјештаја које је сачинила Комисија за обезбјеђење квалитета студијских програма, процедура за ревизију студијског програма Пољопривредна производња покреће се на ННВ и Сенату.

Иако су студијски програм Пољопривредна производња, као и сви други студијски програми изузетно структурисани, Комисија је мишљења да простора за напредак свакако постоји те подстиче Универзитет на интензивније измјене студијских програма усмјерених не само на локално тржиште рада.

9.3 Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.

Универзитет је усвојио Стратегију интернационализације за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf) и акциони план за реализацију Стратегије за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf).

С обзиром да су ово новоусвојени документи, Комисија није имала увид у документ о евалуацији овог акционог плана.

Раније је на снази био документ Правци и циљеви међународне сарадње Универзитета Бијељина (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf).

Један од циљева међународне сарадње био је „Повећање мобилности особља и студената.

9.4 Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената

Евиденција физичких ресурса на Универзитету прави се сваке године, гдје је јасно видљиво који ресурси су специфични на Пољопривредну производњу, а који се користе заједно (налази се у архиви Агенције). Квалитет ресурса (библиотека, администрација) прати се путем анкетања наставног и ненаставног особља (Извјештај о евалуацији управљања и условима рада на Универзитету Бијељина, у Апликацији дати извјештаји за 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018 годину, налази се у архиви Агенције). Анкетање се обавља на основу одредаба Правилника о обезбјеђењу квалитета на Универзитету Бијељина

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf), односно верзији из 2013 године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta.pdf) и студената (документ Задовољство студената радом служби Универзитета и квалитетом студија у 2013-2018 год). Посебно је урађена анализа новонабављене литературе у библиотеци за период 2013-2018 (документ у прилогу Апликације), гдје је видљиво да је за потребе студијског програма Пољопривредна производња купљено 61 (у периоду 2013-2016), односно 136 јединица (у периоду

2016-2018).	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Усвојене Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене - Студијски програм Пољопривредна производња је промијењен у складу са прописима (максимално 20 ECTS), уважавајући наведене документе - периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетаирања студената, академског и административног особља - Редовно се проводи евалуација ресурса од стране менаџмента и проводе анкете међу запосленим и студентима о степену задовољства са постојећим ресурсима 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Редовно пратити и анализирати повратне информације добијене током евалуације студијског програма и исте користи за иновирање и унапређења програма - Редовно усаглашавати садржај и исходе студијског програма са захтјевима докумената који се односе на регулисане професије у здравству - Унаприједити међународну сардњу кроз реализацију Акционог плана Стратегије интернационализације и редовно евалуирати остварење плана - Унаприједити систем анкетаирања студената у вези са задовољством постојећим ресурсима за извођење наставе - Интезивирати измјене студијског програма 	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма- Пољопривредна производња	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

Критеријум 10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)
10.1 Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства
<p>Универзитет има документ Правци и циљеви развоја међународне сарадње (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf) и Стратегију интернационализације 2020-206 са Акционим планом (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf).</p> <p>Универзитет је формирао Центар за међународну сарадњу (http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju). Један од задатака овог центра односи се на: мобилност студената и наставника.</p> <p>Предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне</p>

сарадње. Да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Заједно са партнерима, Универзитет је аплицирао пројекат VIRAL, који је одобрен и налази се у реализацији (<http://viralerasmus.org/>). Представници Универзитета су учествовали на састанцима и промоцији Erasmus+.

На сајту Центра дат је преглед мобилности студената и наставника у претходном периоду (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Видљиво је да су студенти били учесници научних конференција или су боравили на међународним едукацијама.

Универзитет није задовољан досадашњом међународном сарадњом и сматра да је то једна од слабости и планира да посвети посебну пажњу развоју међународне сарадње.

10.2 Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени

Процедуре за провођење стратегије за међународне аспекте рада на Универзитету прописане су Стратегијом интернационализације Универзитета Бијељина 2020. – 2026. У Стратегији је прописан појам и значај интернационализације, стратешка одређена Универзитета у вези међународних аспеката рада, стратешки циљеви везани за област науке, високог образовања и трансфера знања и технологија, стратешко позиционирање у регији, Европи и глобално, приоритети међународне сарадње, билатерални и мултилатерални споразуми о сарадњи, стартешка партнерства, мрежно повезивање са страним организацијама, учешће у програмима ЕУ, инклузија у интернационализацији, те акциони план из мобилности.

Потребно је нагласити билатералне уговоре о сарадњи са више универзитета и високих школа из Србије. Универзитет је потписао 9 билатералних уговора са ВШУ у региону, гдје су регулисали процедуре размјене студената (<http://www.ubn.rs.ba/bilateralni-sporazumi>). Са овим високошколским установама остарена је размјена професора и студената, заједничко организовање научних и стручних конференција, учешће професора и студената Универзитета Бијељина на научним конференцијама у Србији. Универзитет је реализовао одређен број активности у овом сегменту (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>).

Међутим, предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње. Да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Током разговора са студентима, Комисија се увјерила да постоји велики интерес студената за учешће у програмима међународне размјене.

10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење

Међународна мобилност студената и наставног особља највећим дијелом реализована је путем учешћа на међународним научним конференцијама (Табела <http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Студенти подnose извјештај Декану Пољопривредног факултета и Канцеларији проректора, о чему проректор информише Сенат кроз зборну анализу извјештаја студената са других студијских програма.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Дефинисани су Правци и циљеви развоја међународне сарадње
- Постоји Правилник о академској мобилности студената
- Усвојена нова Стратегија интернационализације и Акциони план за период 2020-2026
- Проводе се одређени облици мобилности студената (учешће на међународним конференцијама)
- Постоји велики интерес студената за учешће у мобилности

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Интензивирати и проширити међународну сарадњу*
- *Донијети нови Правилник о мобилности заснован на Моделу развијеном унутар структуралног STINT пројекта,*
- *Развијати људске ресурсе, тражити међународне партнере и аплицирати путем ЕУ програма на заједничке студијске програме (Joint Degrees). При овоме успоставити сарадњу са високошколским установама које имају приближно сличне студијске програме,*
- *Формирати канцеларију за међународну сарадњу на високошколској установи, у складу са финансијским средствима размотрити могућност запослења више од једне особе,*
- *Достављати апликације за Erasmus+ кредитну мобилност кроз ICM компоненту, али и побољшавати извршност Универзитета кроз апликације Jean Monnet компоненте,*
- *На Универзитету у сарадњи са надлежним институцијама из области високог образовања организовати Erasmus + дане или друге догађаје којима се подиже свијест студената и академског особља, о значају и могућностима мобилности.*

КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената- Пољопривредна производња

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

КОНАЧНА ОЦЈЕНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА: Пољопривредна производња

III

Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
Агроекономија	Први циклус	Дипломирани инжењер агроекономије – 240 ECTS
Критеријум 1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)		
1.1. Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања		
<p>Универзитет у Бијељини је потпуно интегрисан са наглашеним функцијама заједничких тијела. Као један од четири организационе јединице, функционише Пољопривредни факултет. На њему се организује настава на два студијска програма, пољопривредна производња и агроекономија. Студије на овом факултету трају четири године и по окончању студија стиче се звање <i>дипломирани инжењер пољопривреде</i> и остварених 240 ECTS и <i>дипломирани инжењер агроекономије</i> и остварених 240 ECTS.</p> <p>Као главни разлог покретаља студијског програма руководство Универзитета истиче да данас већину обрадиве пољопривредне територије на подручју Семберије чине породична пољопривредна газдинстава, те је потребно образовање и специјализацију усмјерити на подручје фарм менаџмента, а наставне програме развијати у том правцу.</p> <p>Такође, Развојем тржишне привреде економски токови су последњих деценија добили нове правце развоја. Све више се проширује улога образованих агроекономиста, а потреба за кадровима овог усмерења прогресивно расте.</p> <p>Основ за додатни значај улоге данашњих дипломираних агроекономиста расте због мултифункционалности руралних подручја. Достицање већег привредног раста није могуће без развоја како секундарног тако и терцијалног сектора у овим подручјима.</p> <p>Комисија је мишљења да је студијски програм агроекономија и више него оправдан са становишта микролокалитета у коме Универзитет дјелује, те потреба тржишта рада и потпуно подржава сва настојања Универзитета за одржавање и даљи развој овог студијског програма.</p> <p>Током ове анализе, Комисија је посматрала политику осигурања квалитета универзитета (политика квалитета се доноси на том нивоу!) и активности факултета/студијског програма у њеној имплементацији.</p> <p>Политика осигурања квалитета званично је ступила на снагу са усвојеном <i>Политиком квалитета Универзитета Бијељина</i> од 15.05.2013. године (Број: 02-694-1 /13) доступној на веб страници Универзитета (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_kvaliteta_UBN.pdf).</p> <p>Универзитет је усвојио нову <i>"Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2020-2026.</i>", и иста је доступна на званичној веб страници високошколске установе https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_2020-2026.pdf.</p> <p>Нова Стратегија је наставак стратегије Стратегије развоја <i>Стратегије развоја Универзитета "Бијељина" 2013-2019.</i>", која је такође доступна на веб страници "Универзитета Бијељина"</p>		

http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_razvoja_Univerziteta_Bijeljina_2013-2018.pdf. То доказује да универзитет редовно ревидира своју стратегију.

Увидом у предметну Стратегију, која је усвојена за период од шест година, видљиво је да Стратегија има све кључне елементе који обезбјеђују квалитет на Универзитету, усклађене са другим документима Универзитета. У тачки VII приказана је анализа ресурса за обезбјеђење квалитета у наставном процесу, док су у Циљевима (тачка XII) посебно издвојени стратешки циљеви који се односе на унапређење квалитета студијских програма и развој нових, те Осигурање квалитета у циљу повећања ефикасности студирања.

У децембру 2019. године Сенат Универзитет је донио нову *Стратегију обезбјеђења квалитета на Универзитету* (Број: 02-3188-6/19), заједно са *Акционим планом за реализацију циљева Стратегије обезбјеђења квалитета* која је такође доступна на веб страници Универзитета на следећем линку: http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Strategija_osiguranja_kvaliteta.pdf. Увидом у Нову Стратегију обезбјеђења квалитета видљиво је да су унапређени циљеви нове Стратегије, што посебно укључује континуирано спровођење поступака самовредновања, утврђивање фактора који утичу на осигурање квалитета кључних процеса, остваривање интеракције односно јединства образовног и научно истраживачког рада, укљученост свог особља у интерни систем обезбјеђивања квалитета, активно учешће студената, његовање културе квалитета и осигурање јавности у раду. У Стратегији осигурања квалитета обухваћено је више области које се односе на унутрашње обезбјеђење квалитета студијских програма: статус студијских програма, наставни процес, научно-истраживачки и стручни рад, вредновање студентског рада, опремљеност за образовање и научно-истраживачки рад (уџбеници, литература, библиотечки и информатички ресурси), развој људских и физичких ресурса, улога студената у самовредновању и провјери квалитета, систематско праћење и периодична провјера квалитета, квалитет наставника и сарадника, сарадња са другим високошколским институцијама и организацијама у земљи и иностранству, управљање високошколском установом и ненаставна подршка, јавност у раду.

Комисија је мишљења да ће измјене Правилника о обезбјеђивању квалитета утицати на унапређење система осигурања квалитета на Универзитету, те у потпуности подржава настојања Универзитета да унаприједи постојећи систем.

1.2 Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија

Правни основ за провођење овог критеријума Универзитет Бијељина је поставио у Стратегије обезбјеђења квалитета 2020.-2026.
(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_obezbjedjenja_kvaliteta.pdf) и Правилнику о обезбјеђењу квалитета
(https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf).

Као подорганизационе јединице Универзитета формиран су центри: Центар за истраживачку

дјелатност, Центар за међународну сарадњу и Центар за континуирану едукацију (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centri>). Усвојени су документи који дефинишу оснивање и рад центара, усвојени њихови планови рада. Формирани центри раде кратко, те се ефекти њиховог рада очекују у наредном периоду. Иако дјелују као подјединице Универзитета, сваки од центара подједнако утиче на активност свих студијских програма, па тиме и Пољопривредне производње. Комисија је мишљења да ће рад ових центара, уз остале активности, свакако допринијети унапређењу рада високошколске установе и задовољење потреба друштва и студијског програма Пољопривредна производња.

Међународна сарадња на Универзитету „Бијељина“ се одвија кроз рад Центра за међународну сарадњу (сајт <http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju>). Основни пропис на основу којег ради Центар је Правилник о међународној сарадњи (Одлука Сената Број: 02-1674-1/15, од 03.07.2015; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_medjunarodnoj_saradnji.pdf). Поред тога, усвојен је документ „Правци и циљеви развоја међународне сарадње на универзитету“ (усвојеном на Сенату број: 03-1594-1/15 од 02.06.2015.). Овим настојањима ће допринијети усвојена Стратегија интернационализације Универзитета „Бијељина“ 2020-2026 (Број: 02-3322-14/20; сајт http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf), са Акционим планом Стратегије интернационализације на Универзитету „Бијељина“ (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf), планови везани за мобилност и укључење у међународне пројекте, те интензивирање стручних активности у циљу пружања савјета и помоћи привреди, друштвеној заједници и становништу.

Активности у оквиру НИР-а координишу се путем Канцеларије проректора за научни рад и међународну сарадњу. Важећи интерни прописи (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_naucnoistrazivackom_radu.pdf) стимулишу активно учешће наставника и студената студијског програма Агроекономије (пројекти, научне конференције, семинари итд).

Представници овог студијског програма били укучени у организацију и активно учествовали у научним конференцијама са међународним учешћем „Село и пољопривреда“ 2018. 2019. и 2020. године, слати на стручна усавршавања у Републику Србију и Сјеверну Македонију, а Пољопривредни факултет учествује у Ерасмус+ пројекту VIRAL, односно пројекат везан за ИТ комуникације у пољопривреди <http://viralerasmus.org>.

Током разговора са наставницима Пољопривредног факултета, Комисија је добила информације о начину спречавања плагирања туђих резултата приликом писања завршних радова. То је дефинисано и у Правилнику о завршном раду. Информатичар који је запослен у рачунском центру пред члановима Комисије је демонстрирао поступак приликом поређења текста завршног рада са текстовима доступним на Интернету.

С обзиром на тренутни број организационих јединица и студијских програма, а након тродневног боравка на установи, Комисија је мишљења да тренутни систем обезбјеђења квалитета осигурава претпоставке за развој и напредак високошколске установе, а тиме и студијског програма Агроекономија, те пружа подршку побољшању наставног процеса, истраживачког рада, допринеси

развоју друштва, те управљачким и административним процесима.

1.3 Политика подржава развој културе квалитета у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе

Наставници, административни радници и студенти су укључени у активности, развоја, реализације и унапређења студијског програма Агроекономија. У разговору са руководством и академским особљем Универзитета и Пољопривредног факултета, Комисија је дошла до сазнања да се сви захтјеви везани за студијске програме процесуирају на начин да се раде анализе по свим појединачним критеријумима за акредитацију, анализе везане за уписну политику и наставни процес, анализе за наставно и ненаставно особље, анализе физичких ресурса, доноси се финансијски план улагања средстава из добити, анализа управљања информацијама, анализа научноистраживачког рада и анализа алумниста. Анализе се раде на нивоу ННВ, Сената, Комисије за квалитет, Студентског парламента и других тијела. Подаци добијени током ових анализа су дио Самоевалуационих извјештаја (Доказ Самоевалуациони извјештаји који се налазе у архиви Агенције).

У циљу прикупљања информација о квалитету студијских програма, проводе се различити облици анкета, које обухватају унутрашње и вањске учеснике. У *Процедури за праћење и мјерење задовољства корисника услуга, Упутству за анкетирање* другим актима (сви акти се налазе на сајту <http://www.ubn.rs.ba/propisi>) дефинисани су поступци анкетирања и методологија анализе и интерпретације података добијених анкетирањем на студијском програму Агроекономика. Комисија за обезбјеђење квалитета усваја план спровођења анкете и анализе квалитета на универзитету (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/5.godisnji_plan_anketnog_vrednovanja_i_analiza.pdf).

Анкетирање за прикупљање мишљења обухвата: редовне студенте, алумни студенте, студенте који су одустали од даљег студирања на студијском програму, запослене на Универзитету, послодавце који запошљавају дипломиране студенте Универзитета и друге кориснике (локална заједница, Завод за запошљавање, представници привреде). У Упутству за анкетирање детаљно су описане радње током и послје анкетирања, начин попуњавања образаца и друго. Као и у другим областима, и овдје подаци исказани су на нивоу Универзитета и подаци по студијским програмима (Докази извјештаји који су приложени у Апликацији). Као додатни доказ, од великог броја различитих проведених анализа, које је Комисија имала на увид, Комисија прилаже Извјештај о анкетном вредновању послодаваца о запосленима који су завршили студије, те Одлуку Сената о спроведеним анализама (Докази 15.-16).

Универзитет је увео информациони систем што значајно олакшава и убрзава процес прикупљања и обраде података.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Планирање, провођење, анализа и унапређење унутрашњег осигурања квалитета је добро планирана. Универзитет има усвојене документе Политика квалитета, Правилник о обезбјеђењу квалитета у којима су јасно дефинисани поступци унутрашњег обезбјеђења квалитета.
- У Правилнику о обезбјеђењу квалитета дефинисане су улога, одговорности и надлежности органа Универзитета (Управни одбор, Сенат и ННВ-а), тијела одговорна за праћење, њихове надлежности, начин рада, поступак самовредновања и оцјена квалитета. За оперативно провођење унутрашњег обезбјеђења квалитета су задужени Комисија и Одбор за обезбјеђење

<p>квалитета чије су надлежности, такође, дефинисане у Правилнику.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачким функцијама, доприносу друштву и НИР-у, а што је подржано оснивањем центара за међународну сарадњу, издавачку дјелатност и континуирану едукацију. - Руководство, наставници, административни радници и студенти студијског програма Агроекономија укључени су у све фазе унутрашњег осигурања квалитета, директно путем прикупљања података о реализацији индикатора квалитета и индиректно путем Научно-наставног вијећа Факултета, путем органа и тијела Универзитета у току планирања, анализе и унапређења квалитета. - Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета на студијском програму Агроекономија је чврсти дио система унутрашњег обезбјеђења квалитета Универзитета Бијељина. - Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета је усмјерен ка пружању подршке наставном процесу, управљачким функцијама, доприносу друштву и НИР-у, а што је подржано оснивањем три центара у области међународне сарадње, издавачке дјелатности и континуиране едукације. - Усвојена је Стратегија интернационализације 2020-2026 са Акционим планом - Наставници са студијског програма Агроекономија учествују у организацији научних и стручних конференција - Универзитет редовно проводи поступке прикупљања мишљења заинтересованих страна о квалитету на универзитету (локална заједница, представници привреде), при чему се прикупљају и анализирају релевантни подаци који се односе на студенте, наставнике и остале ресурсе. - Универзитет користи постојеће информационе алате и алате доступне на ИНТЕРНЕТ-у за обраду података везаних за квалитет рада (подаци који се односе на студенте, наставно и ненаставно особље, материјалне ресурсе) 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>У свим стратешким документима и документима система обезбјеђивања квалитета размотрити могућност раздвајања индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе Универзитет у цјелини од индикатора система обезбјеђивања квалитета који се односе на ниво Пољопривредног факултета, односно на ниво студијског програма Агроекономија, те исте надзирати и давати приједлоге за побољшање</i> - <i>Интензивније укључити наставнике и студенте студијског програма Агроекономија у реализацији Стратегије интернационализације</i> - <i>Током припреме годишњих извјештаја о раду центара, посебно издвојити активности које су реализоване на студијском програму Агроекономија.</i> - <i>Дефинисати кључне индикаторе система обезбјеђења квалитета за појединачне студијске програме (на примјер, Агроекономија), који ће се системски процесуирати кроз информациони систем.</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 1. Политика обезбјеђења квалитета- Агроекономија	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ	IV

Критеријум 2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране

Универзитет има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма. Начин успостављања студијских програма дефинисан је *Правилником о доношењу измјени и допуни студијских програма* из јуна 2014. године. Поменути Правилником дефинисано је да поступак израде новог студијског програма започиње елаборатом оправданости покретања студијског програма који се након усвајања од стране Сената Универзитета доставља надлежном Министарству Републике Српске за добијање дозволе за извођење студијског програма (лицензирање). Поменути документ може се пронаћи на званичној веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti у категорији „СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ“. Детаљан опис поступака за обезбјеђење квалитета студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_obezbjedjenje_kvaliteta_studijskih_programa_Univerzitet%D0%B0_Bijeljina.pdf), и поступака током иновирања студијских програма дат је у одговарајућим процедурама усвојеној на сједници Сената 05.08.2020. године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf).

На основу иницијатива Алумнија, Пољопривредног сектора, Студентског парламента и Комисије за обезбјеђење квалитета, Наставно-научно вијеће Факултета проводи анализу за ревизију студијских програма и то предлаже Сенату на усвајање. У току разматрања иницијативе у анализи учествују све унутрашње и вањске заинтересоване стране, међу којима студенти, бивши студенти, послодавци итд) Комисија за квалитет припрема Извјештај о спроведеним анализама са препорукама и на крају године доставља Сенату ради усвајања (Докази 14. и 49.).

2.2. Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса

Током утврђивања потребе за креирање нових и иновирање постојећих студијских програма Универзитет обавља широке консултације, а одлуке доноси на основу потребе тржишта рада (запошљивост) и потребе локалне заједнице (доказ је низ записника са састанака представника студијског програма Агроекономија, односно Пољопривредног факултета и Универзитета са заинтересованим странама, који се налазе у архиви Агенције).

Студијски програм Агроекономија припада Пољопривреди, рибарству, шумарству и ветеринарству (Област образовања), односно Пољопривреда и рибарство (поље образовања) и Агроекономика и рурални развој (Дисциплина образовања), а што је у потпуности усклађено са Правилником о областима образовања број: 07.05/020-1908/14 од 28.07.2014. године који је донијело Министарство просвјете и културе Републике Српске.

(Доказ: Елаборат за оснивање студијског програма Агроекономија, који је приложен у Апликацији

и налази се у архиви Агенције и сајт <https://www.ubn.rs.ba/agroekonomija>), што је у складу са важећим актима који се примјењују у овој области. Увидом у курикулум види се да су испоштовани принципи мултидисциплинарности током стицања знања студената. Такође, јасно су дефинисани циљеви студијског програма, резултати учења, матрица исхода учења, академски назив у складу са номенклатуром академских назива Републике Српске (дипломирана инжењер агрономије), услови за упис на студијски програм, листа обавезних и изборних предмета, садржај сваког појединачног предмета, укључујући садржај теоретске и практичне наставе, методе извођења наставе, вредновање рада студента, самостални рад студента, облици провјере знања, критеријуми и услови за пренос ECTS, доказ о подударности са другим студијским програма, те обавезе студената и динамика студирања.

2.3 Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.

Циљеви студијског програма су јасно написани и доступни су јавности (<https://www.ubn.rs.ba/ciljevi-ae>). За сваки појединачни предмет постоји дефинисан циљ, резултати учења и садржај који је потребно изучити за постизање циља и исходи учења. Они су међусобно усклађени. Комисија је мишљења да се овако детаљно дефинисаним резултатима учења Универзитет у потпуности испуњава изврност Универзитета, са изврсним начином повезивања резултата учења са свеобухватним квалификацијским оквирима.

Развој студијског програма Агрономија и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета, а односе се на повећање ефикасности студирања и побољшање квалитета студијских програма, наставног процеса и услова рада. Након дипломирања студент посједује следеће компетенције: обављање послова организације производње и прераде, маркетинга и превоза пољопривредно-прехрамбених производа, сировина, помоћног материјала и средстава за производњу намјењених пољопривредним и пословним системима прехрамбене индустрије.

У поступку лиценцирања студијског програма Агрономија урађена је детаљна анализа упоредивости са сличним студијским програма у региону: Полјопривредни факултет Универзитета у Београду, Факултети за земјодеслски науку и храну Скопље и Агрономског факултета Свеучилишта у Загребу) (Доказ 20. и доказ елаборати за формирање студијског програма Агрономија, који се налазе у архиви Агенције).

Анализом осталих стратешких докумената и докумената система обезбеђивања квалитета, Комисија је утврдила усклађеност развоја студијских програма са кључним циљевима којима се постиже изврност Универзитета.

2.4 Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA)

Исходи учења су утврђени и детаљно описани у Елаборату, а јавно су доступни на сајту (<https://www.ubn.rs.ba/ishod-procesa-ucenja-ae>). За студијски програм Агрономија постоји одговарајућа документација (Доказ 20.) у којима се налазе резултати учења усклађени према генеричким дескрипторима нивоа, односно према нивоу 6., као и резултати учења појединачних предмета усклађени према резултатима учења студијског програма. Такође израђена је матрица

резултата учења из сваког појединачног предмета, те кључна знања, вјештине и компетенције стечена његовим завршетком. За студијски програм постоји дефинисан укупан број сати теоријске наставе, укупан број сати вјежби на Универзитету и у локалној заједници, број сати других облика наставе (семинари, истраживачки рад), број сати самосталног рада студената.

Програм је урађен у складу са европским смјерницама реформе високог образовања садржаних у Болоњској декларацији (увођење Европског система преноса бодова, промовисање мобилности студената и наставног особља, усвајање нове структуре студија) и Лисабонској конвенцији (односи се на узајамно признавање квалификација високошколског образовања у европском региону).

Комисија је утврдила да сви студијски програми имају јасно дефинисане резултате учења у потпуности усклађене са генеричким дескрипторима у складу са Одлуком о усвајању Основа квалификацијског оквира у Босни и Херцеговини и свеобухватних оквира, односно Европског квалификацијског оквира за цјеложивотно учење (EQF LLL) и Квалификацијског оквира Европског простора високог образовања (QF EHEA) (Доказ 20: Студијски програм Агроекономија, странице 9. и 10. Одлуке о усвајању Основа квалификацијског оквира у БиХ).

2.5 Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђивања квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области

За сваки предмет дати су сљедећи подаци: назив предмета, наставник, статус предмета, година студија/семестар, услов за слушање наставе, матичност предмета (научна област, научно поље, ужа научна област), циљ предмета, исходи учења, садржај предмета (предавање и практична настава), методе извођења наставе, литература (обавезна и допунска), метрика предмета изражено у ECTS, вредновање студента (предиспитне обавезе и завршни испит) (сајт <https://www.ubn.rs.ba/nastavni-plan-ae>).

Сенат Универзитета 2020. године усвојио Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре предмета и силабусу, а који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. Према одредбама Правилника 1 ECTS кредит представља 30 сати радног оптерећења студента, при чему је 10-12,5 сати предвиђено за практичну наставу, а преостали дио на све остале активности студента. Предвиђено радно оптерећење је горња граница 1 ECTS на европском нивоу гдје 1 ECTS представља 25-30 сати студентског оптерећења. Увидом у документацију студијског програма Агроекономија, Комисија се увјерила да је Правилник у потпуности испоштован.

2.6 Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научном/умјетничком истраживању у оквиру студијског програм

Анализом наставних планова и програма студија Агроекономија, види се да исти има

интердисциплинарни карактер, јер, осим предмета из дисциплине агрономика и рурални развој, укључује више предмета из других пољопривредних дисциплина, те обухвата предмете из сточарства, воћарства и виноградарства, органске сточарске и биљне производње, ратарства и повртарства.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет је усвојио и примјењује правилнике и процедуре, које се односе на усвајање и измјене студијских програма, па тако и студијског програма Агрономија (Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма из 2014. године, Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма и Процедуре за преиспитивање и иновирања студијских програма).
- Евидентно је задовољство садашњих студената и алумни студената са нивоом знања које стичу током реализације студијског програма Агрономије
- Послодавци су задовољни знањем и вјештинама студената које су запослили
- Развој студијског програма Агрономија и његов садржај усклађени су са кључним циљевима Стратегије развоја Универзитета
- Током развоја студијског програма Агрономија обезбјеђена је усклађеност поступака са кључним циљевима којима се постиже извршеност Универзитета
- Током развоја студијског програма Агрономија проведена је упоредивост са сличним студијским програмима у региону
- Постоји Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре и силабуса предмета.
- Одређивање ECTS бодова је усклађено са ECTS User Guide 2015, односно документима болошког процеса којима се дефинише радно оптерећење.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Наставити процесе сталног унапређења постојећег студијског програма уважавајући важеће прописе*
- *Наставити сталне измјене резултата учења у односу на захтјеве здравственог и сродних сектора,*
- *У сарадњи са представницима послодаваца и другим актерима који утичу на тржишта рада, радити на увођењу нових студијских програма на Пољопривредном факултету*
- *Именовати ECTS координатора на Пољопривредном факултету,*
- *Направити расподјелу радног оптерећења студената по седмицама извођења наставе за сваки студијски програм, са јасном расподјелом радног оптерећења на врсте извођења наставе (теоретска настава, практичан рад, семинари, истраживачки рад, добороволни рад, семинарски рад, пројекти, радионице, студије случаја, рад код куће)*
- *Унаприједити практични дио студијског програма и прилагодити га потребама студената, локалне заједнице и тржишта рада*

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма- Агрономија

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

3.1 Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.

Током разговора са наставницима са студијског програма Агроекономија, Комисија је информисана о њиховим ставовима у вези са статусом, платом, позицијом, подршком напредовању и учешћу на научним конференцијама итд. Јасно је видљиво њихово задовољство статусом на Универзитету, односом оснивача и менаџмента Универзитета према њима. Међу наставним особљем је видљива позитивна енергија и међусобно уважавање.

Наставници и сарадници у процесу наставе изградили су посебан однос, на чији начин је обезбјеђена интеракција између наставника и студената ван времена одређеног за редовну наставу и консултације. Студент има могућност да се наставнику или сараднику обрати путем електронске поште, те тако да добије све упуте и смјернице везано за наставне активности. На овај начин либерализовани су критеријуми консултација. Наиме, за разлику од ранијег принципа по коме се студент могао обратити наставнику везано за предметну материју само у времену одређеном за консултације, данас је на Универзитету напуштен тај принцип, тако да се поред те, класичне, могућности студенти служе и непосредним обраћањем путем електронске поште. Овај концепт нарочито је битан код израде семинарских радова и дипломских радова, гдје се наставник-ментор са студентима о свему договарају путем електронске поште.

У разговору са студентима, Комисији је потврђено да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената (у академској 2020/21 години однос наставник: студент је 1:0,8). (Доказ 33.1)

3.2 Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку

Током разговора са студентима (25 студената), студенти потврдили да се све одредбе Правила студирања у потпуности поштују од стране наставног особља. Додатно, током овог разговора, Комисија је такође информисана да је однос са наставним особљем на изузетно високом нивоу и да се оцјена студената формира искључиво на основу њиховог знања. Више студената са којима је Комисија разговарала показали су огромну енергију и научни ентузијазам. Као резултат студентских истраживачких активности, они су презентовали своје радове на научним конференцијама у Бијељини у Србији. Студенти су потврдили да имају потпуну подршку од наставника у току ваннаставних активности.

Један од начина на који се студенти стимулишу да преузму активну улогу у креирању процеса учења јесте укључивање у научно-истраживачке активности, каква су три научне конференције под називом Село и пољопривреда, одржане од 2018. до 2020. године <https://www.ubn.rs.ba/konferencije>.

Увидом у достављене документе, као и током разговора са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је стекла мишљене да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету и да на тај начин активно утичу на квалитет Универзитета и студијских програма. Поред тога, кроз учешће у раду органа и тијела универзитета, студенти остварују своја права.

3.3 Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма

Вредновање рада студента прописано је посебним поглављем у Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). Предметни наставник обавезан је на првом часу наставе да упозна студента са облицима праћења рада, предиспитним и испитним обавезама, терминима и начином провјере знања, карактером и садржином завршног испита и начином формирања оцјене. Детаљна правила везана за провјеру знања студента, оцјене и могућности студента уколико није задовољан оцјеном, регулисана су Правилником о полагању испита (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/2.Pravilnik_o_polaganju_ispita.pdf), који има основ у члановима 80-82 Статута. Систем бодовања формулисан је на начин да студент за предиспитне обавезе може добити максимално 50 бодова, те за завршни испит такође 50 бодова. Знање студената се провјерава и вреднује примјеном сљедећих облика провјере: испит, колоквијум, тест и активност студената. Евиденција о оцјењивању студената води Студентска служба и предметни наставник и сарадник. Наставник је обавезан да јавно саопшти студентима резултате о освојеним бодовима. Оцјењивање се врши оцјенама од 5 до 10, гдје је 5 непролазна оцјена, која се не евидентира у индексу.

Надаље, Комисија посебно цијени Одлуку о праћењу испитних активности (бр.02-844-1/13, од 06.09.2.13) којом се обавезује менаџмент Универзитета, односно да директор Универзитета повремено прати испитне активности, а све у циљу побољшања испитног процеса, регуларности спровођења испита и заштите права студената (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/Odluka_o_pracenju_ispitnih_aktivnosti.pdf).

3.4 Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање

Испити као и сви други провјере знања су јавни. Испит се спроводи под надзором наставника и сарадника. Уколико се испит организује усмено наставник треба да омогући свим заинтересираним странама да присуствују испиту. Резултати писменог завршног испита објављују се у року не дужем од седам дана. Наставник је дужан да студента на његов захтјев упозна са недостатцима његовог рада.

Такође, студент може на оцјену упутити жалбу декану факултета који, у случају оправданости захтјева, формира трочлану комисију пред којом студент полаже испит. Предметни наставник не може бити члан поменуте комисије. Послије три неуспјела полагања испита, студент такође има право да полаже пред Комисијом. Процедуре на основу којих студенти могу покренути жалбени поступак су јавно доступне (канцеларија проректора за наставу [http://www.ubn.rs.ba/prigovor-na-](http://www.ubn.rs.ba/prigovor-na)

оцјену, <http://www.ubn.rs.ba/form/zalbena-prijava>).

3.5 Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство

Правилник о изради и одбрани завршног рада

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/3.pravilnik_o_izradi_i_odbrani_zavrshnog_rada.pdf)

у потпуности дефинише начин оцјењивања израде и начин оцјењивања завршног рада. Овај правилник дефинише: Процедuru избора ментора, пријаву, израду, одбрану и оцјену завршног рада, те садржај завршног рада, изглед и форму завршног рада. Осим штампане верзије, студент је у обавези да приложи електронску верзију рада.

3.6 Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима

Активан ангажман студената у процесима управљања на Универзитету Бијељина дефинисани су кроз сљедеће документе:

- Политика квалитета универзитета Бијељина,
- Стратегија развоја Универзитета Бијељина,
- Правилник о обезбјеђењу квалитета Универзитета Бијељина,
- Пословник о раду Сената Универзитета Бијељина,
- Правилник о студентском вредновању квалитета наставног процеса,
- Правилник о изборима за студентски парламент,
- Правила Студентског парламента Универзитета Бијељина

Сви документи доступни су на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti

Увидом у достављене документе, као и разговором са управљачким структурама Универзитета, наставним особљем, административним особљем као и самим студентима, Комисија је мишљена да су студенти максимално укључени у све процесе управљања на Универзитету путем које утичу на квалитет Универзитета и студијских програма, али и остварују своја права.

Комисија посебно цијени укљученост студената у четири кључна органа на Универзитету: Управног одбора Универзитета, Сената Универзитета, Комисије за квалитет и Одбора за квалитет (Докази 25.-28.), што је гаранција система обезбјеђивања квалитета са аспекта студената.

Такође, ставови студената се изражавају кроз различите анкете као нпр. Анализа о структури уписа студентске популације, анализа атрактивности студијских програма, анализа анкетног вредновања послодаваца, анализа мишљења алумни асоцијације, анализа квалитета наставног процеса, анализа научно-стручног усавршавања и слично. На основу проведених анкета раде се различити извјештаји. У мноштву извјештаја, који се раде за сваку академску годину, као доказ а Комисија прилаже Извјештај о атрактивности студијских програма за 2019. годину (Доказ 29.) те Извјештај о квалитету наставног процеса 2017.-2018. година (Доказ 30.)

Комисија такође цијени координацију студената у процесима одлучивања, јер се сви захтјеви студената углавном усмјеравају путем Студентског парламента, који представља студенте и њихове интересе. У разговорима са студентима сви су исказали задовољство радом студентског парламента. Комисија је утиска да су сви студенти у потпуности упознати о начинима њиховог

учешћа у управљачким структурама и начинима остваривања њихових права и утицаја на квалитет Универзитета.	
3.7 Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере	
У оквиру Психолошког савјетовалишта студентима је обезбјеђено савјетовање о будућем развоју каријере. Студенти су изразили задовољство начином и помоћи који имају од стране наставника. Наставно особље комбинује различите врсте практичног рада на околним газдинствима не само из дисциплине агроекономије, што је посебно цијењено од студената за њихову будућу каријеру, посебно што већина њих има своја властита газдинства у околици Бијељине. Ипак студенти су мишљења да се практични дио треба унаприједити и интензивирати, јер им исто може помоћи у даљој каријери.	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Процедуре за полагање испита дефинисане су у Правилнику о полагању испита, Правилнику студирања на првом и другом циклусу студија и Правилнику о изради и одбрани завршног рада. Документи предвиђају начин оцјењивања током наставе и током полагања завршног испита. Сви документи се налазе на сајту и јавно су доступни. - На првом часу су студенти упознати са начином учења, вредновања знања и својим правима. - Предвиђене су жалбене процедуре у случајевима незадовољства оцјеном. - Студенти су укључени у рад Управног одбора, Сената, Комисије за обезбјеђење квалитета, ННВ и стручна вијећа. - Усвојено је више приједлога студената везано за унапређење студијских програма. - На Универзитету постоји Студентски парламент 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>На почетку академске године усвојити распоред полагања испита</i> - <i>Дигитализирати систем пријављивања испита и систем оцјењивања</i> - <i>Са развојем информацијског система Универзитета размислити о могућности увођења е-индекса</i> - <i>Диплому и Додатак дипломи обавезно издавати и на енглеском језику</i> - <i>Проширити састав Комисије за квалитет и Одбора за квалитет представником сваке организационе јединице Универзитета</i> - <i>Донијети Акциони план поступања по извјештајима о анкетирању</i> - <i>Организовати округле столове и предавања стручњака из здравствене праксе (главне медицинске сестре, сестре са дугогодишњим искуством у раду на одређеним одјелима болнице, дома здравља или других служби), односно представника алумнија</i> - <i>Студијског програма ускладити према каријерном одређењу студената</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента- Агроекономија	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

Критеријум 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)

4.1 Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијењеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на веб страници установе и у медијима

Процедуре којима су прописан упис студената доступне на званичној веб страници Универзитета https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti, категорија „СТУДЕНТИ“.

Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисана је у:

- Статуту (члан 89) (2012; пречишћени текст на сједници Сената одржаној дана 24.08.2016.године, утврђен је пречишћен текст Статута), сајт (Статут а на сједници одржаној дана 04.06.2019.године, Сенат утврдио пречишћен текст Статута; <http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>.
- Правилима студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из августа 2020 године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Studenti/1.pravila_studiranja.pdf). (Претходни Правилник студирања на првом и другом циклусу Универзитета Бијељина из јуна 2014. године, такође доступан на веб страници Универзитета на линку <http://www.ubn.rs.ba/akreditacija>).

Пријемни испит код уписа на студијски програм Агроекономије полаже се из предмета Биологије, током којег кандидат може освојити максималних 60 бодова.

На студијски програм Агроекономија могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета. Упис се врши на основу броја бодова са пријемног испита са сродног факултета и броја бодова из средње школе. Упис ових кандидата се врши у термину предвиђеним конкурсом (после уписа кандидата који су радили пријемни на Универзитету).

Статус студента стиче се закључивањем уговора о студирању, у коме су дефинисане права и обавезе студента и Универзитета. Такође, студент са посебним потребама има право на ментора и право да испит полаже на начин прилагођен његовим могућностима. У посебним случајевима дефинисаних Правилима, студентима се може одобрити мировање права и обавеза.

Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Агроекономију под условима прописаних Правилима. У случају измјене структуре студијског програма студент наставља своје студије према измјењеном студијском програму уз обавезу полагања разлике предмета у погледу године студија коју је завршио. Студентима је омогућено да у току студија може у склопу студентске мобилности провести најдуже једну годину на другој високошколској установи у земљи и иностранству, уз признавање остварених ECTS кредита стечених на другој установи.

У вези напредовања студената, на Универзитету се не изводе студијски програми другог и трећег циклуса. Будући да је ово питање не само образовно него општељудско и регионално које може

имати утицаја на останак младих људи у региону Семберије, Комисија охрабрује високошколску установу да у наредном периоду учини максималне напоре на увођење студијских програма другог и трећег циклуса.

Студентима са посебним потребама Универзитет одређује менторе. Комисија се увјерила да особе са потешкоћама имају приступ свим просторијама Универзитета. Универзитет располаже са лифтом, а постоји путни приступ за први спрат зграде у којој се обавља настава.

4.2 Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумјева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.

Поступак признавања на Универзитету дефинисане су Правилником о признавању страних високошколских исправа доступног на веб страници Универзитета на сљедећем линку: https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_priznavanju_stranih_visokoskolskih_isprava.pdf. Увидом у Правилник, Комисија је утврдила да, иако Правилник није усаглашен са одредбама Лисабонске конвенције о признавању, он садржи све одредбе о признавању формалних иностраних високошколских квалификација и периода студија. Међутим, Правилник не садржи одредбе које се тичу признавања осталих видова учења, што укључује признавање прекограничног образовања, заједничких степена, неформалног образовања, информалног учења, те признавања квалификација особа са недовољном документацијом укључујући избјеглице, расељена лица и лица у ситуацији сличној избјегличкој.

Увидом у Одлуку о академском признавању, Комисија за признавање извршила упоредбу кључних резултата учења студијског програма уз обавезу полагања додатних испит ако је студент није изучавао на другој високошколској установи, али да не постоји довољно детаљно образложење поступања Комисије за признавање. Такође, Одлуком није остављена могућност жалбе студента, иако је постојећим Правилником жалба на Одлуку/Рјешење омогућена.

4.3 Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили

Поступак издавања диплома дефинисан је у Статуту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Statut-UBN.pdf>) и Правилима студирања (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti). Садржај дипломе је усклађен са Правилником о садржају јавних исправа које издају високошколске установе број:07.023/052-2775/11 од 11.07.2011. године. Додатак дипломе се издаје према моделу Додатка дипломи као једног од докумената Europass-а Европске комисије <https://europa.eu/europass/eng>.

Увидом у додатак дипломи Универзитета, који је доступан на веб страници Универзитета на сљедећем линку http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/dodatak_diplomi-model.pdf, Комисија је утврдила да се Додатак дипломи у потпуности издаје у складу позитивним законским прописима и да су у додатку дипломи садржане све информације које одређују квалификације које Универзитет издаје.

Комисија је такође информисана да се Додатак дипломи на енглеском језику издаје на захтјев

дипломаната.	
ДОБРЕ СТРАНЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Процедура уписа студената на Универзитету Бијељина регулисан је у Статуту и Правилима струдирања на првом и другом циклусу - Правилник о студирању студената са инвалидитетом регулише услове за студирање особа са инвалидитетом те су на тај начин обезбијеђени услови за школовање свих заинтересованих. - Студент може поднијети приговор на резултате пријемног испита и ранг листу. - На студијске програме Универзитета могу се уписати и кандидати који су полагали пријемни испит на неком од сродних факултета. - Студентима се може одобрити и прелазак са другог студијског програма на Агроекономија. - Постоји Правилник о признавању страних високошколских исправа - Универзитет издаје сва документа која су потребна студентима, међу којима је диплома и додатак дипломи. - На захтјев студента издају се Диплома и Додатак дипломи на енглеском језику 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Хармонизирати процедуре признавања. При томе користити користити Модел академског признавања развијен кроз структурални Erasmus+ STINT пројект</i> - <i>Унаприједити Одлуку/Рјешење о академском признавању, направити типски модел Одлуке/Рјешења за све организационе јединице</i> - <i>Правно регулисати могућности за признавање неформалних облика учења</i> - <i>Обучити академско особље о процедурама признавања усклађене са одредбама Лисабонске конвенције о признавању</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање-Агроекономија	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

Критеријум 5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)
5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање
Област коју покрива овај критеријум је дефинисана у Закону о високом образовању, Статуту Универзитета, Политици управљања људским ресурсима, и у неколико правилника: Правилник о раду, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника Универзитета "Бијељина", Правилник о условима и поступку додјеливања звања и правима професора емеритуса. Сви документи се налазе на сајту Универзитета

http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Према подацима са сајта Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/nastavno-osoblje>), наставу на Универзитету „Бијељина“ изводи 23 наставника и 7 сарадника у различитим наставним звањима од чега: 4 редовних професора, 6 ванредних професора, 12 доцента, 1 наставник страног језика, 2 виших асистената и 5 асистената. Универзитет запошљава довољан број сарадника (асистената) како би се осигурао квалитет наставног процеса и квалитет властитог кадра. На сајту универзитета дат је Картон наставника/сарадника са основним подацима и најзначајнијим референцама за сваког запосленог (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>).

Већина наставника је бирана на Универзитету Бијељина, док је одређени број наставника ангажован уз преузимање звања са других високошколских установа, што је у складу са важећим прописима. Број наставног особља је довољно да покрије извођење наставе на свим студијским програмима, тако да је испуњен услов да преко 50% наставе изводе запослени са Универзитета. Седмично оптерећење наставника не прелази норматив од 12 часова предавање, односно 10 часова вјежби (Доказ 33.2).

Надаље, у разговору са студентима, Комисија је информисана да је наставно особље стално доступно, да је на располагању студентима и након завршетка наставе, да се може контактирати на е-маил, путем мобилних апликација, те да постоји изузетна синергија између наставног особља и студената, по мишљењу Комисије управо из разлога оваквог малог односа између броја наставног особља и студената.

5.2 Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење

План запошљавања и развоја каријере на Универзитету дефинисан је Законом о високом образовању (Службени гласник Републике Српске, број 67/20), Статутом високошколске установе као оквиром за поступање, а посебно Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника Универзитета Бијељина из априла 2016. године (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf).

План запошљавања и планирања развоја каријере заснива се на различитим анализама проведеним од стране Универзитета, као што су анализа редовних и гостујућих наставника (Доказ 34. документи се налазе у архиви Агенције), анализа старосне и полне структуре наставника (Доказ 35 документи се налазе у архиви Агенције), анализа вредновања наставног и ненаставног особља (Доказ 36. документи се налазе у архиви Агенције) у циљу оцјене управљања у услова рада, Анализа вредновања квалитета наставног процеса.

Универзитет има кадровску политику током које планира задовољење потреба за новим наставницима и сарадницима. Кадровска политика се заснива на потребама за квалитетно

остваривање студијских програма, наставног процеса и научно-истраживачког рада. Обухваћени су: планирано напредовање наставника и сарадника, оптимално радно оптерећење наставника и сарадника, одласци у пензију наставника, планирана одсуства наставника и сарадника ради научног и стручног усавршавања или из других разлога предвиђених законом и општим актом Универзитета. Универзитет планира финансијска средства у складу са својим могућностима и другим околностима које утичу на кадровску политику.

Предметним Правилником дефинисане су могућности планирања развоја каријере. Комисија је мишљења да је законодавним оквиром, статутом Универзитета и предметним Правилником у потпуности дефинисан план запошљавања и развоја каријере. У разговору са руководством Универзитета Комисија се увјерила да се план запошљавања осмишљава плански. Посебну погодност у осмишљавању плана запошљавања представља изузетан стартешки положај Универзитета, што омогућава запошљавање изузетног наставног кадра из сусједне Републике Србије, што као посљедицу има квалитет наставног и наставно-истраживачког рада, односно извршност Универзитета. У циљу будуће интернационализације Универзитета, Комисија је мишљења да се планирању развоја каријере и даље мора посвећивати посебна пажња.

5.3 Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изнајмавању грантова или стипендија.

Руководство посебно истиче да је једна од кључних претпоставки извршности Универзитета транспарентност и правичност током избора у научно-наставна звања. Приликом избора у научно-наставно звање користе се критеријуми из Закона о високом образовању. Комисија је на увид имала све Извјештаје о изборима у научно-наставна, те Одлуке Сената (сви извјештаји се налазе у архиви Агенције). Картон научног радника, документи са кључним референцама наставника Универзитета налазе се на сајту (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>). Поред тога, на сајту Универзитета се налазе најзначајније референце свих наставника (<http://www.ubn.rs.ba/odabrana-bibliografija-nastavnika>).

На основу анализе извјештаја о избору у научно-наставна звања, Комисија посебно цијени детаљност самих извјештаја комисије, који садржи јасно образложење поступања Комисије, те да су све комисије биле компетентне за писање извјештаја, а чиме је постигнута максимална транспарентност самог поступка.

У циљу омогућавања свих својих запослених за научно-стручно усавршавање, Универзитет организује конференције са међународним учешћем као што је Трећа конференција са међународним учешћем "Село и пољопривреда" (<http://www.ubn.rs.ba/odrzana-iii-konferencija-sa-medunarodnim-ucescem-selo-i-poljoprivreda-na-poljoprivrednom-fakultetu>). Такође, као резултат одржаних конференција издају се зборници радова (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>). Комисија цијени настојање Универзитета да организовањем различитих догађаја утиче на подизање квалитете наставног особља. Преглед осталих конференција, које је организовао Универзитет Бијељина, дат је на сајту Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/konferencije>).

5.4 Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања

Професионални развој запослених на Универзитету прописан је Правилником о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta_nastavnika_i_saradnika.pdf), којим су прописани стандарди наставника и сарадника, поступци за обезбјеђење квалитета наставника и сарадника, који садрже одредбе о научно-стручном усавршавању и истраживачком раду.

У циљу постизања изврности Универзитета Комисија посебно цијени доношење Правилника о научно-стручном усавршавању наставног и ненаставног особља Универзитета из августа 2020. године доступног на веб страници Универзитета на сљедећем линку:

https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_naucno-strucnom_usavrsavanju_nastavnog_i_nenastavnog_osoblja.pdf.

Универзитет за све наставнике финансира учешће на конференцијама осигуравајући трошкове боравка и учешћа, као и плаћено одсуство током различитих облика научно-стручног усавршавања и истраживачког рада до године дана. Универзитет из добити издваја средства за финансирања наведених конференција (Према Прегледу финансијских улагања универзитет је у периоду 2013-2016 финансирао организовање конференција и одлазак професора на друге конференције и то 10995 КМ, током 2016/17 2540 КМ и током 2017/18 155 КМ.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Постоји више правних аката који регулишу ову област
- Универзитет обезбјеђује квалитетан наставни кадар и потпуну покривеност наставе.
- Сваке академске године се усваја листа одговорних наставника, ради се анализа седмичне оптерећености сваког наставника/сарадника
- Испоштована је законска одредба о максималном оптерећењу наставника/сарадника
- Однос броја наставника/сарадника према броју студената је бољи од Европских норми (1:15-1:30)
- Универзитет примјењује Правилник о поступку и условима за избор наставника и сарадника, који је усклађен са Законом о високом образовању Републике Српске. У Правилнику је дефинисана процедура за избор, а критеријуми за избор су пренесени из закона.
- Приликом избора наставника у научно-наставна звања расписује се јавни конкурс и тиме се обезбјеђује јавност избора.
- Извјештај о приједлогу за избор у звање наставника/сарадника је доступан у библиотеци
- Универзитет има усвојену Политику управљања људским ресурсима
- Универзитет има и примјењује Правилник о стручном усавршавању наставника и сарадника
- Универзитет има и примјењује Правилник о вредновању квалитета наставног особља и процеса
- Универзитет даје финансијску подршку свим наставницима за лично усавршавање, боравак на другим установама, публикавање радова, итд.

- Извршена евалуација компетентности наставног кадра (за период 2013-2018)
- Проведена је анализа Усавршавање наставног кадра у периоду 2013-2018

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- Потребно је ажурирати план запошљавања и исти усвојити на Сенату и Управном одбору Универзитета
- Кроз увођење нових студијских програма другог и трећег циклуса, оспособити властито наставно особље
- Посебним документом прописати планирање запошљавања наставника/сарадника и развој каријере, а у Акционом плану дефинисати индикаторе његове имплементације
- Извјештај за избор наставника/сарадника дати на увид јавности, поред библиотеке, постављањем на сајт универзитета
- Размотрити могућност за дефинисање додатних критеријума за избор наставника/сарадника у научно-наставна звања
- Потребно је наставити евалуацију компетентности наставника,
- Потребно је наставити провођење активности на анализи усавршавања наставног кадра
- Урадити анализу утицаја усавршавања на наставни процес,
- Остварити академску мобилност кроз ЕУ програме академске размјене,
- Иако су већина професора истакнути и еминентни наставници, узимајући у обзир један од кључних принципа Болоњског процеса и Европског простора високог образовања, односно цијеложивотног учења, интензивирати научно стручну усавршавање и истраживачки рад,
- Донијети Правилник о стручном усавршавању административног особља

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали- Агроекономија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

6.1 Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лицензирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лицензирање су довољни и доступни студентима

Ресурси на Универзитету су планирани у складу са Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку испуњености услова (Сл.гласник РС, 35/2011 и 51/2011) (Рјешење о испуњености услова за почетак рада Универзитета Бијељина - Бр 07.023/612-399-6/10 Министарство просвете и културе Републике Српске; Дозвола за рад - Бр 07.023/602-399-8/12 и други документи) (сајт http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti. РЈЕШЕЊА).

Рад лабораторија прописан је Правилником о раду лабораторија Универзитета линк (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_radu_laboratorija_Univerziteta_Bijeljina_20.pdf). Правилником се прописује извођење наставе у лабораторији, права и обавезе студената, правила понашања и рада у лабораторији, правила одлагања отпада, складиштење и чување хемикалија и опреме и инцидентне ситуације. Комисија се увјерила да се сва правила рада

универзитетских лабораторија поштују.

Универзитет израђује годишњи план улагања финансијских средстава како би се осигурала доступност средстава свих ресурса у складу са потребама, а Комисија за квалитет прати реализацију и његово провођење.

Универзитетски комплекс чини три објекта: Наставна зграда, Управна зграда и Помоћна зграда, укупне површине 2045,25 m². Пошто је број уписаних студената (2017/18) био 251, то обезбјеђује оптималну површину по броју студената. У наведеним објектима смјештени су учионице, канцеларије, библиотека, рачунарски центар кабинети, кафитерија, апартман и лабораторије. Универзитет посједује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста). Библиотека има 11540 библиотечких мјеста.

6.2 Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета

Унутар простора описаног у претходном подкритеријуму, лабораторије се користи заједнички према распореду који прави надлежна служба проректора за наставу и директора универзитета.

Рад библиотеке Универзитета заснован је на Правилнику о раду библиотеке (https://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Pravilnik_o_rad_u_biblioteke.pdf).

Правилником је прописан положај, структура и рад библиотеке Универзитета. Правилником је до самих детаља прописан рад библиотеке Универзитета. Више информација о начину провођена одредби Правилника, који се односе на библиотечку грађу, начин кориштења библиотечке грађе, споразумом о сарадњи са другим библиотекама, приступу другим научним базама доступно је у Извјештају о самовредновању на станицама 61-63.

Такође, на веб страници Универзитета (<http://www.ubn.rs.ba/biblioteka>) налази се посебна категорија на којој се налазе све битне информације о раду библиотеке Универзитета, што укључује, законодавни оквир за рад библиотеке Универзитета, оснивање и рад библиотеке, планови и извјештаји, база библиотечке грађе, анализа новонабављене литературе, надзор над радом библиотеке те контакт детаљи библиотеке.

Библиотеку Универзитета сачињава библиотечка грађа намјењена за пет студијских програма (Преглед „Новонабављена библиотечка грађа“– табела „: Анализа стања библиотечке грађе по факултетима за период 2013-2018“, од чега је за Агроекономију намијењено 1.524 библиотечких јединица. За већину штампане грађе постоји и електронска верзија исте.

6.3 Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података

Комисија посебно истиче чињеницу да библиотека има довољан број рачунара и приступ на 12 релевантних научних база, што даје посебну вриједност библиотечкој грађи и то: pubmed.ncbi.nlm.nih.gov, network.bepress.com, oapen.org, openlibrary.org, freemedicaljournals.com, jamanetwork.com, freefullpdf.com, scirp.org, sciencepublishinggroup.com, ispub.com, open.umn.edu, onlinebooks.library.upenn.edu

Уз саму просторију библиотеке налази се читаоница, у коју је могућ улаз кроз посебан вањски улаз, а могуће приступити из саме библиотеке. Комисија је мишљења да је рад библиотеке и читаонице у потпуности усклађен са потребама студената и академског особља.

Универзитет „Бијељина“ поседује рачунаре и сервер који су оспособљени за обраду разних типова података: Раунар HP Compaq 8200 Elite СМТ РС, Сервер и резервни сервер, Информациони систем Универзитета. Користе се сопствене апликације за вођење и анализу студената, професора и литературе у библиотеци.

6.4 Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност

Комисија је извршила увид у кључне документе који указују на системски и дјелотворно планирање, коришћење и провјеру ресурса Универзитета (Докази 43.-44.), односно евиденцију физичких ресурса и Извјештај о реализацији плана набавке физичких и осталих ресурса. Сврха извјештаја је предузимање мјера у вези доступности потребних средстава, стварање услова несметаног извођења наставе, обезбјеђење функционалности услова рада Универзитета.

Увидом у достављене документе, Комисија се увјерила да се Универзитет на систематичан и дјелотворан начин односи према ресурсима, дати су графички прикази структуре улагања, структуре реализованог плана улагања, кретања улагања, те приједлози Комисије за обезбјеђење квалитета по свим улагањима за све године (Докази 43.-44. – Архива Агенције).

6.5 Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса

Универзитет „Бијељина“ има могућност кориштења библиотечке грађе Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина, што је регулисано у Споразума о сарадњи (Број 599/10, од 03.08.2010. године – дато као прилог Апликацији, анализи се у архиви Агенције).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има објеката под повшином од 2045 m².
- Универзитет поседује: амфитеатар (360 мјеста), 5 учионица (укупно 205 мјеста), лабораторије (укупно 112 мјеста), рачунарска сала (20 мјеста), читаоница (25 мјеста).
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет има могућност да образује 460 студената, што је сасвим довољно за постојећи број студената
- Постоји Правилник о раду библиотеке.
- Универзитет има библиотеку са 11540 библиотечких јединица у штампаном и електронском облику, од чега је 1.524 намијењено студентима Агроекономије. То је задовољавајуће за садашње потребе студената са свих студијских програма
- Библиотека има приступ у 12 релевантних научних база
- Дипломски радови студената су изложени у библиотеци
- Универзитет има читаоницу коју студенти и професори користе за рад.
- Библиотека има успостављену сарадњу са другим универзитетским библиотекама
- У библиотеци је запослен један радник у сталном радном односу
- Студенти могу да користе услуге библиотеке током цијелог радног дана.

- Проводи се екстерна евалуација рада библиотеке
- Постоји План за набавку неопходних ресурса.
- Универзитет ради анализу испуњености плана набавки ресурса.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Инфраструктурни развој Универзитета усмјерити на стварање потребних услова за научно-истраживачки рад (односно, рад евентуално формираног Института за истраживање и развој),*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност изградње студентског смјештаја и објеката за спортске и културне активности*
- *У складу са финансијским средствима размотрити могућност аутоматизације процеса задуживања и раздуживања библиотечке грађе.*
- *У наредном периоду планирати куповину једног броја научних часописа и претплату на поједина online издања*

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање- Агроекономија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Критеријум 7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

7.1. Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређење квалитета студијских програма

Постојећи информациони систем се користи за прикупљање и обраду различитих података, који служе за анализу и планирање развоја Универзитета. У овом тренутку развијене су сљедеће базе података: база наставног кадра, база студената, база библиотеке и алумни база.

У оквиру Студентске базе воде се евиденције везане за професоре, студенте и наставу:

- евиденција основних информација о сваком појединачном студенту;
- евиденција одговорних професора за сваки предмет у односу за дату школску годину;
- евиденција предмета из наставног плана и програма за сваки студијски програм Универзитета;
- евиденција испитних и предиспитних бодова, оцјена са датумом полагања испита;
- евиденција признатих испита за студенте који се преписују са других високошколских установа са бројем и даном доношења Одлуке и подацима о признатим испитима;
- евиденција о Дипломском раду сваког студента обухватајући тему рада, ментора, оцјену и датум полагања истог и
- евиденција испитних књига за сваки предмет, односно податке са пријаве студента: основни подаци о студенту, предмет и професор код кога се испит полаже, предиспитне активности (присуство на предавању и вјежбама, семинарски рад, колоквијум и тест) и испит закључно са оцјеном и датумом полагања испита.

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о структури студентске популације, напредовању студената кроз студије, стопе успјешности, квалитету наставног кадра и слично. Правна основа за провођење ових активности налази се у *Правилнику о обезбјеђењу квалитета, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника*, који се налазе на сајту Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti).

Универзитет редовно прикупља и анализира податке о студентском напредовању. Комисија се увјерила да се подаци редовно прикупљају и анализирају и то:

- Структура студентске популације (Доказ 52.),
- Напредовање студената кроз студије (пролазност и просјек оцјена и др.),
- Стопа успјешности студената истопа напуштања студија,
- Ниво (степен) запошљавања свршених студената,
- Задовољство студената студијским програмима и начином студирања (Доказ 53.),
- Квалитет наставног кадра (квалификације, омјер властитог и гостујућег наставног кадра, старосна структура) (Докази 33.1, 54.)
- Економски аспекти и расположивост наставних ресурса (лабораторије, библиотеке, приступ интернету итд.) (Доказ 43.)
- Анализа односа наставник студент (Доказ 49, налази се у архиви Агенције).

7.2. Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетирања особља од стране студената

Правни основ за провођење ових активности налази се у *Правилнику о вредновању наставног особља, Процедуре праћења и мјерења задовољства корисника услуга* и другим интерним документима (Сајт Универзитета (http://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti)).

База наставног кадра унутар информационог система садржи сљедеће податке: Евиденција о личним подацима наставног кадра; Евиденција оптерећеност у настави и остале активности везане за наставу; Евиденција научних публикација; Евиденција присуства научних скуповима.

Универзитет спроводи анализе квалитета академског особља. Проводе се сљедеће анализе: Анализа вредновања наставног процеса, Анализа усавршавања наставног кадра, Старосна и полна анализа наставника (Доказ 49.1, налази се у архиви Агенције), Извјештај о квалитету наставног процеса, Извјештај о научно-стручном усавршавању наставног особља (Доказ 32, налази се у архиви Агенције), Извјештај о квалитету наставног процеса (Доказ 30., налази се у архиви Агенције). Детаљне информације о извјештавању доступне су у Извјештају о самовредновању на страницама 70.-71

У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је Универзитет годинама континуираног рада на подизању нивоа академског особља успио да омјер властитог и гостујућег особља доведе у корист властитог особља.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има информациони систем у оквиру којег се налазе база наставника, студентска база, база библиотеке и алумни база, што омогућава прикупљање и обраду различитих података, те извјештавање.
- Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља податке и анализира информације у вези са напредовањем студената кроз студије, стопи успјешности и

<p>напуштања студија, омјеру студената и наставног особља итд.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Универзитет редовно (за сваку академску годину) прикупља и анализира податке о старосној структури и квалификацијама академског особља, укључујући однос властитог и гостујућег особља. - Универзитет редовно (за сваки семестар) проводи анкете о студентском вредновању наставног процеса и административне службе и других служби универзитета 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Унаприједити методологију анкетања и извјештавања, са дефинисаним кључним индикаторима за праћење у циљу унапређења студентског стандарда и квалитете процеса учења и усавршавања.</i> - <i>Унаприједити методологију анкетања и извјештавања наставног особља са дефинисаним кључним индикаторима за унапређење квалитета академског особља.</i> - <i>Даље унаприједити информациони систем, те створити могућности за креирање извјештаја и статистичких анализа по различитим категоријама и захтјевима,</i> - <i>Развити ДМС систем усклађен са одредбама прописа о канцеларијском пословању</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима- Агроекономија	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

<p>Критеријум 8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)</p> <p>8.1 Високошколска установа објективно и правовремено информисе јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику</p> <p>Правни основ за ову активност дефинисан је у сљедећим документима: Комуникацијска стратегија универзитета Бијељина за период 2020-26 година, са акционим планом за реализацију стратешких циљева (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/Komunikacijska_strategija.pdf), Политика комуникације са јавношћу (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Politika_komunikacije_s_javnoscju.pdf), Правилник о односима с јавношћу (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Ljudski_resursi/Pravilnik_o_odnosima_s_javnoscju_Univ_ersziteta_Bijeljina.pdf). У овим документима предвиђени су различити облици комуникације са јавношћу, међу којима издавање Информатора за будуће студенте, дани отворених врата, посјете средњим школама и презентовање студијских програма, наступи у електронским и штампаним медијима, представљање на YouTube, представљање на друштвеним мрежама, израда и одржавање веб сајта универзитета итд.</p> <p>У разговору са руководством Универзитета Комисија је информисана да је веб страница Универзитета доживјела значајне промјене у посљедњем периоду, али да се иста још увијек</p>
--

ажурира и унапређује. Домена веб странице је: <http://ubn.rs.ba/>. Веб страница је двојезична, односно постоји и енглеска варијанта.

Комисија је извршила тестирање веб странице и утврдила да Универзитет објављује све кључне информације о свом раду и дјеловању. Структура веб странице је одговарајућа. У заглављу веб странице остављена је могућност промјене језика веб странице, постоје линкови за друштвене мреже Универзитета, те студентски веб сервис. Испод заглавља се налазе главне категорије гдје се могу пронаћи информације о Универзитету, организационим јединицама, студијима, наставно-истраживачком раду, центрима Универзитета, библиотеци, посљедњим вијестима те контакт детаљи.

На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Агроекономије (<http://www.ubn.rs.ba/nastavni-plan-ae>).

Универзитет је представљен својим веб сајтом www.ubn.rs.ba и [Информатором за студенте](#). На сајту Универзитета дате су опште информације о факултетима (студијским програмима, гдје заинтересоване спољне стране могу наћи све битне информације о студијима, односно наставни план, звање које се стиче по завршетку студијског програма, циљеве студијског програма, исходе учења, прелазак са друге високошколске установе), руководству, организационим јединицама, запосленима. На сајту се објављују релевантни документи, као што су статут, одлуке, правилници и извјештаји (извјештај о самовредновању и сл). Посебан акценат стављен је на информације о студијама. Поред општих информација о студијском програму, студенти могу на сајту да пронађу материјале за појединачне предмете у електронском облику, као што су презентације са предавања, резултати испита и колоквијума - који се ажурирају по потреби.

Универзитет има страницу на енглеском језику <http://eng.ubn.rs.ba/>. Комисија је извршила увид у енглески дио веб странице и утврдила да је више од 90% информација енглеске верзије веб странице на енглеском.

Информатор за студенте садржи основне податке о студијском програму, условима уписа на прву годину студија, као и делове из Правилника о студирању на Пољопривредном факултету. Поред овог стандардног начина, Универзитет објављује информације о активностима и путем средстава јавног информаисања, телевизија и радио, што се може провјерити путем You Tube платформе (https://www.youtube.com/channel/UCAEoNt8s5e2A-jtjcZRk3iQ/videos?view=0&shelf_id=0&sort=dd).

На Универзитету се током године организује низ активности у зависности од студијских програма, семинари, научне конференције, разне врсте едукација. О свему наведеном обавјештавају се медији, који настоје прикупи битне информације када је у питању развоје локалне заједнице. У вези са овим начином информаисања израђује се и [Билтен](#) Универзитета који се пету годину заредом штампа у неколико хиљада примјерака (<http://www.ubn.rs.ba/bilteni>).

На сајту су доступни подаци о наставном особљу (Картон научног радника) (<http://www.ubn.rs.ba/karton-nastavnika-saradnika>), те листа најзначајнијих научних референци (Доказ). Подаци су дати збирно за Универзитет, али је видљиво које референце се односе на

наставнике са студијског програма Агроекономија. Комисија посебно цијени часопис "Академски преглед" (<https://cas.ubn.rs.ba/>), који излази два пута годишње од 2018. године. Часопис има за циљ подстицање научно-истраживачке дјелатности и укључивање научних кадрова, не само са Универзитета, него и лица која се баве научно-истраживачким радом изван Универзитета.

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Универзитет има властиту интернет страницу на којој заинтересоване стране информисе о својим активностима, о Универзитету, правним актима, систему унутрашњег осигурања квалитета, ресурсима, о студијама, НИР-у.
- Посебан дио сајта се односи на факултете у оквиру универзитета, центрима који раде у њиховом склопу и библиотеци.
- На сајту је дат наставни план и програм студијског програма Агроекономија.
- Универзитет има страницу на енглеском језику (<http://eng.ubn.rs.ba/>)
- У оквиру сајта посебан дио сајта се односи на НИР (научни скупови, пројекти, часопис, одабрани радови наставника ангажованих у наставном процесу на универзитету)

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- *Повећати број информација у категорији обавјештења, посебно везано за кључне активности Универзитета, односно студијског програма*
- *Превести кључне документе Универзитета на енглески језик,*
- *Повећати садржајност веб страница организационих јединица и студијских програма*
- *Увести посебну подкатегорију/подкатегорије да детаљнијим информацијама о раду свог академског особља (публикације, пројекти, конференције, итд).*

КРИТЕРИЈУМ 8. Информисање јавности о студијским програмима- Агроекономија

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

IV

Критеријум 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

9.1 Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна

Праћење и даље развијање студијских програма на Универзитету дефинисано је сљедећим документима:

- Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма,
- Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма
- Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина,

доступних на веб страници Универзитета на линку: https://www.ubn.rs.ba/vazeci_akti.

Правилником о доношењу, измјени и допуни студијских програма из јула 2014 године дефинисан је садржај студијског програма првог и другог циклуса високог образовања, те поступак измјене и

допуне студијског програма.

У складу са документом Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Procedure_za_preispitivanje_i_inoviranje_studijskih_programa_Univerziteta.pdf), а „на основу анализе и интерпретације одговора добијених анкетирањем наставника, студената, завршених студената и послодаваца, одређују се евентуалне мјере у сврху побољшања, односно утврђује се потреба за провођењем процедуре за ревизију постојећих студијских програма, како би се отуда осигурао потребан квалитет у провођењу наставе и у крајњем исходу квалитет у образовању студената свих чланица Универзитета „Бијељина“. То значи да су све унутрашње и вањске заинтересоване стране укључене у давање иницијативе и процес усвајања измјена и унапређења. Мишљење студената и других заинтересованих страна састанци, записници (Доказ документ Бр 02-018-1/13, који је дио Апликације и начизи се у архиви Агенције). Овом приликом на студијском програму Агроекономија извршена је измјена студијских програма од 12 ECTS, гдје су уведени предмети: Пословно право и аутохтони млечни производи. Наредна измјена студиског програма Агроекономија била је 2020. године. На приједлог Вијећа Пољопривредног факултета број 02-156-2/20, од 03-09.2020. године (Доказ 59.), Сенат Универзитета је донио Одлуку о измјени студијских програма Агроекономија број 02-3342-3/20, од 04.09.2020 године (Доказ 55). Ове измјене се састоје у промјени циљева и исхода студијског програма и појединачних предмета, радног оптерећења студената мјерено са ЕЦТС, литературе, метрике предмета и друго. 5 предмета замијењено је са 5 нових предмета који раније нису постојали у наставном плану.

Процедурама за обезбјеђење квалитета студијских програма Универзитета Бијељина из јула 2013. године, посебно је дефинисан обухват студијског програма, називи студијских програма, јединствена структура програма, изглед и форма елабората оправданости, начин извођења наставе, анализе и евалуације у циљу унапређења студијских програма, те закључна разматрања након спроведених анализа садржаних у процедурама за осигурање квалитета студијских програма.

9.2 Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог

Процес наставе се оцјењује кроз редовно провођење „студентске“ анкете; која обухвата: оцјену наставних предмета, начина предавања, начина извођења вјежби, квалитет наставника и сарадника. Оне су израз задовољства студената реализацијом студијских програма по наведним областима. Анкетирају се и алумнији и послодавци о студијским програмама.

Универзитет редовно проводи Анализу студијских програма, чија је сврх унапређења студијских програма. Комисија за обезбјеђење квалитета радила је анализе заинтересованих страна (документи су приложени у Апликацији и налазе се у архиви Агенције):

- анализа о структури уписа студентске популације;
- анализа о атрактивности студијских програма;
- анкета дипломираних студената;
- анкета задовољства послодоваца;
- анкета о вредновању задовољства студената радом Студентске службе, информисаношћу,

радом библиотеке, хигијеном;

- анкета о вредновању студената који су одустали од школовања и
- анкета о вредновању квалитета наставног процеса на Универзитету.

На основу спроведеног анкетања студената, послодаваца и алумнија, те Извјештаја које је сачинила Комисија за обезбјеђење квалитета студијских програма, процедура за ревизију студијског програма Агроекономија покреће се на ННВ и Сенату.

Иако су студијски програм Агроекономија, као и сви други студијски програми изузетно структурисани, Комисија је мишљења да простора за напредак свакако постоји те подстиче Универзитет на интензивније измјене студијских програма усмјерених не само на локално тржиште рада.

9.3 Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.

Универзитет је усвојио Стратегију интернационализације за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/strategija_internacionalizacije.pdf) и акциони план за реализацију Стратегије за период 2020-2026 (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci_akti/Pravni_akti/AKCIONI_PLAN_STRATEGIJE.pdf). С обзиром да су ово новоусвојени документи, Комисија није имала увид у документ о евалуацији овог акционог плана.

Раније је на снази био документ Правци и циљеви међународне сарадње Универзитета Бијељина (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci_i_ciljevi_razvoja_medjunarodne_saradnje.pdf).

Један од циљева међународне сарадње био је „Повећање мобилности особља и студената.

9.4 Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената

Евиденција физичких ресурса на Универзитету прави се сваке године, гдје је јасно видљиво који ресурси су специфични на Агроекономију, а који се користе заједно (налази се у архиви Агенције). Квалитет ресурса (библиотека, администрација) прати се путем анкетања наставног и ненаставног особља (Извјештај о евалуацији управљања и условима рада на Универзитету Бијељина, у Апликацији дати извјештаји за 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018 годину, налази се у архиви Агенције). Анкетање се обавља на основу одредаба Правилника о обезбјеђењу квалитета на Универзитету Бијељина

(http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Kvalitet/1.pravilnik_o_obezbjedjenu_kvaliteta.pdf), односно верзији из 2013 године (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Pravilnici/Pravilnik_o_obezbjedjenju_kvaliteta.pdf) и студената (документ Задовољство студената радом служби Универзитета и квалитетом студија у 2013-2018 год). Посебно је урађена анализа новонабављене литературе у библиотеци за период 2013-2018 (документ у прилогу Апликације), гдје је видљиво да је за потребе студијског програма Агроекономије купљено 55 (у периоду 2013-2016), односно 122 јединице (у периоду 2016-2018).

ДОБРЕ СТРАНЕ:

- Усвојене Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене

<ul style="list-style-type: none"> - Студијски програм Агроекономија је промијењен у складу са прописима (максимално 20 ECTS), уважавајући наведене документе - периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетирања студената, академског и административног особља - Редовно се проводи евалуација ресурса од стране менаџмента и проводе анкете међу запосленим и студентима о степену задовољства са постојећим ресурсима 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Редовно пратити и анализирати повратне информације добијене током евалуације студијског програма и исте користи за иновирање и унапређења програма - Редовно усаглашавати садржај и исходе студијског програма са захтјевима докумената који се односе на регулисане професије у здравству - Унаприједити међународну сардњу кроз реализацију Акционог плана Стратегије интернационализације и редовно евалуирати остварење плана - Унаприједити систем анкетирања студената у вези са задовољством постојећим ресурсима за извођење наставе - Интензивирати измјене студијског програма 	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма-Агроекономија	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ	III

Критеријум 10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)
10.1 Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства
<p>Универзитет има документ Правци и циљеви развоја међународне сарадње (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Dokumenti/Pravci i ciljevi razvoja medjunarodne saradnje.pdf) и Стратегију интернационализације 2020-206 са Акционим планом (http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/vazeci akti/Pravni akti/strategija internacionalizacije.pdf).</p> <p>Универзитет је формирао Центар за међународну сарадњу (http://www.ubn.rs.ba/centar-za-medunarodnu-saradnju). Један од задатака овог центра односи се на: мобилност студената и наставника.</p> <p>Предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње. Да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.</p> <p>Заједно са партнерима, Универзитет је аплицирао пројекат VIRAL, који је одобрен и налази се у реализацији (http://viralerasmus.org/). Представници Универзитета су учествовали на састанцима и промоцији Erasmus+.</p>

На сајту Центра дат је преглед мобилности студената и наставника у претходном периоду (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Видљиво је да су студенти били учесници научних конференција или су боравили на међународним едукацијама.

Универзитет није задовољан досадашњом међународном сарадњом и сматра да је то једна од слабости и планира да посвети посебну пажњу развоју међународне сарадње.

10.2 Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени

Процедуре за провођење стратегије за међународне аспекте рада на Универзитету прописане су Стратегијом интернационализације Универзитета Бијељина 2020. – 2026. У Стратегији је прописан појам и значај интернационализације, стратешка одређена Универзитета у вези међународних аспеката рада, стратешки циљеви везани за област науке, високог образовања и трансфера знања и технологија, стратешко позиционирање у регији, Европи и глобално, приоритети међународне сарадње, билатерални и мултилатерални споразуми о сарадњи, стартешка партнерства, мрежно повезивање са страним организацијама, учешће у програмима ЕУ, инклузија у интернационализацији, те акциони план из мобилности.

Потребно је нагласити билатералне уговоре о сарадњи са више универзитета и високих школа из Србије. Универзитет је потписао 9 билатералних уговора са ВШУ у региону, гдје су регулисали процедуре размјене студената (<http://www.ubn.rs.ba/bilateralni-sporazumi>). Са овим високошколским установама остарела је размјена професора и студената, заједничко организовање научних и стручних конференција, учешће професора и студената Универзитета Бијељина на научним конференцијама у Србији. Универзитет је реализовао одређен број активности у овом сегменту (<http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>).

Међутим, предуслов за учешће у Erasmus+ програмима размјене наставника и студената је акредитација универзитета. С обзиром на то Универзитет Бијељина до сада није остварио овај вид међународне сарадње. Да би били спремни за учешће у Erasmus+ Универзитет је реализовао низ припремних активности и учествовао у другим облицима међународне сарадње и размјене наставника и студената, што је описано у наставку.

Током разговора са студентима, Комисија се увјерила да постоји велики интерес студената за учешће у програмима међународне размјене.

10.3. Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење

Међународна мобилност студената и наставног особља највећим дијелом реализована је путем учешћа на међународним научним конференцијама (Табела <http://www.ubn.rs.ba/mobilnost>). Студенти подnose извјештај Декану Пољопривредног факултета и Канцеларији проректора, о чему проректор информисе Сенат кроз зборну анализу извјештаја студената са других студијских програма.

ДОБРЕ СТРАНЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - Дефинисани су Правци и циљеви развоја међународне сарадње - Постоји Правилник о академској мобилности студената - Усвојена нова Стратегија интернационализације и Акциони план за период 2020-2026 - Проводе се одређени облици мобилности студената (учешће на међународним конференцијама) - Постоји велики интерес студената за учешће у мобилности 	
ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Интензивирати и проширити међународну сарадњу</i> - <i>Донијети нови Правилник о мобилности заснован на Моделу развијеном унутар структуралног STINT пројекта,</i> - <i>Развијати људске ресурсе, тражити међународне партнере и аплицирати путем ЕУ програма на заједничке студијске програме (Joint Degrees). При овоме успоставити сарадњу са високошколским установама које имају приближно сличне студијске програме,</i> - <i>Формирати канцеларију за међународну сарадњу на високошколској установи, у складу са финансијским средствима размотрити могућност запослења више од једне особе,</i> - <i>Достављати апликације за Erasmus+ кредитну мобилност кроз ICM компоненту, али и побољшавати извршност Универзитета кроз апликације Jean Monnet компоненте,</i> - <i>На Универзитету у сарадњи са надлежним институцијама из области високог образовања организовати Erasmus + дане или друге догађаје којима се подиже свијест студената и академског особља, о значају и могућностима мобилности.</i> 	
КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената- Агроекономија	
ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III
КОНАЧНА ОЦЈЕНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА: Агроекономија	III

3.3 Препорука за акредитацију

Након увида у достављену документацију, извјештаја о рецензији студијских програма, планова и извјештаја за унапређење који су за студијске програме припремљени на основу извјештаја рецензента, посјете високошколској установи и увида у реално стање од стране комисије стручњака, утврђен је следећи ниво испуњености захтјева стандарда и критеријума:

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ	НИВО ИСПУЊЕНОСТИ
Фармација (интегрисани)	III
Сестринство (1. циклус)	III
Психологија (1. циклус)	III
Пољопривредна производња (1. циклус)	III
Агроекономија (1. циклус)	III

Комисија на основу увида у независне рецензије студијских програма и обављене екстерне евалуације студијских програма пријављених за акредитацију **препоручује** за акредитацију студијске програме наведне у претходној табели чији су нивои испуњености захтјева III и IV, а за писмо очекивања студијске програме чији је ниво испуњености захтјева II.

Чланови Комисије:

Проф. др Радослав Грујић, председник

Проф. др Саша Вукмировић, члан

Ценан Омановић, члан

Дајана Ђурашиновић, члан
